

Tilinpäätös 2020

Kunnanhallitus 29.3.2021 §

Sisällys

1	TOIMINTAKERTOMUS.....	6
1.1	Kunnan hallinto	6
1.2	Valtakunnallinen talouden kehitys	8
1.3	Kunnan toiminnan ja talouden tarkastelu.....	9
1.3.1	Kunnan väestön ja työllisyyden kehitys.....	9
1.3.2	Kunnan talous vuonna 2020	10
1.3.3	Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	17
1.3.4	Kunnan henkilöstö.....	17
1.3.5	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä kunnan muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	17
1.3.6	Ympäristöasiat	18
1.3.7	Muut ei-taloudelliset asiat	19
1.4	Hallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	19
1.5	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	22
1.5.1	Tuloslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut	22
1.5.2	Rahoituslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut	23
1.6	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	25
1.7	Kokonaistulot ja -menot 2020	28
1.8	Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	28
1.8.1	Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt ja arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	28
1.8.2	Konsernin tuloslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut.....	29
1.8.3	Konsernin rahoituslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut.....	29
1.8.4	Konsernitase 2020 ja sen tunnusluvut	30
1.9	Tilikauden tuloksen käsittely.....	33
2	KUNNAN STRATEGIAN SEURANTA	34
3	KÄYTTÖTALouden TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	35
3.1	Keskusvaalilautakunta	35
3.1.1	Vaalit.....	35
3.2	Tarkastuslautakunta.....	35
3.2.1	Tarkastuslautakunta.....	35
3.3	Kunnanhallitus	36
3.3.1	Luottamushenkilöhallinto	36
3.3.2	Yleishallinto.....	38
3.3.3	Tukipalvelut.....	40

3.3.4 Elinkeinotoimi.....	43
3.3.5 Kaavoitus.....	45
3.3.6 Maa- ja metsätilat.....	49
3.3.7 Maaseututoimi.....	51
3.3.8 Sosiaali- ja terveystoimen hallinto.....	53
3.3.9 Sosiaali- ja terveystoimi, yhteistoiminta-alue.....	54
3.3.10 Ympäristöterveydenhuolto.....	60
3.3.11 Sotiemme veteraanit.....	60
3.4 Tekninen lautakunta.....	60
3.4.1 Tekninen hallinto.....	61
3.4.2 Kiinteistötoimi.....	61
3.4.3 Liikenneväylät ja yleiset alueet.....	62
3.4.4 Palo- ja pelastustoimi.....	64
3.5 Sivistyslautakunta.....	64
3.5.1 Sivistystoimen hallinto.....	64
3.5.2 Peruskoulut.....	66
3.5.3 Muu koulutus.....	68
3.5.4 Varhaiskasvatus.....	69
3.5.5 Liikunta- ja nuorisotoimi.....	72
3.5.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimi.....	75
3.5.6 Kulttuuritoimi.....	77
3.6 Rakennus- ja ympäristölautakunta.....	79
3.6.1 Rakennusvalvonta.....	79
3.6.2 Yksityistiet.....	80
3.6.3 Ympäristönsuojelu.....	81
3.6 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	83
4 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN.....	86
5 RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN.....	89
6 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA.....	90
7 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	91
7.1 Tuloslaskelma.....	91
7.2 Tase.....	92
7.3 Rahoituslaskelma.....	94
7.4 Konsernituloslaskelma.....	95
7.5 Konsernitase.....	95
7.6 Konsernirahoituslaskelma.....	98

8 LIITETIEDOT	99
8.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	99
8.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	99
8.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	99
8.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	100
8.3 Tasetta koskevat liitetiedot	103
8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	103
8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	104
8.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	106
8.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	108
9 VESILAHDEN VESIHUOLTOLAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	110
9.1 Toimintakertomus	110
9.1.1 Hallinto ja organisaatio	110
9.1.2 Olennaiset tapahtumat ja muutokset toiminnassa ja taloudessa.....	110
9.1.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	112
9.1.4 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä vesilaitoksen muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	112
9.1.5 Tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.....	113
9.1.6 Ympäristötekijät	113
9.2 Talousarvion toteutuminen	113
9.2.1 Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	113
9.3 Tilinpäätöslaskelmat	115
9.3.1 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma	115
9.3.2 Vesihuoltolaitoksen tase	115
9.3.3 Hulevesiasiat.....	117
9.4 Muut eriytetyt laskelmat	117
10 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	119
11 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	120

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Ylijäämää, mutta kuinka pitkään?

Jos kunnan tulosta katsotaan, niin positiivista vuodessa oli tietenkin ylijäämä, 1,6me. Täytyy kuitenkin muistaa, että tästä n. 1me koostui valtion kunnille myöntämistä kertaluontoisista koronatuista. Toimintakulujen muutos saatiin pidettyä maltillisena 0,3 %, mutta toisaalta kulujen nousua ei saatu siis ehkäistyä. Vuosikate riitti investointeihin ja poistoihin ja investointien tulo-rahoitusprosentti oli 221 %. Toisaalta Vesilahdella investointimenot ovat melko alhaiset 1,4me. Eli aika comme ci comme ça, eikö?

Varmaa on kuitenkin se, että meidän tulee jatkaa työtä sen eteen, että tulevat vuodet saadaan tuloslaskelmassakin näyttämään merkittävästi positiivisilta. Lisäksi laskelmien tulee perustua aitoihin, konkreettisiin kunnan tekemiin toimiin sen sijaan, että valtiolta odotettaisiin vielä enemmän taloudellisia tukitoimia. Paikallishallinnon rahoitusasemaa rasittavat edelleen samat julkisen talouden haasteet, joista väestörakenteen muutos on suurin. Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen toteutumiseen sekä sen julkista taloutta parantaviin vaikutuksiin liittyy edelleen suurta epävarmuutta.

Entä sitten koronapandemian vaikutukset? Maaliskuussa voimaan tulleet rajoitukset ja sittemmin niiden vaiheittainen purku sekä uudelleen asettaminen ovat tuoneet kunnan palvelutuotantoon lukuisia, nopeasti toimeenpantavia suosituksia ja määräyksiä. Vallitsevassa tilanteessa kaikessa tekemisessämme on korostunut Vesilahden asukkaiden hyvinvointi sekä yhteisten arvolupauksiemme lunastaminen asiakaslähtöisyydestä, vastuullisuudesta ja yhteisöllisyydestä. Esimerkiksi aterijakelun järjestäminen etäopiskelussa oleville oppilaille, yksinyrittäjien tuet sekä yli 70-vuotiaiden palvelutarpeen kartoitus edellyttivät kunnan henkilöstöltä uusien tehtävien haltuunottoa omien työtehtävien muuttuessa. Poikkeusaikana kunta on halunnut omilla toimillaan kantaa myös esimerkiksi paikallisen elinkeinoelämän, seurojen ja lapsiperheiden taakkaa mahdollistamalla maksuvapautuksia sekä muita maksujärjestelyitä.

Vuoden 2020 aikana toteutimme systemaattisesti uutta kuntastrategiaa, jonka kärkiteemana on asukas- ja yrityshankinta. Kiitos tästä kaikille kunnan toimijoille! Tämän myötä yhä uudet ihmiset löytävät Vesilahdelta kotinsa, kunnan tonttikauppa on lähtenyt merkittävään nousuun, lasten ja nuorten hyvinvointia sekä harrastusmahdollisuuksia edistävän ”Vesilahden mallin” pilotointi aloitettiin, kunnan ensimmäisistä kerrostalotonteista tehtiin myyntisopimukset, Metsämänteren tulevalle kaava-alueelle ruvettiin etsimään datakeskussijoittajia ja vuonna 2021 aloitettava bio- ja kiertotalousselvitys vihreän siirtymän edistämiseksi sai muotonsa. Koronan aikana asioita joudutaan tekemään eri tavalla, mutta on tärkeää huomata, että tämä vakava pandemia ei ole pysäyttänyt kunnan kehitystä.

Vanhoilla käytännöillä emme pärjää näin nopeasti muuttuvassa maailmassa. Vuosi 2021 merkitsee monessa kunnassa kuntastrategioiden päivittämistä. Vesilahti on jo muutama vuosi sitten aloittanut työn näkemyksellisen tulevaisuustiedon (esim. keskeiset muutostekijät ja niiden vaihtoehtoiset kehityskulut) tuottamiseksi ja tämän tiedon syöttämisestä osaksi kuntastrategiaa sekä päivittäistä toimintaa hiukan normaalia nopeammalla syklillä. Uusi valtuusto päättää jatkuuko iterointi, vai tarvitaanko kokonaista näkökulman muutosta. Trendien ja horisontin skannauksen sen sijaan on jatkuttava edelleen ja pienen kunnan on osattava priorisoida toimintaansa käytettävät resurssit tietoon perustuen. Tällä turvaamme sen, että mikään nopeakaan poikkeama toimintaympäristössä ei saa meitä kiinni housut nilkoissa. Tällä turvaamme myös jatkossa sen, että Vesilahdella asiakas on edelleen nr. 1.

Tuomas

Kunnanjohtaja

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Kunnan hallinto

Valtuusto (puoluekanta sulkeissa)

Kunnan ylin päättävä toimielin on kunnanvaltuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Vesilahden kunnanvaltuustossa on 21 jäsentä. Valtuustokausi on alkanut 1.6.2017 ja sen piti kestää 31.5.2021 asti. Koronan vuoksi huhtikuulta kesäkuulle 2021 siirretyt kuntavaalit kuitenkin pidentävät kautta. Valtuuston puheenjohtaja on Mervi Lumia (Kok.), 1. varapuheenjohtaja on Marko Lounasranta (SDP) ja 2. varapuheenjohtaja on Laura Kekäläinen (Vihr.)

Valtuutetut

Alakoski Virpi (Kesk.)
Arvela Ari (Kesk.)
Elliot Aura (KD) 15.6.2020 alkaen
Harjula Jukka (Kesk.)
Kekäläinen Laura (Vihr.) II vpj.
Kuusjärvi Matti (KD)
Leppänen Ilona (Kok.)
Lounasranta Marko (SDP) I vpj.
Lumia Mervi (Kok.) pj.
Nieminen Lauri (SDP)
Penttilä Harri (Kesk.)
Perämaa Ari (PS)
Pietilä Tapani (Kok.)
Pispala Kristiina (Kok.)
Rajala Miia (Kesk.)
Rantala Riitta (KD) 15.6.2020 asti
Saarinen Velipekka (Kok.)
Sorva Valto (Kok.)
Suoniemi Susanna (Vihr.)
Tapanainen Harri (Kok.)
Uusi-Erkkilä Pertti (Kesk.)
Uusi-Rasi Antti (Kesk.)

Kunnanhallitus (puoluekanta sulkeissa)

Valtuuston valitsema kunnanhallitus vastaa kunnan yleisestä johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Puheenjohtaja

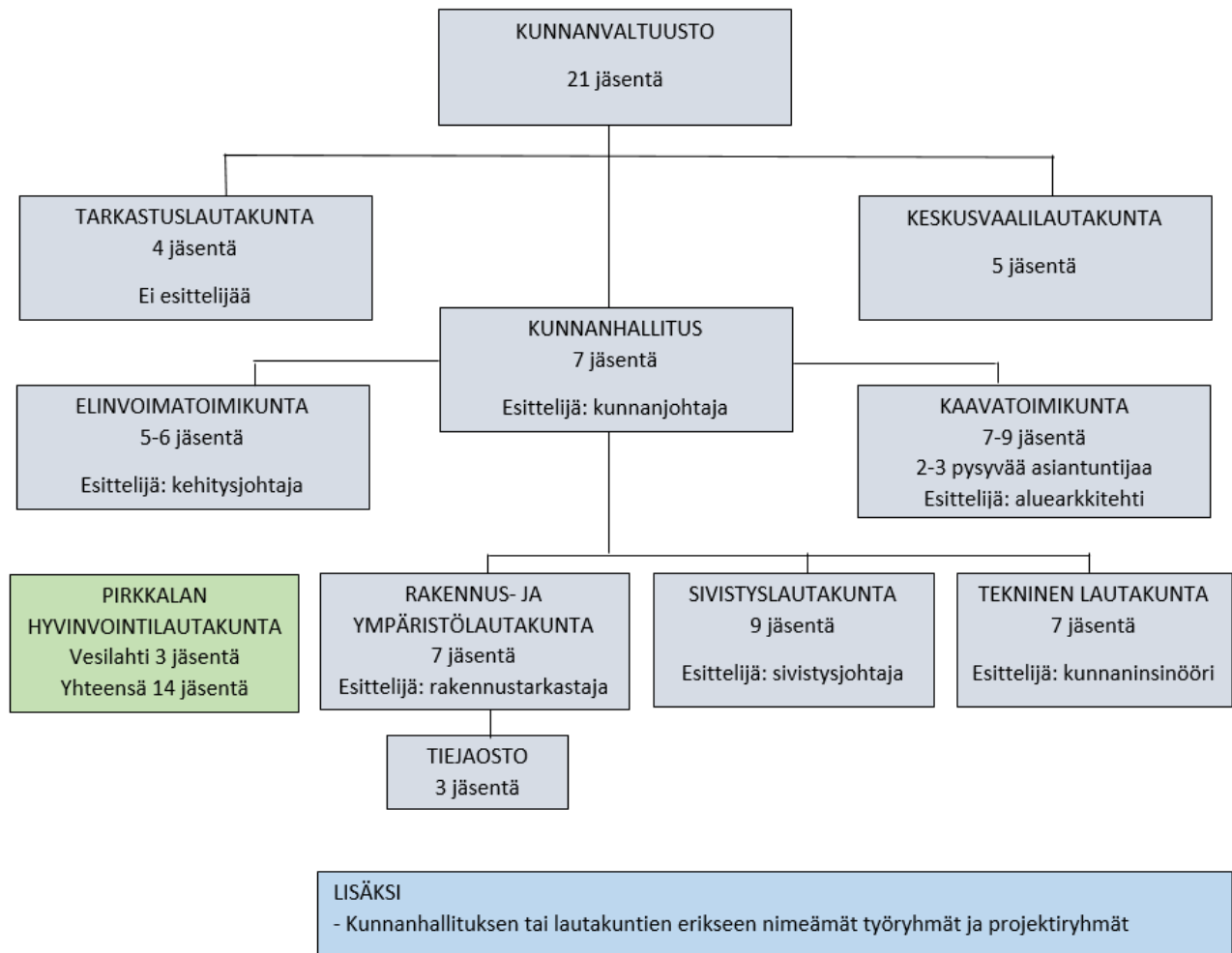
Uusi-Erkkilä Pertti (Kesk.)

Varapuheenjohtaja

Pispala Kristiina (Kok.)

Jäsenet

Elliot Aura (KD) 15.6.2020 alkaen
 Perämaa Ari (PS)
 Pietilä Tapani (Kok.)
 Rajala Miia (Kesk.)
 Rantala Riitta (KD) 15.6.2020 asti
 Tapanainen Harri (Kok.)

Kaavio: Vesilahden luottamushenkilöorganisaatio

Kunnan tilivelvolliset toimielimet ja viran- ja toimenhaltijat on esitetty hallintosäännössä 4. luvun 11 §:ssä.

1.2 Valtakunnallinen talouden kehitys

Suomen talouden tilanne heikkeni äkillisesti viime keväänä, kun koronavirus saapui ensin Etelä-Eurooppaan ja siitä Suomeen. Pahimmillaan keväällä talous supistui runsas 6 prosenttia vuoden takaisesta (Euro & talous, Suomen pankin ajankohtaisia artikkeleita taloudesta). Tilanne parani vuoden aikana, mutta loppuvuotta kohti talouden epävarmuus kasvoi viruspandemian toisen aallon vuoksi. Vuoden 2020 bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 3,3 prosenttia. Talouden toipuminen alkaa pandemian aiheuttaman epävarmuuden poistuessa vuoden 2021 kuluessa, jolloin bruttokansantuotteen kasvuksi arvioidaan 2,5 prosenttia. Vuosina 2022 ja 2023 bruttokansantuotteen kasvun oletetaan jatkuvan, mutta pidemmällä aikavälillä kasvu on hidasta. Koska väestö vanhenee, talouden työpanos ei kasva, ja talouden kasvu jää työpanoksen tuottavuuden kasvun varaan.

Kulutukset ja luottamus talouteen vahvistuivat kevään 2020 notkahduksen jälkeen, mutta loppuvuodesta alkanut pandemian toinen aalto johti siihen, että palveluiden kulutus supistui uudelleen. Tavaroiden kulutus kuitenkin pysyi vahvana. Loppuvuodesta tavaroiden ulkomaankauppa nousi jonkin verran, mutta palveluvienti jatkoi supistumistaan. Rakennusinvestoinnit kääntyivät laskuun ja syvensivät investointien supistumista. Talouden luottamus on edelleen tavallista heikompaa.

Nimellispalkat nousivat vuonna 2020 1,5 prosenttia ja kuluttajahintaindeksillä mitattuna vuoden 2020 inflaatio oli 0,3 prosenttia. Arvioiden mukaan kulutuskysynnän merkittävä supistuminen sekä epävarmuus tulevasta kehityksestä hillitsevät inflaatiota myös tulevina vuosina. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus talvi 2020.) Työllisyys koheni vuoden 2020 loppua kohti, mutta lomautettuja oli kuitenkin edelleen runsaasti. Työ- ja elinkeinoministeriön joulukuun 2020 työllisyyskatsauksen mukaan joulukuun lopussa oli yhteensä 357 400 työtöntä työnhakijaa, joka on 99 700 enemmän kuin vuotta aiemmin. Keskimäärin vuonna 2020 työttömiä työnhakijoita oli 342 400 henkilöä, joka on 102 000 enemmän kuin edellisellä vuonna. Työttömistä oli lomautettuna keskimäärin 77 800 henkilöä eli 65 400 edellisvuotta enemmän.

Suomen Kuntaliiton mukaan Suomen kuntatalous vahvistui vuonna 2020 poikkeuksellisen hyviin lukemiin ja kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 1,7 miljardia euroa ylijäämäinen. Vuosikatteen vahvistuivat kaikissa kuntakokoryhmissä. Kuntatalouden vahvistumista selittävät valtion myöntämät kertaluontoiset koronatuot ja kunnallisverojen odotettua parempi kehitys. Vahvan tulokehityksen lisäksi menot kasvoivat maltillisesti, sillä koronatilanteen vuoksi useat kuntien toiminnot olivat suljettuina kevään ja syksyn aikana ja osa kunnista myös lomautti henkilöstöään.

Kunnat ja kuntayhtymät saivat koronan aiheuttamiin talousvaikeuksiin valtiolta tukea noin kolme miljardia euroa. Vuonna 2020 Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki vain 27 kuntaa, kun edellisellä vuonna tulos oli alijäämäinen 223 kunnassa. Kaikkien vuonna 2020 negatiivisen tuloksen tehneiden kuntien tappiot jäivät muutamiin miljooniin. Suurimmat kaupungit tekivät euromääräisesti suurimmat tilikauden tulokset. Kuntayhtymien tilanne oli kokonaisuutena heikko. Joissakin sairaanhoitopiireissä koronan talousvaikutukset näkyivät selvästi, mikä kiertynee jo piakkoin kunnille yhdeksi uudeksi koronaan liittyväksi menopaineeksi.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 2,0 prosenttia, verotulot 4,0 prosenttia ja valtionosuudet 27,2 prosenttia. Kuntien poikkeuksellisen vahvaa kunnallisveroa selittää muun muassa verokorjaukset, joka lykkäsi noin 350 miljoonaa euroa kunnallisveroa vuodelta 2019 vuoden 2020 puolelle. Yhteisöverotulojen romahdusta paikkaa yhteisöveron jako-osuuden korotus 10 prosenttiyksiköllä. (Suomen Kuntaliitto tiedote 10.2.2021.)

Kokonaisuutena julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino kasvoi jyrkästi vuonna 2020. Vuoden 2021 puolelle jatkuva viruspandemia sekä hallituksen päättämät yrityksiä, kansalaisia ja talouden elpymistä tukevat toimet pitivät julkisen talouden alijäämän hyvin suurena myös vuonna 2021. Ei-kiireellisen hoidon lykkääminen epidemian aikana aiheuttaa lisäksi palvelu- ja hoitovelkaa, joka lisää sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvupainetta epidemian laannuttua. Tilanteen normalisoituessa alijäämä pienenee asteittain tulevina vuosina. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy kuitenkin niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus talvi 2020.)

Koronan aiheuttama talouden epävarmuus jatkuu vuonna 2021.

1.3 Kunnan toiminnan ja talouden tarkastelu

1.3.1 Kunnan väestön ja työllisyyden kehitys

Kunnan väestömäärä on ollut vuoden 2014 jälkeen laskusuuntainen, mutta kehitys näyttäisi taituneen vuonna 2020. Vuoden 2020 asukasmäärä on ennakkotieto, joka tarkentuu kevään 2021 aikana.

Vuosi	Asukasmäärä	Muutos
2020	4 369	14
2019	4 355	-38
2018	4 393	-67
2017	4 460	-2
2016	4 462	-27
2015	4 489	-3
2014	4 492	19
2013	4 473	36
2012	4 437	-54
2011	4 383	38
2010	4 345	-20

Taulukko: Vesilahden kunnan väestökehitys 2010-2020, Tilastokeskus

Työttömiä työnhakijoita oli Pirkanmaalla vuoden 2020 joulukuussa 8 604 enemmän kuin vuoden 2019 joulukuussa. Määrä sisältää lomautukset. Kasvua oli 36 prosenttia. Uusia avoimia työpaikkoja oli kuitenkin 872 kappaletta enemmän kuin vuotta aiemmin eli kaikkiaan 5 752 kappaletta. Työttömyysaste oli 13,4 prosenttia, kun koko maan työttömyysaste oli keskimäärin 13,6 prosenttia.

Vesilahdella oli joulukuussa 2020 185 työtöntä, kun vuotta aiemmin työttömiä oli 43 vähemmän. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,0 prosenttia, kun vuotta aiemmin osuus oli 6,8

prosenttia. Pirkanmaalla vain Juupajoella oli Vesilahden lisäksi alle 10 prosentin työttömyysaste. (Pirkanmaan työllisyyskatsaus joulukuu 2020.)

1.3.2 Kunnan talous vuonna 2020

Käyttötalous

Vesilahden kunnanvaltuusto vahvisti 2.12.2019 §46 talousarvion vuodelle 2020. Talousarvion mukainen tilikauden tulos oli -862 000 euroa ja poistoeron vähennyksen jälkeinen tilikauden alijäämä -823 000 euroa. Kunnanvaltuusto hyväksyi samassa kokouksessa §47 Vesilahden kuntastrategian 2030.

Joulukuussa 2019 hyväksytyyn talousarvion tehtävälueiden tavoitteet oli johdettu aiemmasta kuntastrategiasta. Uuden strategian tultua voimaan tehtävälueiden tavoitteet päivitettiin vastamaan uutta kuntastrategiaa. Kunnanvaltuusto hyväksyi uuden strategian mukaiset tehtävälueiden tavoitelomakkeet 6.4.2020 §7-§10 ja lomakkeet liitettiin osaksi kunnan vuoden 2020 talousarviokirjaa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi vuonna 2020 käyttötalouden määrärahamuutoksia kolmessa kokouksessa:

- 6.4.2020 §7 ja §10 määrärahamuutokset, jotka perustuivat kunnanvaltuuston 2.12.2019 §46 hyväksymään kuntastrategiaan. Määrärahamuutokset kohdistuivat elinkeinotoimen, maa- ja metsätilojen, peruskoulujen ja liikunta- ja nuorisotoimen tehtävälueisiin ja muutosten yhteismäärä lisäsi kuluja 210 000 eurolla.
- 15.6.2020 §32 kuluja lisäävä määrärahamuutos, jonka suuruus oli 45 318 euroa. Muutos kohdistui yksityisteiden tehtävälueeseen.
- 14.12.2020 §61 elinkeinotoimen, sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen, maa- ja metsätilojen ja sosiaali- ja terveystoimen hallinnon määrärahamuutokset, jotka vähensivät tuottoja yhteensä 75 000 eurolla, lisäsivät kuluja 38 000 eurolla ja vähensivät kuluja 310 000 eurolla. Samassa kokouksessa hyväksyttiin 280 000 euroa verotuloja vähentävä määrärahamuutos ja 1,3 miljoonaa euroa valtionosuustuottoja lisäävä määrärahamuutos.

Talousarviomuutosten jälkeiseksi tilikauden tulokseksi muodostui 100 000 euroa ja poistoeron vähennyksen jälkeiseksi ylijäämäksi 139 000 euroa.

Keväällä 2020, kun Suomessakin alkoi väestöä sairastua koronaan ja yhteiskunnassa alettiin ottaa käyttöön erilaisia rajoitustoimia, verotuloennusteet kävivät alimmillaan ja niiden mukaan kunnan verotulot olisivat jääneet peräti 1,2 miljoonaa euroa alle talousarviotason. Kunnanhallitus määräsi 20.4.2020 §82 hankintakiellon, jonka mukaisesti kaikkiin hankintoihin tarvittiin loppuvuoden aikana lupa toimialajohtajalta.

Ulkoiset toimintatuotot

Ulkoiset toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 164 000 eurolla. Myyntituotot ylittyivät, kun kotikuntakorvauksia ja vesi-, jätevesi- ja liittymämaksuja kertyi yli talousarvion. Toisaalta budjetti alittui maksutuotoissa, kun koronan vuoksi keväällä 2020 varhaiskasvatukseen ja iltapäiväkerhotoimintaan osallistui tavanomaista vähemmän lapsia. Tuet ja avustukset ylittyivät, kun erilaisia hanketuottoja saatiin enemmän kuin oli ollut tiedossa talousarviota laadittaessa. Vastaavasti

muut toimintatuotot jäivät alle muutetun talousarvion, kun kahden tonttikaupan sopimusten allekirjoittaminen siirtyi vuodelle 2021. Ulkoisten toimintatuottojen määrä pysyi kokonaisuutena samalla tasolla edeltävään vuoteen nähden.

Ulkoiset toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut toteutuivat 867 000 euroa alle muutetun talousarvion ja olivat samaa tasoa vuoden 2019 toimintakulujen kanssa. Ulkoiset toimintakulut alittuivat talousarvioon nähden henkilöstökuluissa, palveluiden ostoissa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa. Ulkoiset toimintakulut taas ylittyivät avustuksissa ja muissa toimintakuluissa.

Henkilöstökulut jäivät 297 000 euroa alle talousarvion ja laskivat 128 000 euroa edeltävään vuoteen nähden. Koronavuosi kasvatti sairauspoissaoloja, mutta se ei näkynyt suoraan kasvaneina sijaiskustannuksina. Tähän vaikutti esimerkiksi sijaisten saatavuus, josta varhaiskasvatus on hyvä esimerkki. Alan valtakunnallinen työvoimapula näkyy myös Vesilahdessa ja sijaisten saaminen päiväkoteihin on haasteellista. Koronan henkilöstövaikutuksia ei tunnettu kriisin alkuvaiheessa ja työnantaja toivoi henkilöstöltään lomarahojen vaihtoja vapaapäiviksi, jotta kunnassa ei tarvitsisi lomauttaa henkilöstöä. Lomarahoja vaihdettiin vapaiksi odotettua enemmän, mikä yksinään toi yli 30 000 euron säästön henkilöstökuluihin. Vuoden 2020 toteutuneiden henkilötyövuosien määrä oli 11 vähemmän kuin edellisinä vuosina, mikä selittää henkilöstökulujen jäämistä sekä talousarvion että edeltävän vuoden kustannusten alle.

Vuonna 2020 keskimääräiset kuntatyönantajan henkilösivukulut olivat 24,10 prosenttia, kun vuonna 2019 kulut olivat keskimäärin 24,3 prosenttia. Sosiaalivakuutusmaksurasite pysyi täten suurin piirtein edellisen vuoden tasolla.

Palvelujen ostot jäivät 507 000 euroa alle muutetun talousarvion ja toteutuivat 84 000 euroa alempana kuin edeltävänä vuonna. Talousarviota alempana toteutuivat mm. asiakaspalveluiden ostot, matkustus- ja kuljetuspalvelut ja rakennusten ja alueiden kunnossapitopalvelut. Nämä alitukset johtuivat mm. siitä, että sosiaali- ja terveystalouden toteuma alitti muutostalousarvion tason, sivistyspalveluiden koulukuljetuskilpailutuksessa saavutettiin säästöjä ja lisäksi huhtikuussa määrätty hankintakielto supisti palveluiden hankintaa.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset toteutuivat 139 000 euroa alle muutetun talousarvion ja 49 000 euroa alle edellisen vuoden tilinpäätöksen tason. Hankintojen määrää vähensi keväällä 2020 annettu hankintakielto. Koronan vuoksi tukipalveluissa tuotettujen suoritteiden määrä oli huomattavasti alempi kuin edellisellä vuonna ja siten elintarvikkeisiin varatuissa määrärahoissa syntyi säästöjä. Poikkeuksellisen leuto talvi 2020 taas vähensi lämmityskustannuksia.

Avustukset ylittivät muutetun talousarvion 5 000 euron verran ja toteutuivat 117 000 euroa korkeampina kuin edeltävänä vuonna. Avustuksissa nousivat työmarkkinatuen kuntaosuus ja lisäksi kunta antoi kahdelle yksityiselle peruskorjausavustusta.

Muut toimintakulut ylittyivät 70 000 euroa talousarvioon nähden ja olivat 62 000 euroa korkeammat kuin edellisellä vuonna. Muiden toimintakulujen kasvua selittävät kirjanpitoon kirjatut luotto-tappiot sekä kirjauskäytäntöjen muutokset.

Kunnan verotulot

Kaikkineen kunnan verotulot toteutuivat 157 000 euroa muutettua talousarviota paremmin ja verotulot olivat 981 000 euroa edeltävää vuotta korkeammalla tasolla.

Vuoden 2020 aikana kunnallisverojen kausilitysten suuruus vaihteli siten, että vuoden matalin kunnallisveron tilitys oli syyskuun 942 000 euroa ja korkein marraskuun 1 744 000 euroa. Joulukuussa 2020 kunnallisveroihin tehtiin 300 000 euron suuruinen tuottoja alentava talousarviomuutos, mutta kokonaisuutena kunnallisverot kuitenkin toteutuivat 258 000 euroa yli muutetun talousarvion ja jäivät siten vain 42 000 euroa alle alkuperäisen talousarvion.

Valtionosuudet

Valtio tuki kuntia vuonna 2020 korottamalla valtionosuuksia. Valtionosuuksiin tehtiin joulukuussa 2020 1,3 miljoonan euron suuruinen tuottoja korottava talousarviomuutos. Vuoden 2020 valtionosuuksien kokonaismääräksi muodostui 9,1 miljoonaa euroa. Vertailuvuosi 2019 oli myös valtionosuuksien näkökulmasta poikkeuksellinen, kun kunta sai 600 000 euron suuruisen harkinnanvaraisen valtionosuuden. Vuonna 2019 valtionosuuksien määrä oli 8,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 valtionosuudet ylittivät vuoden 2019 määrän 638 000 eurolla.

Valtio korotti koronapandemian vuoksi kuntien yhteisöveron jako-osuutta 10 prosenttiyksiköllä, mikä lisäsi Vesilahden yhteisöverotuottoja. Kiinteistöverot jäivät alle talousarvion, koska verotuksen joustavan valmistumisen vuoksi osa kiinteistönomistajista maksaa veronsa vasta vuoden 2021 puolella.

Rahoitustuotot

Rahoitustuottoihin kirjattiin 57 000 euron suuruinen Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osinko, jota ei ollut tiedossa talousarviota laadittaessa.

Rahoituskulujen määrä kasvoi edeltävään vuoteen nähden 49 000 euroa, mutta talousarvioon nähden rahoituskuluista toteutui vain hieman yli puolet. Rahoituskulujen nousu johtuu kunnan johdannaissopimuksesta sekä pitkäaikaisen lainan määrän kasvusta.

Poistot

Kokonaisuutena poistot olivat lähes vuoden 2019 tasolla.

Tilikauden tulokseksi muodostui 1 565 322 euroa ja 39 122 euron suuruinen poistoerojen tuloutuksen jälkeiseksi tilikauden ylijäämäksi muodostui 1 604 444 euroa.

Sisäiset toimintatuotot ja toimintakulut

Sisäiset toimintatuotot ja -kulut jäivät 540 000 euroa alle budjetoidun. Ero johtuu seuraavista tekijöistä:

Vesi- ja viemärlaitoksen tuotot ja kulut oli budjetoitu sisäisinä erinä. Vesi- ja viemärlaitoksen laskutus siirtyi 1.6.2020 Lempäälän Vesi Oy:lle, jolloin tuotoista ja kuluista tuli ulkoisia.

Tukipalveluiden kustannukset toteutuivat alempana kuin oli budjetoitu ja tämän seurauksena tehtäväalueilta laskutettavien palveluiden kustannukset toteutuivat alempina. Tukipalveluiden sisäiset tuotot ja palvelun maksavien tehtäväalueiden sisäiset kulut jäivät alle talousarvion.

Kiinteistötoimessa käytettiin vuoteen 2019 asti työpalveluiden kustannuspaikkaa, jolle kirjattiin vuoden aikana kaikki kiinteistönhoitajien henkilöstökustannukset ja kiinteistöihin liittyviä kustannuksia. Vuoden 2020 budjetointi tehtiin käyttäen samaa menettelyä. Vuoden 2020 alusta alettiin kuitenkin kirjata henkilöstökulut suoraan kiinteistöille, joissa työ tehdään. Samalla alettiin kirjata kulut pääsääntöisesti suoraan oikeille kustannuspaikoille. Kiinteistötoimeen ei syntynyt vuonna 2020 enää budjetin mukaisesti sisäisiä tuottoja, eikä sisäisiä kuluja.

Investoinnit

Kunnanvaltuuston 2.12.2019 §46 mukainen investointituottojen määrä oli 400 000 euroa ja investointikulujen määrä 2 294 749 euroa. Investointien netto oli 1 894 749 euroa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2020 aikana kolmesti investointeihin liittyviä talousarviomuutoksia:

- 6.4.2020 §15 hyväksyttiin 100 000 euron suuruinen määrärahan lisäys koskien maantie 301 parantamista;
- 15.6.2020 §31 hyväksyttiin yhteensä 385 000 euron investointien vähennykset: Narvan teknisen toimiston (ent. terveysasema) katto, kunnan osuus Savelanmetsänhelmen kunnallistekniikasta, Kalalahden Rimmintien asuinalueen kunnallistekniikka, Kurjen tilan vesi- ja viemärintyhteys;
- 14.12.2020 §61 270 000 euron suuruinen investointituottojen vähennys ja 224 000 euron suuruinen investointikulujen vähennys

Muutosten seurauksena muutetun talousarvion tuottojen määrä oli 130 000 euroa ja kulujen määrä 1 785 749 euroa.

Tilinpäätöksen mukaiset investointiosan tulot olivat 108 786 euroa. Tulot muodostuivat maa-alueiden myynnistä ja Anttilanvuoren pururadan kunnostukseen saadusta rahoitusosuudesta.

Vuonna 2020 investointimenojen toteuma oli 1 378 210 euroa. Vuoden 2020 suurimpia investointeja olivat maanhankinta, kunnan osuus siirtoviemäristä sekä Ämmänhaudanmäen ja Veikkolanrinteen kunnallistekniikka ja tiet. Investointimenot kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 535 000 euroa.

Investointimenojen toteuma oli 77 prosenttia ja tulojen 83 prosenttia muutettuun talousarvioon nähden.

Rahoitus

Kunnanvaltuuston hyväksymä talousarvio sisälsi kunnan käytössä olleen 10 miljoonan euron suuruisen lyhytaikaisen kuntatodistuslainan muuttamisen pitkäaikaiseksi lainaksi ja lisäksi 2 miljoonan euron suuruisen lisälainanoton.

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 20.4.2020 §83 2,0 miljoonan euron talousarviolainan nostosta. Laina nostettiin 4.6.2020. Lisäksi lyhytaikaista kuntatodistuslainaa konvertoitiin pitkäaikaiseksi lainaksi yhteensä 5,5 miljoonan euron edestä. Kunnanhallitus teki lainapäätökset 8.6.2020 §132 ja 133.

Vuoden aikana verotulo- ja valtionosuusarviot vaihtelivat poikkeuksellisen paljon, mikä vaikeutti talouden ja rahoitustarpeen arviointia. Kunnanvaltuusto vahvisti 14.12.2020 §61 lyhytaikaisten lainojen määrän vähennykseksi 9,5 miljoonaa euroa ja pitkäaikaisten lainojen lisäyksen määräksi 7,5 miljoonaa euroa. Käytännössä siis pitkäaikaisen lainan tarve osoittautui vuoden aikana talousarvion 2020 laadintahetkeen nähden 4,5 miljoonaa alemmaksi. Tähän vaikuttivat loppuvuoden 2019 verotulojen toteutuminen syksyn arvioita paremmalla tasolla ja ylipäätään vuoden 2019 positiiviseksi käänntynyt tulos, vuoden 2020 investointeja vähentäneet talousarviomuutokset, vuonna 2020 saadut poikkeuksellisen suuret valtionosuudet ja vuoden 2020 käyttötaloudessa tapahtunut kulujen alitus.

Tilinpäätöshetkellä kunnan lainojen määrä oli 13,5 miljoonaa euroa ja asukasta kohti laskettu velkamäärä oli 3 086 euroa/asukas. Vuoden 2019 lopussa kunnan velka per asukas oli 3 918 euroa/asukas. Tilinpäätöshetken 2019 lainamäärää nosti kuntatodistuslaina, jonka eräpäivä

ajoittui vuoden 2020 puolelle. Kuntatodistuslainan käytössä olevaa määrää pystyttiin vähentämään helmikuusta 2020 lähtien ja vuoden 2020 tilinpäätöshetkellä kuntatodistuslainaa ei ollut käytössä lainkaan.

Kuntaliiton kokoamien tilastotietojen mukaan koko maan vuoden 2019 keskimääräinen lainakanta/asukas vuoden lopussa oli 3 352 euroa/asukas ja Pirkanmaan maakunnassa keskimääräinen lainakanta oli 3 152 euroa/asukas.

Poikkeamat talousarviosta

Kunnassa on 28 valtuustoon nähden sitovaa tehtäväaluetta. Vesilahden kunnan valtuustoon nähden sitova taso on tuottojen ja kuluja erotus paitsi vesi- ja viemärlaitoksessa, jossa sitova taso on tilikauden tulos. Tuloarvioihin ja määrärahoihin sisältyy ulkoiset ja sisäiset erät.

Talousarviota heikommin toteutuneet toimintakatteet

- Tukipalveluiden toimintakate jäi 36 000 euroa (66 prosenttia) alemmaksi kuin muutetussa talousarviossa. Tukipalvelut tuottaa ateria- ja puhtauspalvelut yhteistoiminta-alueelle ja kunnan sisäisille asiakkaille, ja palveluiden hinnoittelu perustuu tuotantokustannuksiin. Talousarvion toimintakatetavoite on jäänyt liian korkeaksi, kun tuotantokustannuksiin kohdistettiin talousarviossa kuluja vähentäviä tasapainotuspäätöksiä.
- Maa- ja metsätilojen toimintakate jäi 18 000 euroa (19 prosenttia) alemmaksi kuin muutetussa talousarviossa. Kaksi joulukuulle suunniteltua tonttikauppaa siirtyi toteutettavaksi vuoden 2021 puolella, joten näihin liittyviä tuottoja ei voitu kirjata vuoden 2020 kirjanpitoon.

Talousarviota paremmin toteutuneet toimintakatteet

- Vaalien toimintakate toteutui 700 euroa (67 prosenttia) budjettia paremmin. Tehtäväalueen määrärahat ovat matalat ja siten pienet euromääräiset poikkeamat johtavat isoon prosentuaaliseen poikkeamaan.
- Elinkeinotoimen toimintakate toteutui 46 000 euroa (22 prosenttia) budjettia paremmin. Elinkeinotoimi ei käyttänyt täysimääräisesti sille varattua määrärahaa koskien yrityshankintaa. Palveluiden ostojen alittuminen kompensoi palkkamenoja, joihin ei ollut talousarviossa varattu rahaa täysiaikaiseen työntekijään, joka keväällä rekrytoitiin. Kaavoituksen toimintakate toteutui 15 000 euroa (11 prosenttia) budjettia paremmin. Palveluiden ostoon varattuja määrärahoja ei kaikilta osin käytetty.
- Sotiemme veteraanien toimintakate toteutui 1 200 euroa (12 prosenttia) budjettia paremmin. Tehtäväalueen määrärahat ovat matalat ja siten pienet euromääräiset poikkeamat johtavat isoon prosentuaaliseen poikkeamaan.
- Muun koulutuksen toimintakate toteutui 30 000 euroa (54 prosenttia) budjettia paremmin. Vesilahden kunta sai Pirkan opistolta poikkeuksellisen suuren palautuksen johon mm. koronan vuoksi toteutumatta jääneistä opetustunneista, etäopetukseen siirretyistä tunneista ja opiston saamasta harkinnanvaraisesta valtionosuudesta.
- Liikunta- ja nuorisotoimen toimintakate toteutui 76 000 euroa (16 prosenttia) budjettia paremmin. Alitus johtuu mm. sisäisten vuokratustannusten alittumisesta.
- Kulttuuritoimen toimintakate toteutui 4 700 euroa (21 prosenttia) budjettia paremmin. Toimintakatteeseen vaikuttaa henkilöstökustannusten ja palveluiden ostojen alitus budjettiin nähden. Vuoden aikana tapahtunut henkilövaihdos vaikutti henkilöstökustannuksiin ja korona vaikutti toimintaan vähentävästi.

- Rakennusvalvonnan toimintakate toteutui 14 000 euroa (52 prosenttia) budjetoitua paremmin. Parempi toimintakate johtuu maksutuottojen ylittymisestä, joka taas johtuu lisääntyneestä rakentamisesta ja rakennuslupien ja katselmusten kasvaneesta määrästä.

Vesi- ja viemärlaitoksen tilikauden tulokseksi oli budjetoitu -136 000 euron negatiivinen tulos. Tulos oli kuitenkin 57 000 euroa positiivinen ja siten 192 000 euroa korkeampi kuin budjetti. Poikkeama oli 142 prosenttia. Tuottoihin vaikuttivat liittymismaksut, joiden muuttumista tuloslaskelmaan tuloutettavaksi ei ollut huomioitu budjetissa. Kulut taas eivät toteutuneet täysimääräisesti, kun pumppaamoiden ennakkohuoltojen ansiosta pumppaamoiden ylimääräiset vika- ja hälytyskäynnit ovat reilusti vähentyneet.

Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä tilinpäätössiirrot. Näistä eristä rahoitustulojen ja -menojen nettosumma oli 161 000 euroa (86 prosenttia) talousarviota paremmalla tasolla. Nettosumman toteutuminen budjettia parempana johtuu Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä saaduista osinkotuotoista ja toisaalta siitä, että korkokulut eivät nousseet budjetissa ennakoidulle tasolle.

Investointiosan sitovien erien suurimmat poikkeamat on käyty läpi tilinpäätöksen kappaleessa 4.

Rahoituslaskelman sitovien erien suurimmat poikkeamat on käyty läpi tilinpäätöksen kappaleessa 5.

Talouden tasapainotus

Vesilahdella on käytössä mahdollisuus vaihtaa lomarahat vapaaksi edellyttäen, että se ei aiheuta työyksiköissä sijaisten tarvetta. Myös ostovapaiden ottaminen on mahdollista. Ostovapailla tarkoitetaan menettelyä, jossa palkattomista vapaista saa palkkioksi ylimääräisiä palkallisia päiviä.

Vuonna 2020 lomarahoja vaihtoi vapaaksi 25 henkilöä ja vaihdettuja päiviä oli yhteensä 260 kappaletta. Ostovapaita käytti 32 henkilöä. Vaihdettuja päiviä oli 225 ja näistä myönnettiin 45 bonuspäivää. Edeltävänä vuonna lomarahoja vaihtoi vapaaksi 2 henkilöä ja vaihdettuja päiviä oli yhteensä 18 kappaletta. Ostovapaita käytti 27 henkilöä. Vaihdettuja päiviä oli 170 ja näistä myönnettiin 34 bonuspäivää. Erityisesti lomarahojen vaihtajien määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden. Muutoksen taustalla on kevään 2020 koronakriisin alku, jonka myötä työnantaja alkoi rohkaista vapaiden käyttöön talouden tasapainottamiseksi.

Vesilahden kunnanvaltuusto teki 2.12.2019 §43 talouden tasapainottamiseen liittyviä päätöksiä, joiden mukaiset toimenpiteet ajoittuvat vuosille 2020-2022. Kolmen vuoden yhteenlaskettu talousvaikutus on yhteensä 477 000 euroa.

Vuodelle 2020 ajoittui seuraavat talouden tasapainottamistoimenpiteet:

	Toimenpide	Summa	Toteutuminen
<i>Hallintopalvelut</i>			
	Kv-määrärahojen vähentäminen	10 000	Toteutui
	Matkailutoiminnan lakkauttaminen	58 000	Toteutui
	Yleishallinnon ostopalveluiden karsiminen	10 000	Ei toteutunut. Palveluiden ostot ylittivät talousarvioon nähden työterveyshuollossa, ICT-palveluissa ja joukkoliikenteessä.
	Yleishallinnon avustusten karsiminen	5 500	Ei toteutunut. Yleishallinnon avustusten määrä ylittyi 4 370 euroa talousarvioon nähden.
	Tilintarkastustoimen kehittäminen	8 000	Toteutui
	Ahtialan päiväkodin sulkeminen (siivouspalvelut)	20 000	Toteutui
	Palkkatuetun työn vähentäminen	15 000	Toteutui
	Ruoka- ja siivouspalvelupäällikön vakanssin muuttaminen palveluohjaajaksi	20 000	Toteutui
	Elintarvikkeiden vähennys	10 000	Toteutui
	Narvan valmistuskeittiön muuttaminen jakelukeittiöksi	29 000	Toteutui
	Hallinnon toimintojen karsiminen	13 000	Toimintoja karsittiin, mutta kokonaissäästö ei toteutunut, koska toisaalla kustannukset kasvoivat (työterveyshuolto, ICT-palvelut, joukkoliikenne).
<i>Tekniset palvelut ja ympäristönsuojelu</i>			
	Ostopalveluiden vähentäminen	30 000	Toteutui
	Matkakulujen vähentäminen	5 000	Toteutui
	Hankintasopimusten kilpailutus ja sopimusten hyödyntäminen	10 000	Toteutui
	Ahtialan kiinteistön käyttökulujen lakkaaminen	7 000	Ahtialan kiinteistöstä luovuttiin. Kiinteistön luovutukseen liittyen kirjattiin kiinteistön luovutustappio ja hyödykkeisiin liittyviä lisäpoistoja. Kiinteistön kokonaiskustannukset sis. poistot olivat 19 300 euroa, kun edellisen vuoden kustannukset olivat 11 400 euroa. Säästö ei realisoitunut vielä vuodelle 2020.
	Ympäristönsuojelupalveluiden määrän vähentäminen	3 500	Toteutui
<i>Sivistyspalvelut</i>			
	Kotihoidontuen maksujen tarkistus	40 000	Toteutui
	Toiminta-avustukset	8 000	Toteutui
	Tuntijaon muutos/tuntikehysleikkaus	5 000	Toteutui
	Tuntikehysten leikkaaminen	3 000	Toteutui
	IP-toiminnan tuottojen lisäys	2 000	Ei toteutunut. Koronan vuoksi ip-kerhotoimintaan osallistui keväällä 2020 tavallista vähemmän lapsia ja ajalta annettiin maksuhyvitys.
	TVT-laitteiden vähentäminen/kulujen karsiminen	3 500	Laitevaihdossa on korvattu vaihtuva kone aina edullisemmalla vaihtoehdolla. Kirjanpidon kirjauskäytännön tarkentamisesta johtuen vuoden 2019 kirjanpidon luvut eivät ole vertailukelpoisia.
	Ahtialan päiväkodin lakkauttaminen	21 000	Toteutui
		336 500	

1.3.3 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vesilahden kunnanvaltuusto päätti 27.1.2020 §3, että kunta perustaa kaasuputken rakentamista varten Lempäälän Lämpö Oy:n kanssa yhteisyrityksen 50/50 omistussuhteessa. Yhtiön perustamiseen liittyy myös lainan takaaminen. Asia ei ole edennyt tämän jälkeen.

Vesilahden kunnalla on pitkäaikainen päiväkotikiinteistöä koskeva vuokrasopimus Kiinteistöosa-
keyhtiö Vesilahden Narvan päiväkotijärjestön kanssa. Tilikauden päättymisen jälkeen
ulosottolaitos on asettanut kiinteistön ja siihen liittyvän vuokraoikeuden ja liittymät julkiseen net-
tihuutokauppaan. Nettihuutokauppa päättyi 23.3.2021 klo 18. Myyntitietojen mukaan vuokraso-
pimus sitoo ostajaa, mutta ostajalla on oikeus irtisanoa vuokrasopimus kuukauden kuluessa
siitä, kun ostaja otti kiinteistön haltuunsa.

Vesilahden kunnan vesi- ja viemärlaitoksen toiminta siirtyi vuoden 2021 alusta Lempäälän Vesi
Oy:lle kunnan ja yhtiön välisen operointisopimuksen nojalla.

1.3.4 Kunnan henkilöstö

Voimassaolevien palvelussuhteiden määrä vuodenvaihteessa 2020 oli 192 henkilöä. Luku sisäl-
tää kaikki kyseisenä ajankohtana virka- ja työsuhteessa kuntaan olleet henkilöt, mukaan lukien
työllistetyt ja oppisopimussuhteiset. Voimassaolevien palvelussuhteiden määrä on pysynyt ennal-
laan.

Vakituisia työntekijöitä oli 161 henkilöä. Henkilöstön keski-ikä oli 46,0 mikä on hieman alhaisempi
kuin edellisenä vuonna.

Kunnan henkilöstö	2020	2019	2018
Henkilöstön määrä	192	192	197
vakituiset	161	162	164
määräaikaiset	31	30	33
Keski-ikä	46,00	46,21	45,29
Sairauspoissaoloprosentti	5,79	4,64	5,65
Henkilöstökulut	-8 082 902	8 209 126	8 006 604

Taulukko: Kunnan henkilöstötiedot

Henkilöstökulut vuonna 2020 olivat 8 082 902 euroa, josta palkat ja palkkiot olivat 6 522 894 eu-
roa ja henkilösivukulut 1 560 009 euroa.

Kunta laatii erillisen henkilöstöraportin, jossa esitetään yksityiskohtaisemmat tiedot henkilöstöön
liittyvistä tunnusluvuista.

1.3.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä kunnan muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Suomen kuntien tulevaan kehitykseen vaikuttavat olennaisesti muutokset toimintaympäristössä.
Toimintaympäristöön vaikuttavat mm. mahdolliset kuntiin kohdistuvat taloudelliset toimenpiteet

valtion taholta ja lainsäädännölliset muutokset kuten mitoitusmuutokset, palveluiden piirissä olevien kuntalaisryhmän laajentaminen ja kunnille annettavat lisätehtävät. Valtionosuuksien kehitys vaikuttaa keskeisesti kunnan talouteen.

Vuoden 2020 alkupuolella alkanut koronaviruspandemia vaikuttaa niin Vesilahden kuin koko Suomen ja maailman talouteen lisäten epävarmuutta. Vaikka vuoden 2020 tilinpäätös päätyikin valtionosuuksien ansiosta ylijäämälukemiin, on kunnan taloudellinen tilanne haastava. Taseeseen kertyneitä ylijäämiä on vuoden 2020 positiivisen tuloksen ansiosta 2,3 miljoonaa euroa. Talousarvio- ja suunnitelmavuodet ovat kuitenkin alijäämäisiä. Talouden lisäksi Vesilahden haasteena on myös vähentyvä asukasmäärä. Päättäneenä vuonna asukasluku kasvoi ensimmäisen kerran vuoden 2014 jälkeen, mutta kasvun pitäisi jatkua ja voimistua, jotta sillä voitaisiin vaikuttaa esimerkiksi oppilasennusteiden kehitykseen.

Korkoriskin hallitsemiseksi kunnalla on koronvaihtosopimus, joka on otettu suojaustarkoituksessa. Suojauksen tavoitteena on suojata kunnan nykyisiä sekä tulevia talousarvioon perustuvien vaihtuvakorkoisten vastuiden korkoriskiä. Alkuperäinen sopimus on tehty toukokuussa 2015. Sen voimassaolo alkoi 13.5.2020 ja päättymispäivä olisi ollut 12.5.2045. Sopimuksen laskennallinen pääoma oli 5,0 miljoonaa euroa. Korkokustannusten alentamiseksi sopimusta on järjestetty marraskuussa 2020 uusiksi siten, että alkuperäinen sopimus on päätetty ennenaikaisesti. Sopimuksen tilalle on otettu uusi tehostettu koronvaihtosopimus, jonka voimassaolo alkoi 13.11.2020, päättyy 13.5.2045 ja laskennallinen pääoma on 5,0 miljoonaa euroa. Tehostetun koronvaihtosopimuksen lisäksi on otettu korkolattiasopimus, jonka alkamispäivä oli 13.11.2020 ja päättymispäivä on 13.11.2023. Suojausten tarkoitus on edelleen ollut suojata kunnan nykyistä ja tulevaa vaihtuvakorkoisten vastuiden korkoriskiä. Lisäksi tavoitteena on ollut alentaa kunnalle sopimuksesta aiheutuvia kustannuksia.

Vahinkoriskeihin liittyen kunnan vakuutusturva päivitettiin ja vakuutukset kilpailutettiin keväällä 2020.

1.3.6 Ympäristöasiat

Vesilahden kunnan alueella on runsaasti järviä ja vapaa-ajanasutusta. Vesistöjen laatua tarkkaillaan säännöllisesti vuosittain vesistö tarkkailuohjelman mukaisesti. Vesistöihin ei kohdistu pistekuormitusta tai muita merkittäviä yksittäisiä riskejä Vesilahdella, mutta hajakuormitus ja haja-asutuksen jätevedet sekä taajamista tulevat hulevedet aiheuttavat ravinne- ja mikrobikuormitusta vesistöissä lisäksi Pyhäjärven säännöstely aiheuttaa haittaa vesistölle erityisesti matalilla järvenlahdilla. Vesilahden kirkonkylän uimarannalla tehdään vuosittain kesällä sinileväseurantaa ympäristönsuojelun puolesta.

Vesilahden kunnan alueella on yksi luokiteltu Vakkalan pohjavesialue, joka on luokiteltu yhdyskunnan vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi (II-luokka). Luokitus päivitettiin vuonna 2019 Pirkanmaan ELY-keskuksen toimesta. Vakkalan pohjavesialue on pienialainen ja sille sijoittuu ainoastaan vähän haja-asutusta. Vuoden 2020 tarkasteltiin pohjavesialueella olevia ympäristöriskejä ja esitettiin korjausehdotuksia yhdelle kiinteistölle. Haja-asutusta koskien pohjaveden suojelusta on säädetty Vesilahden kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä (mm. öljyjen ja kemikaalien varastointi ja jätevesien käsittely).

Vesilahden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia ympäristölupa- tai rekisteröintivelvollisia toimintoja oli vuonna 2020 Vesilahdella 14 kpl. Ne ovat suurimmaksi osaksi pieniä yrityksiä, joilla on kiviaineksen louhintaa, ampumaratatoimintaa, eläinsuojia, polttonestien jakeluasemia sekä jätteen käsittelytoimintaa. Vuonna 2020 kunnan ympäristönsuojelu teki

12 valvontaohjelmaan perustuvaa tarkastusta. Vesilahden kunnan alueelle ei sijoitu muita suurempia ympäristöriskejä aiheuttavia toimintoja. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvomiin kohteisiin lukeutuu Vesilahden kunnasta yksi puuperäisen jätteen käsittelytoiminta.

Toimintojen osalta merkittävimpiä riskejä liittyy polttonesteiden varastointi- ja jakelutoimintaan maaperän pilaantumisriskin muodossa. Yleisesti kunnan valvomien sekä luvanvaraisten ja rekisteröitävien että muiden laitosten ja toimintojen aiheuttama mahdollinen pilaantuminen rajoittuu laitosten ja toimipaikkojen lähiympäristöön. Polttonesteiden jakelutoimintaa lukuun ottamatta toiminnat sijoittuvat pääosin haja-asutusalueelle, jolloin pilaantumiselle herkkiä kohteita ei ole niin paljon kuin asutuksen ollessa taajaa. Toiminnoista muutamat sijoittuvat vesistön läheisyyteen.

1.3.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnanhallituksen tietoon ei ole tullut korruptioon, lahjontaan eikä ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä asioita.

1.4 Hallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan on tarkoitus varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta on osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Kuntalain mukaan valtuuston tulee hyväksyä perusteet sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Kunnan sisäisen valvonnan perusteet päivitettiin ja valtuusto hyväksyi Vesilahden kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 31.8.2020 §40. Samalla kumottiin aiempi valtuuston 25.11.2013 §86 hyväksymä sisäisen valvonnan ohje.

Kunnan hallintosäännön 9. luvun 1 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä mm. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat ja vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kunnan toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan. Kunnanhallitus hyväksyi kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 24.8.2020 §161.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kunnanhallitus ja lautakunnat seuraavat viranhaltijoiden tekemiä päätöksiä. Viranhaltijoiden päätöksiin ei käytetty otto-oikeutta vuonna 2020.

Hallintosääntöä päivitettiin vuoden 2020 aikana kahdesti. Huhtikuussa (6.4.2020 §11) hallintosääntöä päivitettiin poikkeusolojen hallintoa, viestintää ja johtamista koskevilla määrittelyillä. Marraskuussa (16.11.2020 §53) hallintosääntöön päivitettiin kunnan organisaation muutokset.

Sivistyspalveluissa strateginen johtaminen ja kehittäminen pohjautuvat valtakunnallisiin, seudullisiin sekä kunnan suunnitelmiin, sääntöihin ja ohjeistuksiin. Sivistystoimen suunnitelmia ja ohjeistuksia päivitetään vuosittain tai tarvittaessa. Kehittämissuunnitelmat ovat yleensä 2-3-vuotisia pidemmän aikavälin ohjaavia asiakirjoja. Kouluilla on lisäksi lukuvuosisuunnitelma ja päiväkodeilla toimintasuunnitelma, johon on kuvattu keskeiset toiminnot. Sivistyslautakunta hyväksyy

lukuvuosi- ja toimintasuunnitelmat vuosittain. Kunnan strategia, talousarvio, hallintosääntö ja sivistyspalveluiden visio toimivat keskeisinä toimintaa ohjaavina asiakirjoina. Lisäksi varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatussuunnitelma ja kouluissa opetussuunnitelma ohjaavat toimintaa. Yhteisiä toimintaohjeita ja linjauksia tehtiin vuonna 2020 esimerkiksi koronapandemian osalta lähes viikoittain.

Talouden ja varojen käytön valvonta

Kunnan talouden prosesseissa ja raportoinnissa on havaittu kehittämistarpeita. Osaltaan näihin tarpeisiin vastattiin järjestelmävaihdolla, joka tehtiin 1.1.2021 alkaen. Samalla pienennettiin henkilöriskiä kriittisten toimintojen kuten palkanlaskennan, maksuliikenteen ja kirjanpito- ja talouspalveluiden osalta. Kunnan talousjohtajan työpanosta suunnataan kehittämiseen samalla kun manuaalista työtä siirretään Monetra Pirkanmaa Oy:lle ja kunnan sisäisesti muille tekijöille.

Vuonna 2020 otettiin käyttöön osavuosisikatsaukset, jotka laaditaan kolmannesvuosittain. Osavuosisikatsaukset käsitellään lautakunnissa, kunnanhallituksessa ja valtuustossa. Talouteen liittyvää kouluttamista on lisätty ja talouden seurantaan ja viestintään on panostettu esimies- ja toimistoinfoilla, joissa on kerrattu ohjeistuksia ja tiedotettu ajankohtaisista asioista. Esimiehet ja vastuualueen henkilöt on ohjeistettu seuraamaan säännöllisesti talouden toteumaa.

Laskujen hyväksymiskäytännöt asiatarkastuksineen ovat säännösten mukaisia ja ajan tasalla. Kunnassa on uusi laskutus- ja perintäohje, joka on otettu käyttöön syksyllä 2020.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallintaa on kehitetty vuonna 2020 ottamalla käyttöön Granite-järjestelmä. Graniten avulla sekä kokonaisvaltainen riskienhallinta (toiminnalliset, taloudelliset, tekniset, maine- ja muut riskit) että työsuojelun riskit raportoidaan entistä kattavammin. Kokonaisvaltaista riskienhallintaa on otettu käyttöön syksyllä 2020 ja työsuojelun riskeihin ohjelmaa käytetään kevästä 2021 lähtien. Ohjelman myötä riskien syiden, niiden todennäköisyyden sekä niistä aiheutuvan haitan kehitystä on mahdollista seurata. Samalla tulee mahdolliseksi myös sähköinen läheltä piti- ja tapaturmailmoittaminen.

Vuoden 2020 toimintaan vaikutti merkittävimmin korona. Riskienhallinnan näkökulmasta keväällä 2020 valmiusjory työskenteli sen eteen, että kunnan pandemiaan liittyvät riskit pysyisivät maltillisina. Osittain kehittämistoimenpiteet viivästyivät, kun keskityttiin pandemiatilanteen mukanaan tuomiin haasteisiin. Vuoden aikana korona kuormitti henkilöstöä. Sijaisia oli aika ajoin hankala saada kouluihin ja päiväkoteihin. Tukipalveluihin taas yrityssektorin tiukentunut taloustilanne vaikutti siten, että sijaisia oli helpompi saada.

Kunnan vuotuisessa vakuutuspalaverissa alkuvuodesta 2020 todettiin, että kunnan toimintaa ei ollut vakuutettu kattavasti toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi ja vakuutukset sisälsivät osittain vanhentunutta tietoa ja matalia vakuutussummia. Vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2020 ja ne astuivat voimaan heinä- ja lokakuussa 2020. Korvaussummia nostettiin, ja vakuutukset päivitettiin ajanmukaiselle tasolle. Johdon vastuuvakuutuksesta pyydettiin tarjous vuoden 2020 lopussa ja sen voimaanastuminen ajoittuu vuodelle 2021.

Omaisuuksiin liittyvä riski ovat kunnan ikääntyvät kiinteistöt ja niiden sisäilma. Sisäilmatyöryhmä kokoontui viisi kertaa vuoden 2020 aikana. Yhtenäiskoulun vanhan osan sisäilmatutkimukset,

remontointi ja seuranta ovat vielä kesken, eikä yhtenäiskoulun vanhan osan sisäilman terveydestä ei voida vielä varmistua. Vuoden 2020 aikana tekniset palvelut hankkivat sisäilman laadun mittaamiseen omat mittarit, joilla voidaan nopeammassa aikataulussa tehdä alustavat sisäilmaan liittyvät mittaukset ja reagoida mittausten tuloksiin. Merkittävä taloudellinen riski on myös havaittu olemassa olevassa infrassa. Vuoden aikana tehdyissä töissä on havaittu lisää puutteita kaava-alueilla sijaitsevien teiden rakennekerroksissa, putkien sijoittamisessa ja teiden leveyksissä.

Tiedonhallinnan riskeihin on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota laajasti julkisuutta saaneen Vastaamo-tapauksen johdosta. Kunnan johtoryhmä osallistui TAISTO2020 -digiturvallisuuden valmiusharjoitukseen, josta kunta sai kattavasti kehitysideoita oman digiturvallisuuden kehittämiseksi. Tietoturvaan liittyviä riskejä on arvioitu myös tiedonhallintatyöryhmässä.

Aikaisemmin riskinä todettu asianhallintajärjestelmän puuttuminen on korjaantunut vuoden 2020 aikana CASE M-järjestelmän käyttöönoton myötä. Esimiehiä ja päätöksenteon prosessissa mukana olevia on koulutettu järjestelmän käyttöön ja prosessia hiotaan edelleen.

Henkilökuntaa on koulutettu hätäensiapukoulutuksin vuoden 2020 aikana.

Kunnan varautumissuunnittelutyön yhteydessä 2021 on tarpeellista tarkentaa hallinnon, toimialan ja yksiköiden välisten vastuiden jakautumista ja prosessien toimivuutta.

Sopimukset

Sopimukset on tallennettu Therefore-järjestelmään. Järjestelmän käytössä on joitakin puutteita. CASE M -järjestelmä pitää sisällään sopimusten hallinnan osuuden, joka otetaan käyttöön tämän hetkisen arvion mukaan syksyn 2021 tai kevään 2022 aikana.

Tekniset palvelut ovat kilpailuttaneet vuonna 2020 useita puitesopimuksia. Puitesopimusten ja urakkasopimusten noudattamisessa ei havaittu sopimusrikkomuksia.

Sivistyspalveluissa puitiin vuoden aikana kuljetussopimusriitaa, johon liittyvä päätös saatiin tammikuussa 2021. Kaikki Vesilahden kuntaa vastaan nostetut syytteen kumottiin. Tuomion mukaan molemmat osapuolet vastasivat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Kumpikaan osapuoli ei valittanut ja päätös sai lainvoiman helmikuussa 2021. Kunnan oikeusturvavakuutus korvasi kunnan oikeudenkäyntikulut.

Omaisuuksien hankinnan, luovutusten ja hoidon valvonta

Hallintosäännössä on määritelty ratkaisuvälit hankintojen ja luovutusten osalta. Kunnan hankinnoissa käytetään pääasiassa Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy:n kilpailuttamia sopimustoimittajia. Näiden lisäksi erityisesti tekniset palvelut ovat toteuttaneet Vesilahden kuntaa koskevia kilpailutuksia. Kilpailuttaminen on hoidettu hankintalain ja Vesilahden kunnan hankintaohjeiden mukaisesti. Kilpailutukset on pääsääntöisesti toteutettu Clouidia-ohjelmistolla.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Kehittämiskohteita havaittiin henkilöstön vaihtumisen yhteydessä tiedonkulun varmistamisessa ja opastuksessa. Suunnitelmallisella työllä pyritään estämään toiminnallisia riskejä, jotka voivat vaikuttaa kuntalaisten saamaan palvelun laatuun ja määrään. Sisäilmatyöryhmän kokoontumista,

tiedotusta ja seurantaan tulee edelleen kehittää. Kiinteistöjen ikääntymistä ja korjausvelan kasvattamista tulee vähentää ja viedä kiinteistöjen salkutus ja PTS loppuun laskemalla kiinteistöjen korjausvelat ja vuosittaiset investointitarpeet siten, että ne vastaavat kunnan tarpeita.

Kokonaisuutena kunnan sisäinen valvonta on pääsääntöisesti toimivaa, eikä vuonna 2020 havaittu vakavia puutteita.

1.5 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitus rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa, miten kunnan rahoitus on riittänyt tilikaudella.

1.5.1 Tuloslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettaviin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakateen, vuosikateen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Tuloslaskelma (ulkoiset, 1000 eur) ja tunnusluvut

	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	2 930	3 011
Toimintakulut	-26 907	-26 989
Toimintakate	-23 977	-23 978
Verotulot	17 942	16 961
Valtionosuudet	9 150	8 515
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	6	4
Muut rahoitustuotot	86	104
Korkokulut	-72	-61
Muut rahoituskulut	-48	-3
Vuosikate	3 087	1 542
Poistot ja arvonalentumiset	-1 522	-1 567
Tilikauden tulos	1 565	-25
Tilinpäätössiirrot	39	39
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 604	14

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate toteutui edeltävän vuoden tasolla.

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja rahoituksen riittävyyttä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Kunnan tilikauden ylijäämä on 1 604 444,49 euroa.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	10,9	11,2
Vuosikate/Poistot, %	203	98
Vuosikate, euroa/asukas	707	354
Asukasmäärä	4369	4355

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluvun arvoon vaikuttaa kunnan toimintojen organisointi kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta. Erot toimintojen organisoinnissa selittävät kuntakohtaisia tunnusluvun eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$

Tunnuslukua tulkitaan siten, että jos tunnusluvun arvo on 100%, oletetaan kunnan tulorahoituksen riittävän. Oletusta voidaan kuitenkin pitää päteväenä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja rahoitusosuudet.

Vuosikate euroa/asukas

Tunnuslukua käytetään yleisesti tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei kuitenkaan voida antaa.

1.5.2 Rahoituslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelmassa esitetään kunnan tilikauden aikaiset rahanlähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin eli sitä, miten kunnan rahavarat muuttuvat toiminnan johdosta tilikauden aikana. Tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan kirjanpidon erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kunnan ja kuntaan kuulumattomien toimijoiden välillä.

Toiminnan rahavirta, tulorahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo siitä, kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen.

Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja niiden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin.

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka on tarvittu varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä rahoitusaseman muuttamiseksi tilikauden aikana.

Rahoituslaskelma (1000 eur) ja tunnusluvut

	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 087	1 541
Tulorahoituksen korjaukset	-97	-132
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 348	-835
Rahoitusosuudet investointeihin	4	2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	113	219
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 759	795
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 500	4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 097	-1 110
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 000	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	761	-968
Rahoituksen rahavirta	-2 836	1 922
Rahavarojen muutos	-1 077	2 717
Rahavarat 31.12.	2498	3575
Rahavarat 1.1.	3575	858

Rahoituslaskelman välitulos **toiminnan ja investointien** rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, t€	3 216	1 071
Investointien tulorahoitus, %	-6,1	185,2
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	0,7
Kassan riittävyys, pv	31	45
Asukasmäärä	4369	4359

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä (5) vuodelta

Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys

= 365 pv x rahavarat 31.12./kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Kassastamaksuina käytetään kuukauden kassastamaksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

1.6 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	25 129	25 323
I Aineettomat hyödykkeet	144	197
2. Muut pitkävaikutteiset menot	144	197
II Aineelliset hyödykkeet	22 098	22 236
1. Maa- ja vesialueet	3 946	3 681
2. Rakennukset	13 432	14 401
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 219	3 836
4. Koneet ja kalusto	51	101
6. Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	450	217
III Sijoitukset	2 887	2 890
1. Osakkeet ja osuudet	2 887	2 890
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	58	58
3. Muut toimeksiantojen varat	58	58
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 448	5 836
I Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	539	673
3. Muut saamiset	539	673
Lyhytaikaiset saamiset	1 411	1 588
1. Myytisaamiset	325	540
3. Muut saamiset	259	214
4. Siirtosaamiset	827	834
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 498	3 575
VASTAAVAA YHTEENSÄ	29 635	31 217
VASTATTAVAA	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA	10 956	9 352
I Peruspääoma	8 683	8 683
IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	669	655
V Tilikauden yli-/alijäämä	1 604	14
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18	57
1. Poistoero	18	57
C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	59	61
3. Muut toimeksiantojen pääomat	59	61
D VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen	13 841	7 705
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 197	6 083
7. Liittymismaksut ja muut velat	1 644	1 622
II Lyhytaikainen	4 761	14 042
1. Joukkovelkakirjalainat	0	10 000
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 287	997
6. Ostovelat	2 019	1 678
7. Muut lyhytaikaiset velat	138	133
8. Siirtovelat	1 317	1 234
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	29 635	31 217

TASEEN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	37,0	30,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,0	76,3
Kertynyt yli- ja alijäämä, 1000 €	2274	669
Kertynyt yli- ja alijäämä, €/asukas	520	154
Lainakanta 31.12., 1000 €	13 483	17 080
Lainakanta 31.12. €/asukas	3086	3922
Lainat ja vastuut, 31.12.	15 202 160	19 013 376
Lainat ja vastuut, eur/asukas	3 480	4 366
Asukasmäärä	4369	4355

Omavaraisuusaste

= $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma-saadut ennakot})$

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosentin tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $100 \times (\text{vieras pääoma-saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= vieras pääoma - (saadut ennakot+ostovelat+siirtovelat+muut velat)

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Kunnan lainamäärä nousi tilikauden aikana.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainasaamiset

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.7 Kokonaistulot ja -menot 2020

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

TULOT	euroa	MENOT	euroa
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	2 930 221	Toimintakulut	26 907 261
Verotulot	17 941 545	Korkokulut	71 892
Valtionosuudet	9 149 888	Muut rahoituskulut	47 992
Korkotuotot	5 668	Tulorahoituksen korjaukset	
Muut rahoitustuotot	86 841	- Pysyvien vastaavien	
Tulorahoituksen korjaukset		hyödykkeiden luovutusvoitot	-4 665
- Pysyvien vastaavien		Investoinnit	
hyödykkeiden luovutusvoitot	-101 664	Investointimenot	1 348 488
Investoinnit		Rahoitustoiminta	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 096 666
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	10 000 000
luovutustulot	113 286		
Rahoitustoiminta		Kokonaismenot yhteensä	39 467 634
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 500 000		
Kokonaistulot yhteensä	37 629 785		
Täsmäytys:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot	=37 629 785 - 39 467 634 =		-1 837 849
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset	=-1 076 929-760 919 =		-1 837 848

1.8 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.8.1 Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt ja arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kunnan osuus kolmesta kuntayhtymästä (Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Pirkanmaan liitto ja Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä). Vuonna 2019 Vesilahden kunnalla ei ole ollut tytäryhtiöitä ja kunnan omistusosuus kuntayhtymistä on suurimmillaankin 1,13 %.

Kunnanhallitus päätti 9.12.2019 §296 esittää kunnanvaltuustolle, että se perustaa kaasuputken rakentamista varten Lempäälän Lämpö Oy:n kanssa yhteisyrityksen 50/50 omistussuhteessa. Yhtiön perustamiseen liittyy myös lainan takaaminen. Kunnanvaltuusto päätti 27.1.2020 § asiasta kunnanhallituksen esityksen mukaisesti. Yhtiön perustaminen ei ole edennyt vuoden 2020 ja alkuvuoden 2021 aikana.

1.8.2 Konsernin tuloslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut

Tunnuslukujen kaavat on esitetty edellä kunnan tunnuslukujen yhteydessä.

	1.1.2020-31.12.2020		1.1.2019-31.12.2019	
	1 000 €		1 000 €	
Toimintatuotot		10 141		9 862
Toimintakulut		-33 727		-33 452
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		19		8
Toimintakate		-23 568		-23 582
Verotulot		17 942		16 961
Valtionosuudet		9 150		8 515
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	7		5	
Muut rahoitustuotot	90		108	
Korkokulut	-109		-84	
Muut rahoituskulut	-64	-76	-34	-6
Vuosikate		3 447		1 888
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 873	-1 873	-1 818	-1 818
Tilikauden tulos		1 574		70
Tilinpäätössiirot		0		-2
Tilikauden verot		-36		-11
Laskennalliset verot		0		-2
Vähemmistöosuudet		-69		-19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		1 468		36

	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	30,1 %	29,5 %
Vuosikate/Poistot, %	184,0 %	103,9 %
Vuosikate euroa/asukas	789	433
Asukasmäärä	4369	4355

1.8.3 Konsernin rahoituslaskelma 2020 ja sen tunnusluvut

Tunnuslukujen kaavat on esitetty edellä kunnan tunnuslukujen yhteydessä.

	2020		2019	
	1 000 €		1 000 €	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 447		1 888	
Satunnaiset erät	0		0	
Tilikauden verot	-36		-11	
Tulorahoituksen korjaukset	-125	3 286	-226	1 651
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 847		-1 515	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4		2	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	114	-1 729	233	-1 280
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 557		372
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainauksen lisäys	0		-2	
Antolainauksen vähennys	2	2	1	-1
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 179		4 616	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 248		-1 213	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 067	-3 137	1	3 403
Oman pääoman muutokset		-231		2 512
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2		-14	
Vaihto-omaisuuden muutos	-10		-3	
Saamisten muutos	4		-229	
Korottomien velkojen muutos	562	554	-512	-758
Rahoituksen rahavirta		-2 582		2 647
Rahavarojen muutos		-1 024		3 018
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 219		4 243	
Rahavarat 1.1.	4 243	-1 024	1 225	3 018
	2020		2019	
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta 1000 €	1 465,69		-597,63	
Investointien tulorahoitus, %	-187 %		-125 %	
Lainanhoitokate	1,6		0,8	
Kassan riittävyys, pvä	32		567	

1.8.4 Konsernitase 2020 ja sen tunnusluvut

Tunnuslukujen kaavat on esitetty edellä kunnan tunnuslukujen yhteydessä.

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
	<i>1000 €</i>	<i>1000 €</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	28 569	28 598
Aineettomat hyödykkeet	340	378
Aineettomat oikeudet	18	17
Muut pitkävaikutteiset menot	299	339
Ennakkomaksut	23	22
Aineelliset hyödykkeet	26 185	26 216
Maa- ja vesialueet	4 051	3 780
Rakennukset	16 700	16 756
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 394	3 953
Koneet ja kalusto	438	390
Muut aineelliset hyödykkeet	3	2
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	599	1 334
Sijoitukset	2 044	2 004
Osakkuusyhteisöosakkeet	89	47
Muut osakkeet ja osuudet	1 949	1 944
Lainasaamiset	0	7
Muut saamiset	6	6
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	109	103
Valtion toimeksiannot	52	45
Muut toimeksiantojen varat	58	58
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 108	7 131
Vaihto-omaisuus	90	80
Aineet ja tarvikkeet	90	80
Saamiset	2 799	2 808
Pitkäaikaiset saamiset	552	689
Myyntisaamiset	0	0
Laskennalliset verosaamiset	1	1
Muut saamiset	540	676
Muut siirtosaamiset	10	12
Lyhytaikaiset saamiset	2 248	2 119
Myyntisaamiset	1 022	930
Lainasaamiset	0	0
Laskennalliset verosaamiset	0	0
Muut saamiset	332	300
Siirtosaamiset	893	890
Rahoitusarvopaperit	12	16
Joukkovelkakirjasaamiset	12	16
Muut arvopaperit	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	3 207	4 227
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 787	35 833

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
	<i>1000 €</i>	<i>1000 €</i>
OMA PÄÄOMA	11 236	9 768
Peruspääoma	8 683	8 683
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	2	2
Arvonkorotusrahassto	2	2
Muut omat rahastot	2	2
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 079	1 043
Tilikauden yli-/alijäämä	1 468	36
VÄHEMMISTÖOSUUDET	191	122
PAKOLLISET VARAUKSET	183	191
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	183	191
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	127	125
Lahjoitusrahastojen pääomat	16	18
Muut toimeksiantojen pääomat	110	106
VIERAS PÄÄOMA	23 050	25 627
Pitkäaikainen	16 724	10 131
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 827	7 194
Lainat julkisyhteisöiltä	2	2
Lainat muilta luotonantajilta	1 230	1 284
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 664	1 648
Laskennalliset verovelat	2	2
Lyhytaikainen	6 326	15 496
Joukkovelkakirjalainat	0	10 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 434	1 091
Lainat julkisyhteisöiltä	1	0
Lainat muilta luotonantajilta	71	46
Saadut ennakot	2	4
Ostovelat	2 430	2 021
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	234	293
Siirtovelat	2 138	2 024
Laskennalliset verovelat	17	17
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 787	35 833

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	32,9 %	27,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,9 %	72,5 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	2 547	1 079
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	583	247
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	16 563	19 620
Konsernin lainat, €/asukas	3 791	4 501
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	7
Konsernin lainat ja vuokravastuut 1000 €	20 891	23 938
Konsernin lainat ja vuokravastuut €/asukas	4 782	5 492
Kunnan asukasmäärä	4369	4355

1.9 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kunnanhallitus esittää valtuustolle tilikauden tuloksen, 1 565 322,29, käsittelyksi seuraavaa:

1. tuloutetaan tehtyjä poistoeroja 39 122,20 euroa
2. tilikauden ylijäämä 1 604 444,49 euroa siirretään tilikauden yli-/alijäämätilille.

2 KUNNAN STRATEGIAN SEURANTA

Vesilahden kunnanvaltuusto hyväksyi Vesilahden kuntastrategian 2030 2.12.2019 §47.

VESILAHDEN ARVOT:

Asiakas on nro. 1

Yhteisöllisyys

Luonnon arvostus

VISIO 10v

TAVOITE 4v

TOIMENPIDE 1v

KIIREETTÖMÄN LÄSNÄOLON KUNTA

"Vesilahti – 25h vuorokaudessa"

"Helpompi hengittää"

Strategia-asiakirja on tarkoitus päivittää joka vuosi talousarviosta päättämisen yhteydessä. Tällöin määritetään vuosittaiset toimenpiteet ja mittarit. Strategian seuranta ja arviointi järjestetään vuosittain tilinpäätösasiakirjassa.

Strategisista tavoitteista johdetut käytännön toimenpiteet ja niiden toteutuminen on esitetty tehtävälueiden tekstikohdissa.

3 KÄYTTÖTALOUDEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

3.1 Keskusvaalilautakunta

3.1.1 Vaalit

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	14 150	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 337	-1 000	0	-1 000	-333	667	33,33%
TOIMINTAKATE	2 814	-1 000	0	-1 000	-333	667	33,33%

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

Toimintaympäristö: Vuonna 2020 ei ollut vaaleja.

3.2 Tarkastuslautakunta

3.2.1 Tarkastuslautakunta

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-14 205	-10 688	0	-10 688	-11 383	-695	106,5%
TOIMINTAKATE	-14 205	-10 688	0	-10 688	-11 383	-695	106,5%

Toimintaympäristö: Kunnan hallinnon ja talouden arvioinnista ja tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko kunnan talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu myös kunnan toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet: Tarkastuslautakunta on kuullut säännöllisesti viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä. Painopistealueena tarkastuksessa oli luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyö. Seudulliseen toimintaan osallistutaan mm. puheenjohtajakokousten ja yhteisten koulutustapahtumien muodossa. Tarkastuslautakunta seuraa aktiivisesti kuntien arvioinnin ja tarkastuslautakuntien työskentelyn kehittymistä mm. koulutusten kautta.

3.3 Kunnanhallitus

3.3.1 Luottamushenkilöhallinto

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot.-%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	3 437	-353 442	0	-353 442	-367 072	-13 630	103,86%
	-374 395						
TOIMINTAKATE	-370 958	-353 442	0	-353 442	-367 072	-13 630	103,86%

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

Toimintaympäristö

Toimialue asukkaiden hankinnan edistämiseksi ja nykyisen elinympäristön kehittämiseksi.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Ryhmäjohtajat ovat valinneet vuodelle 2020 seuraavat painopistealueet:

- Asumisen monimuotoisuuden edistäminen
- Luonnon houkuttelevuuden esilletuonti

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Elämäkoneen käyttöönotto	Elämäkoneen käyttöönotto (digitaalinen alusta, joka saattaa yhteen palvelunkäyttäjät ja -tarjoajat) Elämäkoneen käyttäjämäärät	Ei ole toteutunut. Toteutus vaatii monipuolisemman tonttitarjonnan ja palveluntarjonnan, joka vastaa nykyajan kuluttajan palvelutarpeisiin. Elämäkoneen pilotointiin on varattu määräraha vuodelle 2021. Ei käyttäjiä vuonna 2020.
4500 asukasta vuonna 2024	Asumalla kodiksi -konsepti	Konsepti on luotu Konseptin käyttöön ottaneet uudet asukkaat	Konsepti on valmis, muttei käyttöön otettu. Markkinatilanne ei ole edellyttänyt konseptin käyttöönottoa.
4500 asukasta vuonna 2024	Monimuotoisen asumisen mahdollistaminen	Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon huomiointi (25%)	MAL-seurannan tueksi on kehitteillä seudulla automatisoitu mittari. Mittari valmistuu keväällä 2021.

		Kerrostalo ja rivitaloasuntojen prosentuaalinen osuus kasvaa kaavoituksen mahdollistamana	Kerrostalo- ja rivitaloasuntojen prosentuaalinen osuus kasvoi palvelukeskusalueen myötä.
4500 asukasta vuonna 2024	Nopea palvelu -tontti tunnissa	Kysely tontinhankkijoille Lean-prosessin tekeminen maan ostosta tontin myyntiin. Palvelunmuutokset prosessin löydösten mukaisesti	Kysely tontinhankkijoille on tehty. Tulokset on hyödynnetty kunnan tonttimarkkinoinnissa. Lean-prosessi on tehty ja prosessia kehitetään maan ostosta tontin myyntiin.
4500 asukasta vuonna 2024	Markkinointitoimenpiteiden toteuttaminen tulokseen sitoen	Kiinnostunut asukas/yritys per myyty tontti per kampanja	Kunnan myyntikanavat on vuoden 2020 lopulla keskitetty Etuovi.com -alustaan, jonka avulla voidaan määritellä tarkempia KPI-lukuja vuonna 2021. Q4/2020 tonttien katselukerrat Etuovi.com -palvelussa: 1742. Tonttiomaksi.fi -alustan kautta liidejä 25 kpl/0 johti kauppaan/1 kampanja. Alustan käyttö lopetettu.
Vetovoimainen ympäristö	Kestävän ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän edistäminen	Maankäytön suunnitelman toteuttaminen Yhdyskuntarakenteen sitominen kohti väyliä ja vyöhykkeitä sekä seudun keskuksia Energiatehokkuuden huomiointi aluekehityksessä ja rakentamisessa Kaasu/sähkö yms. energiamuodon tuotanto tai käyttö / laskennallisesti säästetty CO2 päästöt Joukkoliikenteen nousijamäärät	Toteutettu mm. Metsämantereen kaavan osalta. Toteutettu mm. Metsämantereen ja Palvelukeskusalueen asema-kaavoissa. Aloitettiin selvitys bio- ja kiertotalous vaihtoehtojen hyödyntämisestä aluekehityksessä. Ei käyttöönotettuja energiamuodon tuotantoja tai käyttöä. Korona esti toteutumisen. Nousijamäärät

			vuonna 2020 -40% vuoteen 2019 verrattuna.
--	--	--	---

Tunnusluvut

Toiminnallisuus	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Väkiluku	4359	4390	4369*

*ennakkotieto

Henkilöstö	TP2019	TA2019	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset	1	1	1
- määräaikaiset			

3.3.2 Yleishallinto

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	88 160	80 500	0	80 500	77 539	-2 961	96,32%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 023 338	-1 117 418	0	-1 117 418	-1 172 703	-55 285	104,95%
TOIMINTAKATE	-935 178	-1 036 918	0	-1 036 918	-1 095 164	-58 246	105,62%

Vastuhenkilö: hallintojohtaja

Toimintaympäristö

Yleishallinto sisältää hallinto- ja talouspalvelut sekä muun yleishallinnon (keskitetty atk, työllisyystyöt, joukkoliikenne, kansainvälinen toiminta ja muu yleishallinto). Yleishallinto vastaa kunnan talous- ja henkilöstöhallinnosta, tietohallinnosta, tiedottamisesta, arkistoinnista sekä asumisasiosta ja edistää muiden toimielinten tavoitteiden toteutumista tuottamalla niille palveluja. Yleishallinnosta käsin hoidetaan kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, useimpien toimikuntien ja osin tarkastuslautakunnan sekä sivistyslautakunnan valmistelu-, täytäntöönpano- ja sihteeritehtävät.

Yleishallinnossa työskentelevät talousjohtaja, ICT-asiantuntija, palkkasihteri, kaksi palvelusihteriä ja hallintojohtaja.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Tiedonhallintalain mukanaan tuoma velvoite tiedonhallintamallin käyttöönotosta kunnassa oli yleishallinnon isoin haaste, samalla siirryttiin sähköiseen asiakirjahallintaan. Tiedonohjaussuunnitelman tuominen eri vastuualueille oli vuoden 2020 kriittisiä tavoitteita.

Yleishallinnossa työskentelee kuusi henkilöä, joista kahden henkilön työpanos yleishallintoon on noin 80 %.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Vuonna 2020 jatketaan sähköisen asiakirjahallinnan	Asianhallintaohjelmisto käyttöön otettu organi-

		käyttöönottoa ja laaditaan tiedonohjaussuunnitelma kaikkiin hallintokuntiin. Tiedonhallintamallin laatiminen	saatiossa, alustava tiedonohjaussuunnitelma on laadittu. Ensimmäinen versio valmis
Et ole yksin	Mitä sinulle kuuluu	Kunnan henkilöstöpolitiikan käytäntöjen luominen yhdessä henkilöstön kanssa, erilaisten ohjeiden ja käytäntöjen päivittäminen Välittämiskulttuurin edistäminen Henkilöstön hyvinvointiin ja koulutukseen panostaminen Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn uudistaminen	Toteutumassa helmikuussa 2021. Epidemiatilanteen vuoksi jätetty tekemättä, ei erillistä toimenpidettä Koronan vuoksi tyhyryhmä päätti, että sat-saus arkeen, henkilöstön toive oli, että ei tapahtumia. Helmikuu 2021.
Et ole yksin	Mitä sinulle kuuluu	Asiakas on nro 1 - kunnan asiakaspalvelun kehittämisen henkilöstöä kouluttamalla	Henkilöstön koulutuksessa on korostuneet meneillään olevat järjestelmien käyttöönotot ja uudet ohjelmat.
Vetovoimainen ympäristö	Kestävän ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän edistäminen	Vesilahden etujen valvomisen seudullisen joukkoliikenteen järjestämisessä Aktiivinen osallistuminen Tampereen seudun joukkoliikennelautakunnan ja -työryhmän toimintaan Kilpailutus joukkoliikenteestä vuoden 2020 aikana (2021 alkava liikenne)	Kunnanhallitus lausui linjan 55 kilpailutuksen yhteydessä seudullisen joukkoliikenteen osalta ja pyrki vaikuttamaan kunnassa tarjottavaan joukkoliikenteen saavutettavuuteen. Toteutunut Toteutunut

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Yleishallinnon toimintakulut	1 023 338	1 117 418	1 172 703

Toimintakulujen kasvu %	1,2 %	9,2 %	14,6 %

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset	5,63	5,63	5,63
- määräaikaiset			

Kansainvälinen toiminta

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja

Toimintaympäristö

Yhtenäiskoulun oppilasvaihto ylläpitää myönteistä kansainvälistä kanssakäymistä, mutta koronasta johtuen em. vaihtoja ei voitu toteuttaa vuonna 2020.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Kolmannen sektorin osuutta kansainvälisessä toiminnassa jatketaan (mm. VPK:t ja soittokunnat). Kansainvälisen toiminnan ydinalue on vuosittaiset oppilasvaihdot Vesilahden yhtenäiskoulun yläasteen ja St.Georgenin Realschulen välillä (mahdollisesti myös Røugen koulujen kanssa). Strategiaan on toimenpiteenä kirjattu kiinalainen kumppanuuskunta, mikä tarkoittaa uusien yhteistyömuotojen etsimistä myös perinteisen ystävyyskuntatoiminnan ulkopuolelta.

Narvan markkinat eivätkä oppilasvaihdot toteutuneet vuonna 2020 koronapandemian vuoksi.

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
	717	5 000	100

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Viralliset vierailut ja kanssakäymiset ystävyyskuntiin ja/tai ystävyyskunnista + muut mahdolliset kanssakäymiset	1	3	0

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	-	-	-
- vakituiset	-	-	-
- määräaikaiset	-	-	-

3.3.3 Tukipalvelut

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 487 664	1 586 960	0	1 586 960	1 414 286	-172 674	89,12%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 484 080	-1 532 610	0	-1 532 610	-1 395 561	137 049	91,06%
TOIMINTAKATE	3 584	54 350	0	54 350	18 725	-35 625	34,45%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-1 798	-1 200	0	-1 200	-1 197	3	99,77%
TILIKAUDEN TULOS	1 785	53 150	0	53 150	17 528	-35 622	32,98%

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja (15.1.2021 alkaen talousjohtaja)

Toimintaympäristö

Siivouspalvelut

Siivouspalvelut tuottavat kuntastrategian mukaiset palvelut ammattitaidolla, hygieenisesti ja tuottavasti. Tarkoituksenmukaisella siivoustoiminnalla tuetaan asiakkaan hyvinvointia ja ylläpidetään rakennusten kuntoa ja pidennetään käyttöikää. Siivouspalvelut toimivat terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä. Tiivis yhteistyö Tampereen ympäristökuntien kanssa tuo yhtenäisemmän linjauksen seitsemän kunnan toiminoille sekä luo hyvät yhteistyöverkostot.

Siivouksen ostopalvelua käytetään vain kiireellisissä ja erityistilanteissa. Muutamia siivouskone- ja laitehankintoja tehtiin ikääntyneiden laitteiden tilalle.

Ruokapalvelut

Ruokapalveluiden tehtävänä on tuottaa asiakkailleen terveyttä edistäviä ja tukevia, ravitsemuksellisesti täysipainoisia ja ravitsemussuositusten mukaisia ruokapalveluja. Ruokapalvelut toimivat terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä.

Ruokapalveluasiakkaiden määrä on pysynyt lähes samana viimeisten vuosien aikana. Arvioidut suoritemäärät perustuvat hallintokuntien ruokapalveluilta tilaamiin ateriamääriin ja näin ollen tilausmäärät ovat myös pysyneet edellisvuosien tasolla. Vuonna 2020 alkanut koronapandemia vaikutti suoritteiden toteumaan niiden määrää vähentävästi.

Kaikkiin aterioiden jakopisteisiin tuotetaan ja lähetetään ateriat terveysaseman ravintokeskuksesta.

Toiminnan kehittäminen digitalisointia hyödyntäen lisääntyy myös ruokapalveluissa mm. monipuolistamalla ruokapalvelun tuotannonohjauksjärjestelmää.

Kuljetuspalvelut

Kuljetuspalvelut tuottavat erilaisia sisäisiä kuljetuksia kunnan eri hallintokunnille. Kuljetukset järjestettiin yhdellä autolla ostopalveluna myös vuonna 2020.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Tukipalveluiden toimintakokonaisuus on tuottaa kuntastrategian mukaisesti laadukkaat sekä taloudellisesti organisoidut siivous-, ruoka- ja kuljetuspalvelut kunnan eri hallinnonaloille, henkilöstölle ja muille asiakkaille. Tukipalveluilla on merkittävä rooli kestäväen kehityksen edistämiseksi. Tulevaisuuden kehityssuuntana on laadukas, asiakaslähtöinen ja kustannustehokas tulosalue.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Aktiivinen osallistuminen seutuyhteistyöhön	Toteutunut
	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Ruokapalveluiden laadun valvonta ja asiakkaiden kuuleminen asiakastyytyväisyyskyselyillä	Asiakkaiden kuuleminen ja laadun valvonta toteutunut. Asiakastyytyväisyyskysely ei ole toteutunut 2020 talouden tasapainottamisen takia.
	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Laatuarvioinnit kohdeissa, Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset. Laadunarvioinnin tulos = hyväksytty.	Ei ole toteutunut talouden tasapainottamisen takia.

**Tunnusluvut
Siivouspalvelut**

Taloudellisuus	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Toimintatuotot	605 153	614 460	580 329
Kokonaiskulut	603 272	620 639	572 958
Kokonaiskulujen kasvu %	1,0 %	2,9 %	-5,0 %

**Tunnusluvut
Ruokapalvelut**

Taloudellisuus	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Toimintatuotot	843 443	948 420	798 271
Kokonaiskulut	845 887	865 771	781 233
Kokonaiskulujen kasvu %	-2,2 %	2,4 %	-7,6 %

**Tunnusluvut
Kuljetuspalvelut**

Taloudellisuus	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Toimintatuotot	38 971	38 700	35 687
Kokonaiskulut	36 413	37 100	35 545
Kokonaiskulujen kasvu %	0 %	1,9 %	-2,4%

Toiminnallisuus	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Ateriasuoritteet	352 060	345 000	254 754 *)
Valmistuskeittiöt	2	1	1
Palvelukeittiöt	1	1	1

*) Suoritteita on vähemmän kuin vuonna 2019 ja talousarviovaiheessa 2020 johtuen mm. seuraavista syistä: Sosiaali- ja terveystalouksissa päivätoimintaa eli ollut alkuvuoden jälkeen, eikä pandemian alussa otettu osastoille intervallipotilaita. Koronan vuoksi koululaiset olivat etäopetuksessa keväällä 2020, eivätkä kaikki ottaneet ruokapalveluiden tuottamia aterioita.

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset	24	25	25
- määräaikaiset	2	1	1

3.3.4 Elinkeinotoimi

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 382	0	0	0	1 210	1 210	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-200 121	-135 846	-80 000	-215 846	-169 427	46 419	78,49%
TOIMINTAKATE	-195 740	-135 846	-80 000	-215 846	-168 217	47 629	77,93%

Vastuhenkilö: kehitysjohtaja

Luottamushenkilöorganisaatio: elinvoimatoimikunta

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Kunta toimii osaltaan paikallisen elinvoiman edistäjänä ja toimintaedellytysten mahdollistajana. Tavoitteena on aktiivisten yritysten määrän lisääntyminen sekä olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten parantaminen. Lisäksi kunta panostaa paikallisten kasvuyritysten kasvun jatkamiseen. Kunta on proaktiivinen kaavoituksessa sekä kuuntelee markkinoita kaavoituksen tueksi.

Yrittäjien tiedusteluihin ja tarpeisiin reagoidaan nopeasti ja joustavasti. Yhteistyössä eri tahojen kanssa parannetaan yrittäjähengettä kunnassa ja rohkaistaan investointeihin. Yrittäjämönteinen elinkeinopolitiikka on Vesilahden kunnan kehittämisessä tärkeä työkalu, jolla voidaan viedä kuntastrategiassa määritettyjä asioita eteenpäin.

Vesilahdessa toimitaan viihtyisän, turvallisen ja houkuttelevan ympäristön parantamiseksi kuntastrategian määrittelemillä toimenpiteillä. Kaavoituksessa seurataan markkinoita ja reagoidaan niihin nopeasti. Kunta pyrkii kaavoituksella mahdollistamaan erikokoisten ja eri asumismuotoja mahdollistavien tonttien riittävän tarjonnan, joka ottaa huomioon eri elämänvaiheiden tarpeet, sekä nousevat trendit.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Kunnasta löytyy monipuolinen yritystonttitarjonta	Maankäytön suunnitelman tekeminen 2025	Yksilöitävien kehityshankkeiden määrä maankäytön suunnitelman mukaisesti käynnistyneiden toimenpiteiden mukaan.	Metsämantereen kaavoituksen eteneminen sekä lisäksi Kirkonkylän Palvelukeskukseen tehdyt esi-

	<p>Sopivan yrityssegmentin löytyminen</p> <p>Metsän ja luonnon hyödyntäminen yritystoiminnassa</p> <p>Vesilahden yritysinnovaatiopalkinto</p> <p>Neuvova ohjaus maankäytössä</p>	<p>Yrityssijoittautujien kanssa käydyt neuvottelut.</p> <p>Uudet palveluntuottajat matkailuun tai metsä- ja luontoyrittäjiin.</p> <p>Kriteeristön luominen. Vuosittain jaettavat € kertovat innovaatioiden laadusta</p> <p>Yritystonttien ostajille lähetetään kysely palveluidemme onnistumisesta asteikolla 1-10 ja keskiarvo määrittää onnistumisen.</p>	<p>sopimukset tukevat tavoitetta.</p> <p>Kunta on aktiivisesti käynyt vuoropuhelua yritys-sijoittautujien kanssa, joita Business Tampere on tukenut. Neuvottelut aloitettu kahden toimijan kanssa.</p> <p>Kunnasta löytyi 15 (2019: 13) kappaletta yrityksiä, joiden päätoimiala oli urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut tai kulttuuri ja viihdetoiminta.</p> <p>Elinvoimatoimikunta käsiteli asiaa ja esitti muutosehdotuksen vuodelle 2021, jolloin palkinnon kriteereiden luominen helpottuu.</p> <p>Yritystonttien kiinnostus vähäistä ja tarjonta heikkoa. Ei kyselyä. Metsämantereen yritysalue mahdollistaa kyselyn luomisen.</p>
4500 asukasta vuonna 2024	<p>Palvelukeskusalueen ja Lammasniemen kaavoitus</p> <p>Markkinointitoimenpiteiden toteuttaminen tulokseen sitoen</p>	<p>Palvelukeskusalueelle syntyvien uusien työpaikkojen määrä.</p> <p>Kuntaan sijoittuneiden yritysten määrä</p>	<p>Kirkonkylän palvelukeskusalueen rakentaminen käynnistyy vuoden 2021 aikana. Ei työpaikkalisäystä vuonna 2020.</p> <p>Vuonna 2020 rekisteröidyt yritykset 35, ei mittarointia kuntaan sijoittuneista yrityksistä.</p>
Vetovoimainen ympäristö	<p>Ympäristön yhteiskäytön varmistaminen</p> <p>Luonto- ja vesireitistön kehittäminen</p>	<p>Yhteisalueille syntyneiden palvelutarjoajien määrä.</p> <p>Yritysten määrä, jotka tarjoavat aktiivisesti luontoon tai vesistöön liittyviä palveluita.</p>	<p>Ei uusia palveluita kunnan yhteisalueilla.</p> <p>Kunnasta löytyi 15 (2019: 13) kappaletta yrityksiä, joiden päätoimiala oli urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut tai kulttuuri ja viihdetoiminta.</p>

	Kestävän ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmien edistäminen	Vaihtoehtoisten energiamuotojen kulutus- ja jakelupisteiden määrä	Selvitys- ja kehitystyö aloitettu, pyrkimyksenä avata toiminta 2021.
Pirkanmaan Rovaniemi	Taideresidenssi-investointien hakeminen	Käytyjen neuvotteluiden määrä.	Ei käyty/toteutettu. (Covid-19)
	Kiinalainen kumppanuuskunta	Uudet kumppanuuskunnat, jotka tukevat vesilahtelaista yritystoimintaa.	Neuvottelut keskeytetty (Covid-19)
	Luontoon liittyvät MM-kisat	MM- ja SM-kisojen määrä Vesilahdessa.	Ei käyty/toteutunut (Covid-19).
	Savustuksen päivät / peura tuotteeksi	Vesilahtelaisten kaupallisten ruoan jatkojalostusyritysten määrä.	41 yrityksen päätoimiala oli kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut tai ravitsemistoiminta.

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Työpaikkaomavaraisuus	ei saatavilla*	45,4 %	ei saatavilla*
Työpaikkojen kokonaismäärä	ei saatavilla*	870	ei saatavilla*
Perustettavien / siirtyvien yritysten määrä	20	15	35
Yrittäjätapaamisten määrä	28	30	55

(*Tilastokeskus ei ole vielä julkaissut vuoden 2019 lukuja, vuoden 2020 luvut julkistetaan 2022.)

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset		0,5	1
- määräaikaiset	0,2 / 1,0		

3.3.5 Kaavoitus

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 380	0	0	0	3 892	3 892	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-94 023	-142 627	0	-142 627	-127 341	15 286	89,28%
TOIMINTAKATE	-87 643	-142 627	0	-142 627	-123 449	19 178	86,55%

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

Luottamushenkilöorganisaatio: kaavatoimikunta

Toimintaympäristö

Ylimmästä luottamus- ja viranhaltijajohdosta koostuva kaavatoimikunta esittelijänään aluearkkitehti valmistelee ja koordinoi kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyviä asioita. Toimikunnan valmistelevan työn kautta haetaan kunnan kokonaisvaltaista ja sitouttavaa maankäytön suunnittelua ja vaihtoehtotarkastelua samalla mahdollistaen kuntalaisten ja muiden sidosryhmien osallistuminen.

Aluearkkitehtitoimintaa on jatkettu sopimuksen mukaisesti Urjalan kunnan kanssa. Aluearkkitehdin työaika on jakautunut 60 % Vesilahden osalle. Kaavatoimikunta kokoontui viisi kertaa vuoden aikana. Osallistuttiin Tampereen kaupunkiseudun seutuyhteistyöryhmiin.

Toteutuminen

Vireillä olevista kaavahankkeista valmistuivat Kirkonkylän Palvelukeskusalueen sekä Narvan kortteleiden 24 ja 111 osalta asemakaavamuutos. Lammasniemen asemakaava eteni ehdotusvaiheeseen ja uusina hankkeina käynnistettiin Metsämantereen asemakaava ja Virolaisen alueen asemakaavamuutos. Rahoisten asemakaavasta on valmisteltu maankäyttösopimus. Yksityisen maanomistajan toimesta tuli vireille Kauppilan ranta-asemakaava. Kaikille avoimen selainpohjaisen karttapalvelun ylläpitoa ja kehittämistä jatkettiin. Ylläpidettiin ajantasaisista asemakaavayhdistelmää ja kaavavarantojen tilastointia.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Kunnasta löytyy monipuolinen yritystonttitarjonta	Maankäytön suunnitelman tekeminen 2025	Yksilöitävien kehityshankkeiden määrä kehityskuvan mukaisesti käynnistyneiden toimenpiteiden mukaan	Kunnan maankäytön strateginen kehityskuva ja kaavoitusohjelma valmistui maaliskuussa 2020. Kaavoitus keskitynyt sen mukaisiin alueisiin. Metsämantereen työpaikka-alueen asemakaavoitus käynnistettiin. Kirkonkylän yleiskaavan uudistustarvetta tarkastellaan alkuvuodesta 2021.
Kunnasta löytyy monipuolinen yritystonttitarjonta	Sopivan yrityssegmentin löytäminen	Sallivan kaavoituksen vaikutukset yritysten sijoittumiseen	Palvelukeskusalueen kaava mahdollistaa liike- ja yritystilojen rakentamisen alueelle. Metsämantereen alueelle tavoitteena teollisuusrakennusten (TY) korttelien kaavoittaminen. Kaavahankkeiden rakennusta-paohjeissa pyritään ottamaan huomioon asiakkaan tarpeita.

Kunnasta löytyy monipuolinen yritystonttitarjonta	Metsän ja luonnon hyödyntäminen yritystoiminnassa	Selvitetään kaavoituksen mahdollisuudet edesauttaa metsää ja luontoa hyödyntäviä yritys-sijoittajia	<p>Niemen kärjen palvelujen/yritystoiminnan kehittäminen ja veneilypalvelujen tilantarve huomioitu Lammasniemen kaavassa.</p> <p>Osallistuimme Pirkanmaan selviytymissuunnitelman ideahakuun. Hankkeen tarkoituksena on tehdä selvitys ja suunnitelma siitä, miten Vesilahden kunnan alueella ja ympäristössä toimivat erilaiset bio- ja kiertotaloustoimijat voisivat yhdessä kehittää alueelle kierto- ja biotalouden keskittymää ja ekosysteemiä</p>
Kunnasta löytyy monipuolinen yritystonttitarjonta	Neuvova ohjaus maankäytössä	Yritystonttien ostajille lähetetään kysely palveluidemme onnistumisesta asteikolla 1-10 ja keskiarvo määrittää onnistumisen	Toteutettu rakentajien ja kiinteistöjen kysyjien ennakkoneuvontaa. Yritystonttien kiinnostus vähäistä ja rakennusvalmiiden tarjonta heikkoa. Ei toteutettu kyselyä. Metsämantereen yritysalue mahdollistaa kyselyn luomisen.
Kunnasta löytyy monipuolinen yritystonttitarjonta	Neuvova ohjaus maankäytössä	Ylläpidetään ja kehitetään avointa karttapalvelua ja sen tietokantoja/karttoja sitoutuen tietosisällön ajantasaisuuteen ja laajuuteen	Karttapalveluun lisätty tietosisältöä ja ylläpidetään ajantasa- asema-kaavaa.
4500 asukasta vuonna 2024	Monimuotoisen asumisen mahdollistaminen	Kunnalla on omaa tonttivarantoa monipuolista asuinrakentamista (AO, AP, AR, AK) sekä yritys- ja palvelutilojen rakentamista varten. Tonttivarannon menekkiä seurataan aktiivisesti ja reagoidaan tähän lisäkaavoituksella.	<p>Palvelukeskusalueen ja Narvan terveysaseman ympäristön kaava valmistunut.</p> <p>Metsämantereen, Raichoisten, Virolaisen alueen sekä Lammasniemen kaavoitus vireillä. AP, AR, AK ja AL tonttimäärät lisääntyneet. Tonttivarantotaulukoita ylläpidetään ja seurataan.</p> <p>Vesaniemen eteläisen osan kaavamuuotos lopetettu.</p>

		Kunta kaavoittaa rakennustapaohjeeltaan erittäin sallivan kaava-alueen	Uusia rakennustapaohjeita ei ole valmistunut,
4500 asukasta vuonna 2024	Palvelukeskusalueen ja Lammasniemen kaavoitus	Alueiden kaavat ovat valmiit	Lammasniemi kesken, päätökselle keväällä 2021.
Vetovoimainen ympäristö	Ympäristön viihtyisyyden lisääminen	Hoidetut VL-alueet suhteessa ei hoidettuihin	Palvelukeskusalueen kaavan myötä lisääntynyt hoidettavien/rakennettavien yhteisten alueiden määrä. Lammasniemen kaava lisää valmistuessaan kaavoitettujen VL-alueiden määrää. VL-alue / ympäristön ja metsäsuunnitelman teko on aloitettu, koskee alustavasti n. 100 ha.
Vetovoimainen ympäristö	Kestävän ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän edistäminen	Maankäytön suunnitelman toteutumisen seuranta siten, että yhdyskuntarakenne sitoutuu kohti väyliä ja vyöhykkeitä sekä seudun keskuksia HINKU-toiminnan vaikutavuuden arviointi ja Tampereen kaupunkiseudun mittaristojen hyödyntäminen	Palvelukeskusalueen asemakaava valmistunut. Se ja vireillä olevat asuinaluekaavat (Lammasniemi, Virolainen, Metsämantere) ovat joukkoliikenne reitin varrella ja palvelujen läheisyydessä. Kaavoissa on huomioitu kevyenliikenteen verkon kehittäminen. Ei vielä mittaristoa.

Tunnusluvut

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Vireillä olevat asemakaavat/muutokset valtuuston hyväksyttäväksi 2020 (- 2022): <ul style="list-style-type: none"> - Rahoisten asemakaava - Lammasniemen asemakaava ja asemakaavamuutos - Kirkonkylän palvelukeskusalue, asemakaavamuutos valmistui - Narvan kylän korttelin 24 ja korttelin 111 tontin 1 ja 2 asemakaavamuutos, valmistui 	3	3	2

<ul style="list-style-type: none"> - Vesaniemen eteläisen alueen asemakaava lope- tettu - Oltavantien ympäristön asemakaavamuutos - Multasen pientaloalueen asemakaava, ei aloitettu - Ratsutilanraitin-Koulutien kulmaus, asemakaava ei aloitettu - Metsämantere ja ympäristö, asemakaava teossa - Virolaisen alueen asemakaavamuutos, teossa - Kauppilan ranta-asemakaava 			
Narvan osayleiskaavan muutos tai strateginen koko kunnan yleiskaava 2021 alkaen, ei aloitettu Toteutunut: Maankäytön strateginen kehityskuva ja kaavoitusohjelma, maaliskuu 2020			

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset: aluearkkitehti, 40 % Urjala, 60 % Vesi- lahti	0,6	0,6	0,6

3.3.6 Maa- ja metsätilat

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	175 697	205 000	-55 000	150 000	129 525	-20 475	86,35%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 981	-23 100	-33 000	-56 100	-53 670	2 430	95,67%
TOIMINTAKATE	163 716	181 900	-88 000	93 900	75 855	-18 045	80,78%

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Kunnan maa- ja metsäomaisuuden kehittämisen tehtäväalue.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Elämäkoneen käyttöönotto	Elämäkoneen (digitaalinen alusta, joka saattaa yhteen palvelunkäyttäjät ja -tarjoajat) käyttöönotto.	Ei ole toteutunut. Toteutus vaatii monipuolisemman tonttitarjonnan ja palveluntarjonnan, joka vastaa nykyajan kuluttajan palvelutarpeisiin.

		Elämäkoneen käyttäjämäärät	Elämäkoneen pilotointiin on varattu määräraha vuodelle 2021. Ei käyttäjiä vuonna 2020.
Kunnasta löytyy monipuolinen yritystonttitarjonta	Maankäytön suunnitelman tekeminen 2025	Yksilöitävien kehityshankkeiden määrä kehityskuvan mukaisesti käynnistyneiden toimenpiteiden mukaan Kunnan infrainvestointien suunnitteleminen maankäytön suunnitelman mukaisesti	Kunnan maankäytön strateginen kehityskuva ja kaavoitusohjelma valmistui maaliskuussa 2020. Kaavoitus keskittynyt sen mukaisiin alueisiin. Metsämantereen työpaikka-alueen asemakaavoitus käynnistettiin. Kirkonkylän yleiskaavan uudistustarvetta tarkastellaan alkuvuodesta 2021. Metsämantere - kirkonkylä kävely ja pyöräilyväylän rakentamiseen haettiin Traficom avustusta, mutta sitä ei saatu.
Kunnasta löytyy monipuolinen yritystonttitarjonta	Sopivan yrityssegmentin löytäminen	Kalalahden yritysalueen muodostaminen "tuotteeksi", jota voidaan tarjota yrityssijoittautujille Yrityssijoittautujien kanssa käydyt neuvottelut	Käyty Business Tampereen kanssa neuvotteluita siitä, mitä toimijoita on mahdollista saada Kalalahteen. Suunnitellaan hankintaa, jossa alueen infran rakentaminen käynnistettäisiin. Käyty neuvotteluja useiden toimijoiden kanssa Kaakilanmutka, Metsämantere ja Kalalahden yritysalueista ja niiden tarjoamista mahdollisuuksista.
Kunnasta löytyy monipuolinen yritystonttitarjonta	Metsän ja luonnon hyödyntäminen yritystoiminnassa	Selvitetään yrittäjien käyttötarpeet kunnan metsä- ja maaomaisuuden suhteen	Kunnan virkistys- ja metsäalueiden kehityssuunnitelma aloitettu.
4500 asukasta vuonna 2024	Monimuotoisen asumisen mahdollistaminen	Muut kuin omakotitontti- ja yritystoimintaan liittyvät rakennuslupahakemukset Strategisen maankäytön kehityssuunnitelman toteutuminen	Rivitalohankkeita käynnissä. Kerrostalohankkeista esisopimus vuodelle 2021. Toteutetaan.
4500 asukasta vuonna 2024	Asumalla kodiksi -konsepti	Uuden mallin käyttöönotto	Uudet sopimusohjelmat valmis-tuneet ja otetaan käyttöön vaiheittain vuoden 2021 aikana. 5 kpl vuokrattuja ok-tontteja

		Vuokrattujen omakotitonttien määrä	3 kpl myytyjä rivitalotonttia 2 kpl esisopimuksia kerrostalotonteista 1 kpl ennakkosopimus yritystontista 15 kpl tonttivarauksia, joista aktiivisia 5 kpl 31.12.2020
Vetovoimainen ympäristö	Ympäristön yhteiskäytön varmistaminen	Vapaasti hyödynnettävien ranta-alueiden ja liikunta-alueiden kartoitus	Kunnan virkistys- ja metsä-alueiden kehityssuunnitelma aloitettu.
Vetovoimainen ympäristö	Tasapainoinen ja oikea-aikainen puuston myynti ja laadukas kunnan metsien hoito	Metsätaloussuunnitelman toteuttaminen	Myynnit toteutuivat hiukan ali suunnitellun. Vuodelle 2020 suunnitellut myynnit toteutetaan alkuvuodesta 2021.

Tunnusluvut

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Myydään omakotitontteja	2	5	3
Vuokrataan omakotitontteja	3	15	5
Myydään yritystontteja	1	1	0

3.3.7 Maaseututoimi

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	0	29	29	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-56 162	-55 800	0	-55 800	-57 219	-1 419	102,54%
TOIMINTAKATE	-56 162	-55 800	0	-55 800	-57 190	-1 390	102,49%

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja (Vesilahti), maaseutupäällikkö (Lempäälä)

Toimintaympäristö

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) tuli voimaan 1.4.2010 lukien. Lain mukaan kunnat veloitettiin muodostamaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueita. Lempäälä-johtoisessa isäntäkuntamallilla toimivassa yhteistoiminta-alueessa ovat mukana seuraavat kunnat: Akaa, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti ja Ylöjärvi.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Maaseutuviranomaistehtävät ja seudullinen maaseututoimisto (ostopalveluna).

Maaseutuelinkeinoviranomaiset huolehtivat maaseutuelinkeinoina ja muiden maaseutuelinkeinoja koskevien lakien, asetusten, päätösten sekä Euroopan Unionin säädösten täytäntöönpanosta kuntatasolla.

Keskeisimpiä tehtäviä ovat:

- Tukihakemusten vastaanotto, käsittely, tallennus, maksu- ja sitoumuspäätösten teko.
- Asiakaspalvelu ja neuvonta.
- Sato-, tulva- ja hirvi- sekä petoeläinvahinkojen arviointi ja korvaushakemusten käsittely.
- Hukkakauratarkastusten suorittaminen.

- Eläintenpitäjärekisterin ylläpito sekä
- Omaa hallintoalaa koskevien lausuntojen antaminen.

Lempäälän ja Vesilahden kuntien yhteinen maaseudun kehittämissuunnitelma vuosille 2010-2030.

Vesilahden kunnanvaltuusto hyväksyi omalta osaltaan 26.4.2010/§ 23 Lempäälän ja Vesilahden yhteisen maaseudun kehittämissuunnitelman vuosille 2010-2030 nimeltään ”Lähellä rauhallinen maaseutu”. Ohjelma- valmistelussa esiin nostetut asiat otetaan huomioon vuosittain taloussuunnitelman puitteissa.

Maaseudun kehittämissuunnitelman toimenpidekokonaisuuksia ovat:

- 7.3. Nuoriso vahvana osana yhteiskuntaa.
- 7.4. Ympäristövastuinen toiminta.
- 7.5. Kokonaisvaltainen maankäytön suunnittelu/rauhalliset asuin ympäristöt ja maaseutumaisuus.
- 7.6. Yhteisölliset kylät ja monipuolinen virkistystoiminta.

Keinot ja panostukset.

1. Maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut ostopalveluna Lempäälän seutumaaseututoimistolta yhteistoiminta-alueen puitteissa v. 2017,2018,2019 sekä 2020.
2. Lempäälän ja Vesilahden kuntien kannustinpalkkio (hanketuki) yhteisöille ja yrityksille v. 2020: Kannustinpalkkiota ei myönnetä/ei myönnettäne.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Maaseututoimi panostaa maaseututoimijoiden toimintaympäristöstä haettavien synergiahyötyjen etsimiseen, sekä lisäarvon tuottamiseen toimijoiden elinkeinon kehittämiseksi.

Synergiahyödyt tyypillisesti pienentävät myös hiilijalanjälkeä.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisia tavoitteita ei voida kuntastrategiasta nostaa, koska toiminta on ulkoistettu kokonaan. Toiminta perustuu Lempäälän ja Vesilahden kuntien yhteiseen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2010-2030

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Tukia hakeneet tilat	148	146	145
Myönnettyt eurot		3 400 000	3 130 000

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Käytössä oleva viljelysmaa (Ha) (tukia myönnetty)	5535	5535	5327

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset	0	0	0
- määräaikaiset	0	0	0

3.3.8 Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	41 006	50 000	-20 000	30 000	30 845	845	102,82%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-189 916	-211 717	-38 000	-249 717	-237 054	12 663	94,93%
TOIMINTAKATE	-148 910	-161 717	-58 000	-219 717	-206 209	13 508	93,85%

Vastuhenkilö: hallintojohtaja

Toimintaympäristö

Sosiaali- ja terveystoimen hallinnon kustannukset muodostuvat kuntouttavan työtoiminnan, työmarkkinatuen kuntaosuuden, vanhus- ja vammaisneuvostojen, työllisyyskoordinaattorin sekä kahden sosiaali- ja terveystoimen kesätyöntekijän kustannuksista.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Työttömyystuki muuttui vuonna 2015 siten, että kuntien maksettavaksi tulee puolet työmarkkinatuesta niiden henkilöiden osalta, jotka ovat saaneet työmarkkinatukea työttömyyden perusteella 300-999 päivää (aikaisemmin 500 päivää) ja 70 % niiden henkilöiden osalta, jotka ovat saaneet työttömyyden perusteella työmarkkinatukea vähintään 1 000 päivää. Lakimuutoksen arvioitiin kaksinkertaistavan kunnan työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset. Lakimuutoksen myötä tuli myös tarve kuntoutusohjaajan kokoaikaiselle työpanokselle.

Vuonna 2020 aloitettiin uudelleen työllisyysneuvoston kuntakokeilu, johon koko Pirkanmaa osallistuu. Tämä luo uusia yhteistyömalleja kunnan ja muiden viranomaisten toiminnalle.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Työllisyysneuvoston kustannuskehitys	Ei toteudu pandemiatilanteen vuoksi. Työllisyysneuvoston kustannukset nousivat työttömyysprosentin noustua.
Et ole yksin	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Työttömien määrän prosentuaalinen osuus työvoimasta < Pirkanmaan keskiarvo	Ei toteudu pandemiatilanteen vuoksi. Työttömyysprosentti nousi pandemiatilanteen seurauksena.
Et ole yksin	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Työllisyyskokeiluun osallistuminen ja toimivan viranomaisyhteistyön rakentaminen uuden mallin mukaisesti	Toteutuu seudun aikataulussa.

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP 2019	MTA 2020	TP 2020
Työmarkkinatuen kuntaosuus	99 982	153 000	155 322

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset	1	1	1
- määräaikaiset			

3.3.9 Sosiaali- ja terveystoimi, yhteistoiminta-alue

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-13 435 270	-14 075 799	300 000	-13 775 799	-13 707 380	68 419	99,5%
TOIMINTAKATE	-13 435 270	-14 075 799	300 000	-13 775 799	-13 707 380	68 419	99,5%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-2 126	-1 400	0	-1 400	-1 415	-15	101,09%

Sosiaalipalvelut

Vastuhenkilö sosiaalityön johtaja

Tehtävä

Sosiaalipalvelujen tulosalue vastaa lapsiperheiden, aikuisten, vammaisten ja maahanmuuttajien sosiaali-palveluista Pirkkalan yhteistoiminta-alueella. Keskeisimmät toimintaa ohjaavat lait ovat sosiaalihuoltolaki, lastensuojelulaki, vammaispalvelulaki ja kehitysvammahuoltolaki.

Toimintaympäristö ja kehittämistoimenpiteet

Sosiaalipalvelujen toimintaedellytysten parantamiseksi perheneuvolan ja lapsiperheiden kotipalvelun työntekijät siirtyivät vuoden aikana lasten ja nuorten tukipalveluista sosiaalipalvelujen tulosalueelle. Muutoksen myötä myös johtamiseen ja lähiesimiestyöhön saatiin vahvistusta, joka mahdollistaa toimivat sijaisjärjestelyt ja esimiehen tuen myös loma-aikoina.

Lasten ja perheiden palveluihin rekrytoitiin ylimääräinen sosiaalityöntekijä ja ohjaaja 1.4.2020 alkaen laati-maan palvelutarpeen arviointeja, jotta lastensuojelun ruuhkautunut työtilanne saatiin purettua. Järjestelyn myötä palvelutarpeen arvioinnit ovat valmistuneet lain säätämässä ajassa, ja työparin työskentelystä tehtiin vakanssimuutosten avulla pysyvä.

Lasten ja perheiden palvelujen piirissä olevien asiakkaiden määrät ovat viime vuosina vakiintuneet. Vaikka asiakasmäärät eivät ole kasvaneet, asiakkaiden tarvitsemien palvelujen määrä ja laatu on muuttunut. Yhä useampi perhe tarvitsee pitkäkestoisia ja/tai vahvan tuen palveluja selviytyäkseen arjessa, kuten intensiivistä perhetyöstä ja perhekuntoutusta. Avohuollon tukitoimina tarjottavien ostopalvelujen vaikuttavuutta arvioitiin systemaattisella työotteella yhdessä asiakkaan ja moniammatillisen verkoston kanssa. Palvelujen laatuun ja vaikuttavuuteen on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota. Lastensuojelun avohuollon mittavista tukitoimista huolimatta lastensuojelun sijaishuollon tarve kasvoi vuoden aikana, mikä huomioitiin tarvittavina talousarviomuutoksina. Koronapandemian vuoksi sosiaalipalveluissa lisättiin vuoden aikana etätyöskentelyä ja henkilöstön työpanosta kohdennettiin tarvittaessa kriittisiin palveluihin, kuten sosiaalipäivystykseen ja kiireelliseen lastensuojelutyöhön.

Systeemisen toimintamallin koulutukset lastensuojelussa toteutuivat maaliskokuussa. Osa koulutuksista pidettiin koronan vuoksi etäyhteyksien välityksellä. Systeemistä mallia on syksyn aikana otettu käyttöön onnistuneesti sekä Pirkkalassa että Vesilahdella.

Aikuissosiaalityön palveluissa tuettiin työikäisten kuntalaisten elämänhallintaa ja itsenäistä suoriutumista moninaisissa elämäntilanteissa, kuten taloudellisissa haasteissa, mielenterveyteen, syrjäytymisen ehkäisemiseen ja päihteiden liikakäyttöön liittyvissä tilanteissa. Vuoden 2020 aikana aikuissosiaalityön palveluissa on erityisesti näyttäytynyt asumiseen liittyvät kysymykset. Korona-aika ei ole vaikuttanut palveluiden toteuttamiseen tai saatavuuteen. Sen sijaan asiakkaiden elämäntilanteisiin korona-ajalla on ollut vaikutusta lomautusten tai irtisanomisten vaikuttaessa taloudelliseen tilanteeseen.

Pirkanmaan henkilökohtaisen avun yksikkö aloitti toimintansa 1.1.2020. Vammaisten asumispalveluyksikön suunnittelutyö käynnistyi vuoden aikana. Kehitysvammaisten palvelujen laajaa kilpailutusta on valmisteltu. Lisäksi on suunniteltu yhteistyössä Henkilökohtaisen avun yksikön kanssa henkilökohtaisen avun osapalvelujen kilpailutusta ja palvelusetelin käyttöönottoa. Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen ohjetta uusimalla lisättiin asiakkaiden matkojen käytön joustavuutta. Vammaispalvelut on osallistunut vuoden aikana aktiivisesti kolmeen hankkeeseen: Kehitysvammaiset osatyökykyiset palkkatyöhön (KOP), Henkilökohtainen budjetti vammaispalveluissa - asiakkaan ja ammattilaisen tukeminen -hanke sekä Kun lapsi satuttaa -hankkeet.

Henkilöstö	<u>TP2019</u>	<u>TA2020</u>	<u>TP2020</u>
Vakanssit Vesilahdella	4	4	4
INFORMATIIVISET TUNNUSLUVUT, VESILAHTI			
Taloudellisuus			
Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja taloudellisten tukitoimien menot yhteensä €/asukas	80	86	64
Lastensuojelun sijaishuollon ja avohuollon sijoitusten menot €/alle 18-vuotiaat	827	733	984
Toiminnalliset tunnusluvut			
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelua saavat 31.12.	48	48	38
Lapsia lastensuojelun sosiaalityön asiakkaina 31.12.	52	55	44
Lapsia sosiaalihuollon asiakkaina 31.12.	44	40	55

Lasten ja nuorten tukipalvelut

Vastuhenkilö palvelupäällikkö

Tehtävä

Lasten ja nuorten tukipalvelujen tulosalue järjestää puheterapiaa, toimintaterapiaa, perhetyötä, perheneuvontaa, psykologin tapaamisia sekä nuorisopsykiatrista hoitoa. Keskeiset toimintaa ohjaavat lait ovat terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki ja lastensuojelulaki.

Toimintaympäristö ja kehittämistoimenpiteet

Koronapandemia vaikutti lasten ja nuorten tukipalveluiden tulosalueen palveluiden toteuttamiseen huomattavasti, koska vastaanottoa jouduttiin rajoittamaan ja toimintamalleja muuttamaan. Keväälle suunniteltuja ryhmä-, koulutus- ja yleisötilaisuuksia jouduttiin perumaan. Henkilöstön työstä osa kohdennettiin tukemaan kriittisiä palveluita.

Koronaepidemian aikana lasten ja nuorten tukipalveluissa siirryttiin osittain etätyöskentelyyn ja kehitettiin uusia toimintatapoja asiakastyöhön. Välttämätön asiakastyö toteutettiin lähikontaktissa huomioiden turvavälit ja hygieniaohteet. Palveluja toteutettiin muun muassa puhelinneuvontana ja skype-yhteyksien avulla.

Vanhemmuuden vahvistamiseen, perheiden ja parisuhteen tukemiseen kehitettyjä toimintamalleja jatkettiin mahdollisuuksien mukaan. Lapsi- ja perhepalveluiden (LAPE) kehittämistyötä jatkettiin yhdessä muiden Pirkanmaan kuntien kanssa.

Lasten ja nuorten tukipalvelut –tulosalueen uudelleenjärjestelyjen myötä toiminnot integroitiin hyvinvointitoimialan muille tulosalueille (KH 15.6.2020 § 163). Henkilöstö siirtyi sosiaalipalvelujen ja terveystalvelujen tulosalueille 1.10.2020.

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TP2020
Vakanssit Vesilahdella	3	3	2,7

INFORMATIIVISET TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP2020
Toiminnalliset tunnusluvut			
Pisin jonotusaika perheneuvolaan (ei kiireellisissä asioissa) kk	4	1	3
Perhetyötä ja kotipalvelua saaneiden perheiden lukumäärä	210	130	174

Ikääntyneiden palvelut

Vastuhenkilö vanhustyön johtaja

Tehtävä

Ikääntyneiden palvelujen tulosalue vastaa ikääntyneille tarkoitetuista varhaisista palveluista, kotihoidosta, sen tukipalveluista sekä asumis- ja hoivapalveluista Pirkkalan yhteistoiminta-alueella. Tavoitteena on edistää ikääntyneiden hyvinvointia, toimintakykyä, turvallisuutta sekä parantaa palvelujen laatua ja vaikuttavuutta. Keskeisimmät toimintaa ohjaavat lait ovat vanhuspalvelulaki, sosiaalihuoltolaki, omaishoitolaki ja perhehoitolaki.

Toimintaympäristö ja kehittämistoimenpiteet

Vanhuspalvelulain muutos tuli voimaan 1.10.2020. Iäkkäiden henkilöiden tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisessa laitoshoidon henkilöstömitoituksesta säädetään jatkossa laissa. Tähän asti mitoitusta on ohjattu laatusuosituksella. Henkilöstömitoitusta on siirtymäajan jälkeen vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti (1.4.2023). Lisäksi lakiin tuli velvoite käyttää RAI toimintakyvyn arviointimenetelmää ikääntyneiden palvelutarpeen arvioinneissa. Asumispalvelupaikkojen tarpeet ja ns. välimuotoisten asumisratkaisujen kartoittaminen huomioitiin ikäohjelman valmistelussa. Ikääntyneiden palveluissa jatkettiin asiakkaiden sujuvien ja oikea-aikaisten hoitopolkujen kehittämistä yhteistyössä sosiaali- ja terveystalveluiden kanssa.

Koronapandemian aiheuttamat ikäihmisiin kohdistuneet rajoitukset vaikuttivat ikääntyneiden palveluihin merkittävästi. Ikääntyneiden ryhmämuotoinen toiminta ja lähitoritoiminta keskeytyivät maaliskuussa. Lyhytaikashoidon jaksoja vähennettiin asiakasvaihtuvuuden hillitsemiseksi. Muistikuntoutuksen (geriatri, muistihoitaja ja muistikoordinaattori) ja asiakasohjauksen vastaanottoa rajoitettiin ja sitä järjestettiin lisäksi etäyhteyksien ja kotikäyntien muodossa. Omaishoitajien jaksamisen tueksi otettiin käyttöön vaihtoehtoisia toimintatapoja (mm. kotiin järjestetty perhehoito). Ikääntyneeseen väestöön kohdistuneet rajoitustoimenpiteet lisäsivät ikääntyneiden palvelutarpeita yhteistoiminta-alueella muun muassa lisäten kotihoiton ja sen tukipalveluiden tarpeita. Rajoituksilla oli vaikutusta ikääntyneiden toimintakykyyn lisäten yksinäisyyttä, turvattomuutta, mielenterveyden haasteita sekä päihteiden käyttöä. Tämä näyttäytyi huoli-ilmoitusten määrän kasvuna.

Ympäri vuorokautisten palvelujen yksiköiden vierailukiellon vuoksi otettiin käyttöön vaihtoehtoisia tapaamismuotoja (ulkotilat, pleksit, digitaaliset palvelut). Asiakkaiden osallistumismahdollisuudet kulttuuriseen toimintaan pyrittiin turvaamaan etäpalveluja hyödyntäen.

Henkilöstöä koskeva suojainten käyttö kyettiin toteuttamaan hyvin. Yhteistyötä terveyspalveluiden ja yksityisten palvelutuottajien kanssa tiivistettiin tiedonkulun ja yhtenäisten käytäntöjen varmistamiseksi. Etätyön mahdollisuuksia hyödynnettiin tehtävissä, joissa se oli mahdollista. Henkilöstön äkilliset poissaolot lisääntyivät koronatestien tulosten odottamisen ja altistumis- ja karanteenitilanteiden vuoksi. Työvoiman saataavuus sijaisten osalta oli haasteellista.

Maakunnallisessa RAI - verkostotyössä ja hankkeessa (2020–2021) valmisteltiin palveluiden myöntämisperusteiden yhtenäistämistä ja kehitettiin toimintakyvyn arviointien prosesseja sekä laadun seurantaa yhtenäisillä mittareilla. Ikääntyneiden palvelujen asiakas- ja henkilöstökysely palveluiden laadusta ja toiminnasta toteutettiin marraskuussa.

Palveluiden valvonta (muun muassa ostopalvelut, perhehoito) toteutui sosiaalihuollon valvontasuunnitelman mukaisesti. Kotiin vietävien aterioiden kilpailutus toteutettiin syksyn aikana.

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP2020
Vakanssit Vesilahdella	42,2	42,2	42,2
Taloudellisuus			
Kotihoiton nettomenot (kotihoito ja sen tukipalvelut) €/asukas	201	219	215
Ikäihmisten omaishoidon nettomenot €/asukas	29	27	22
Pitkäaikaisen laitoshoidon nettomenot €/asukas	139	167	152
Lyhytaikaisen laitoshoidon nettomenot €/asukas	3	2	-3
Tehostetun palveluasumisen nettomenot €/asukas	204	241	227
Toiminnalliset tunnusluvut			
Kotihoiton käynnit (sis. kotipalvelu ja kotisairaanhoido)	22 181	25 000	21 488
- välitön asiakastyöaika/h	7 689	11 000	7 289

Tukipalveluasiakkaat	131	140	139
Ikäihmisten omaishoidon tuen saajat	21	25	15
Pitkäaikaisen laitoshoidon hoitopäivät	5 733	5 810	5 867
Tehostetun palveluasumisen asumisvuorokaudet (sis. ostopalvelut)	7 968	8 000	7 879
- joista lyhytaikaiset hoitopäivät	466	360	394

Terveyspalvelut

Vastuuhenkilö ylilääkäri

Tehtävä

Terveyspalveluiden tulosalue vastaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluista Pirkkalan yhteistoiminta-alueella. Perusterveydenhuollon palvelut sisältävät avosairaanhoidon, päivystyksen, suun terveydenhuollon, terveyskeskussairaalan, neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, mielenterveys- ja päihdetyön sekä näihin liittyvät tukipalvelut. Keskeisimmät toimintaa ohjaavat säädökset ovat terveydenhuoltolaki, neuvola-asetus ja erikoissairaanhoidolaki.

Terveyspalveluiden tulosalueen toiminnan lähtökohtina ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, asiakaskeskeisyys, toimintakyvyn tukeminen sekä kuntalaisten oman vastuunoton vahvistaminen.

Toimintaympäristö ja kehittämistoimenpiteet

Koronapandemia ja siihen liittyvät rajoitustoimenpiteet vaikuttivat terveyspalveluiden toimintaan merkittävästi. Henkilöstöresurssia jouduttiin siirtämään ennaltaehkäisevästä toiminnasta ja kiireettömästä hoidosta pandemiatilanteen hoitoon etenkin keväällä valmiuslain ollessa voimassa. Suojainvarusteiden saatavuuden ollessa pandemian alussa heikkoa muun muassa kiireettömän hammashoidon antaminen keskeytettiin tilapäisesti suojainten riittävyyden takaamiseksi. Ryhmätilaisuuksia, kuten yleisöluentoja tai Arkeen voimaa -ryhmiä ei voitu järjestää alkuvuotta lukuun ottamatta.

Pandemian vuoksi Vesilahden hengitystieoireisten päivystysvastaanotto siirrettiin Lempäälän terveyskeskukseen. Tartuntataudeista vastaavien lääkäreiden työpanosta tarvittiin virka-ajan lisäksi myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Koronaneuvontapuhelin avattiin palvelemaan kuntalaisia hoidon tarpeen arvioinnissa ja muissa koronaan liittyvissä asioissa. Lääkäreiden ja hoitajien vastaanottoja toteutettiin paljon puhelinvastaanottoina. Perinteisten käyntivastaanottojen määrät vähenivät ja vastaavasti puhelinvastaanottojen määrät kasvoivat edellisvuoteen nähden. Yhteensä Vesilahdella puhelinvastaanottoja tilastoitui 6.374 kpl (+11%).

Vesilahtelaisten koronanäytteenotto järjestettiin keväällä ensin oman henkilöstön voimin omalla terveysasemalla, sitten ulkoistettuna Lempäälän terveyskeskuksessa, kunnes näytteenotto siirtyi syksyllä Fimlab:n Tampereen messukeskukseen perustamaan drive-in-näytteenottopisteeseen. Omaan toimintana näytteitä ehdittiin ottaa Vesilahdella 170 kpl.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa aiemmin laaditun pandemiasuunnitelman mukaisesti kehyskuntien (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala (ml. Vesilahti), Ylöjärvi) yhteinen pandemiavuodeosasto päätettiin perustaa Pirkkalan terveyskeskussairaalaan 9.4.2020. Terveyskeskussairaalatasaosta hoitoa tarvitsevien koronapotilaiden määrä jäi kuitenkin alueella vähäiseksi ja yhteinen pandemiavuodeosaston toiminta lopetettiin 18.5.2020.

Sähköinen hoidontarpeenarvointipalvelu Klinik vaihtui syksyllä Omaolo-palveluun. Omaolo-oirearvioista otettiin käyttöön korona-oirearvio, muita oirearviopalveluita tehdään ja otetaan käyttöön lähitulevaisuudessa. Terveyspalveluiden chat-palvelu jouduttiin tauottamaan pandemiatilanteen vuoksi. Yhteistoimintaluokalla otettiin käyttöön puheentunnistusohjelma lääkäreiden sanelujen purkamiseen.

Alle 25-vuotiaiden maksuton raskaudenehkäisy aloitettiin. Esiopetusikäisten terveydenhuoltopalvelut siirtyivät vuoden 2020 alusta neuvolasta kouluterveydenhuoltoon. Seksuaalineuvonnan osaamista täydentävä lisäkoulutus siirtyi seuraavalle vuodelle. Ensisynnyttäjille toteutettiin verkkoperhevalmennus.

Terveyskeskussairaalan toimintaa kehitettiin lisäkouluttamalla hoitajia eri sairauksien hoidosta vastaaviksi asiantuntijoiksi. Yhteistyötä ikääntyneiden palveluiden kanssa tiivistettiin tiedonkulun, yhtenäisten käytäntöjen sekä sujuvan kotiutuksen ja jatkohoidon varmistamiseksi. Kuntoutuspalveluissa fysioterapeutin suoravastaanotto toiminnan aloitusajankohtaa jouduttiin siirtämään pandemian vuoksi.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin (PSHP) laskutus toteutui vuonna 2020 suoriteperusteisesti, ei enää ennakotilauksen mukaan. Kehyskuntien tilaajarenkain yhteistyö jatkui; uutena yhteistyön muotona aloitettiin selvitystyö kehyskuntien röntgenyksiköiden integroitumisesta osaksi PSHP:n Kuvantamiskeskusta.

Potilastietojärjestelmän verkkoajanvarausjärjestelmä uudistettiin. Valmistelut röntgenkuvien ja -lausuntojen sekä laboratoriotutkimusvastausten arkistoinnista valtakunnalliseen digitaaliseen Kanta-arkistoon aloitettiin.

Lasten ja nuorten tukipalveluiden tulosalueen lakkauttamisen myötä terveyspalveluiden alle siirtyi 3 puhe-terapeuttia, toimintaterapeutti, 3 psykologia, nuorisopsykiatrisen sairaanhoitajan ja neuvolan perheohjaaja.

Henkilöstö	<u>TP2019</u>	<u>TA2020</u>	<u>TP2020</u>
Vakanssit Vesilahdella	21,75	21,75	21,75

INFORMATIIVISET TUNNUSLUVUT, VESILAHTI	<u>TP2019</u>	<u>TA2020</u>	<u>TP2020</u>
Taloudellisuus			
Perusterveydenhuollon nettomenot €/asukas	637	643	658
Terveyskeskussairaalan nettomenot €/asukas	93	96	81
Erikoissairaanhoidon nettomenot €/asukas	1 118	1 183	1 100
Toiminnalliset tunnusluvut			
Vastaanottokäynnit			
- Lääkärin vastaanotolla ja päivystyksessä	4 172	4 400	4 090
- Sairaanhoitajan vastaanotolla	4 329	4 600	3 144
Neuvolakäynnit (hoitajat ja lääkärit)	2 516	2 300	2 519
Kouluterveydenhuollon käynnit (hoitajat ja lääkärit)	1 641	1 800	1 215

Mielenterveyskäynnit	1 270	1 000	1 175
Suun terveydenhuollon käynnit	4 994	5 200	3 182
Terveyskeskussairaala			
- hoitopäivät	1 725	1 825	1 436
- hoitojaksot	147	160	138

3.3.10 Ympäristöterveydenhuolto

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-117 123	-107 100	0	-107 100	-106 729	371	0,35%
TOIMINTAKATE	-117 123	-107 100	0	-107 100	-106 729	371	0,35%

Vastuhenkilö: hallintojohtaja

Toimintaympäristö: Ympäristöterveydenhuollon palvelut hankitaan Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköltä (PIRTEVA), johon kuuluvat Pirkkala, Nokia, Ylöjärvi, Lempäälä, Vesilahti ja Hämeenkyrö.

Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö huolehtii Pirkkalan, Nokian, Ylöjärven, Lempäälän, Vesilahden ja Hämeenkyrön alueella ympäristöterveydenhuollon viranomaisvalvonnasta, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä eläinlääkintähuollosta, eläinsuojelusta ja eläintautien vastustamisesta.

3.3.11 Sotiemme veteraanit

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-12 194	-10 300	0	-10 300	-9 068	1 232	88,04%
TOIMINTAKATE	-12 194	-10 300	0	-10 300	-9 068	1 232	88,04%

Vastuhenkilö: hallintojohtaja

Toimintaympäristö: Vesilahden kunnanvaltuuston 21.5.2007 tekemän päätöksen mukaisesti sotiemme veteraaneilla, näiden puolisoilla ja leskillä sekä sotainvalidien puolisoilla ja leskillä on ollut mahdollisuus saada maksuttomat ateriat kotiin kuljetettuina. Vesilahden kunnanvaltuuston 27.5.2013 hyväksymässä talouden tervehdyttämishjelmassa veteraanien maksutonta ateriaetua rajattiin siten, että veteraanitunnuksen omaavat saivat edelleenkin ilmaisen ruokailun kotiinsa, mutta sotaveteraanien ja sotainvalidien puoliset ja lesket maksavat siitä omavastuuosuuden. Sotaveteraanien ja sotainvalidien puolisoitten ja leskien ateriat muuttuivat maksullisiksi 1.10.2013 alkaen.

3.4 Tekninen lautakunta

3.4.1 Tekninen hallinto

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	0	150	150	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-121 962	-159 871	0	-159 871	-148 623	11 248	92,96%
TOIMINTAKATE	-121 962	-159 871	0	-159 871	-148 473	11 398	92,87%

Vastuhenkilö: kunnaninsinööri

Toimintaympäristö

Tekninen hallinto vastaa kunnan teknisen toimen, kuten kiinteistöjen ylläpitoon ja infrastruktuurin rakentamiseen liittyvien palvelujen tuottamisesta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Teknisen toimen ohjelmien (esim. Buildercom) tehokkaammasta käytöstä sekä vakiintuvien käytäntöjen muodostumisesta. Tiedonkulun parantamisessa on kehittämisen varaa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Mitä sinulle kuuluu	Hallintokuntien yhteistyöpalaverien määrä	Yhteistyöpalavereita pidettiin ja hallintokunnat olivat edustettuna kahdessa sisäilmatyöryhmässä. Palaverit ovat toteutuneet.

3.4.2 Kiinteistötoimi

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 526 419	2 369 750	0	2 369 750	2 004 642	-365 108	84,59%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 454 240	-1 377 138	0	-1 377 138	-1 013 847	363 291	73,62%
TOIMINTAKATE	1 072 178	992 612	0	992 612	990 795	-1 817	99,82%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-1 070 534	-1 041 600	0	-1 041 600	-1 049 588	-7 988	100,77%
TILIKAUDEN TULOS	1 592	-48 988	0	-48 988	-58 813	-9 825	120,06%
POISTOERON MUUTOS	39 122	39 100	0	39 100	39 122	22	100,06%

Vastuhenkilö: kunnaninsinööri

Toimintaympäristö

Kiinteistötoimi huolehtii kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpidosta, korjauksista ja teknisestä kunnossapidosta. Tehtäväkenttään kuuluu myös ulkoalueista huolehtiminen ja niiden kehittäminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Hinku tavoitteet yleensä ja eri kiinteistöjen osalta energian säästäminen sekä työntekijöiden terveellisen ja turvallisen työympäristön mahdollistaminen.

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen	Hallintokuntien yhteistyöpalavereiden määrä.	Yhteistyöpalavereita pidettiin ja hallintokunnat olivat edustettuna kahdessa sisäilmatyöryhmässä. Palaverit ovat toteutuneet..
Vetovoimainen ympäristö	Ympäristön yhteiskäytön varmistaminen	Toimenpidepyyntöjen ja vikailmoitusten määrä Buildercomissa	Buildercomin käytön tehostaminen on toteutunut. Koko vuonna Buildercomiin tulleita ilmoituksia kiinteistöjä koskien tuli 529 kpl. Tämä on 103 kpl enemmän kuin vuonna 2019. Ilmoitusten perusteella tehtiin korjauksia ja suunniteltiin toimintaa asiakaslähteisesti.
	Kestävän ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän edistäminen	Sähkön- ja lämmönkulutuksen seuranta ja kulutusten vähentäminen.	Sähkön- ja lämmönkulutusta seurataan ja kulutuksia on onnistuttu vähentämään. Lämmönkulutus vähentyi 624 Mwh ja sähkönkulutus vähentyi 181 Kwh.

3.4.3 Liikenneväylät ja yleiset alueet

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	69 909	78 600	0	78 600	60 364	-18 236	76,8%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-221 998	-173 600	0	-173 600	-157 918	15 682	90,97%
TOIMINTAKATE	-152 089	-95 000	0	-95 000	-97 555	-2 555	102,69%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-209 695	-253 100	0	-253 100	-197 279	55 821	77,95%

Vastuhenkilö: kunnaninsinööri

Toimintaympäristö

Vastuualueen hoitaminen edellyttää jatkuvaa yhteistyötä paikallisten asukkaiden ja muiden tienkäyttäjien kanssa. Palautteiden perusteella tehtävät toimenpiteet ja tarkastukset lisäävät käyttäjien turvallista liikuttamista.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Painopistealueena vuodelle 2020 on strategian mukaisesti ympäristön viihtyvyyden lisääntyminen. Katualueiden valaistusta kehitetään (Led-tekniikalla) ja kunnossapitoa tehdään määrärahojen puitteissa. Katuverkostoa päällystetään vuosittaisen investointirahan määrällä. Leikkikenttien turvallisuutta seurataan tarkastuksilla ja tehdään tarpeelliset korjaukset ja uusinnat.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Vetovoimainen ympäristö	Ympäristön viihtyvyyden lisääntyminen	Kunnan puolesta hoidettujen alueiden, liikenneväylien ja yleisten alueiden kerättyjen palautteiden määrä Buildercomista	Buildercomin käytön tehostaminen vuoden aikana on onnistunut ja palautetta on tullut koko vuonna 105 kpl. Palautteen perusteella tehtiin korjauksia ja suunniteltiin toimintaa. 2019 vuonna palautetta liikenneväyliin ja yleisiin alueihin ei saatu buildercomin kautta
Vetovoimainen ympäristö	Kestävän ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän edistäminen	Kevyenliikenteen väylien sijaintien, kunnan ja kehittämistarpeiden selvitys on tehty.	Kesken. Työ on aloitettu ja tekninen lautakunta on ohjeistanut työn jatkosta.
Pirkanmaan Rovaniemi	Ekologisen rakentamisen vaihtoehtojen selvittäminen	Liikenneväylien ja yleisten alueiden rakentamisessa on otettu huomioon uusiomateriaalit	Kalalahden yritysalueen suunnittelussa on

			otettu huomioon uusiomateriaalit ja tien rakennekerrokset on suunniteltu osittain tehtäväksi kierrätetystä betonimurskeesta. Uusiomateriaalien huomioon ottaminen on onnistunut.
--	--	--	--

3.4.4 Palo- ja pelastustoimi

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-322 121	-334 600	0	-334 600	-331 288	3 312	99,01%
TOIMINTAKATE	-322 121	-334 600	0	-334 600	-331 288	3 312	99,01%

Vastuhenkilö: kunnaninsinööri

Toimintaympäristö

Palo- ja pelastustoimen tehtäviä hoitavat Pirkanmaan pelastuslaitos sekä paikalliset Vesilahden VPK ja Länsi-Vesilahden VPK.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Toiminnan tärkeimpinä tavoitteina on turvata kuntalaisten sairaankuljetukset, varmistaa kiinteistöjen paloturvallisuus valvonnalla ja turvata nopea avun saanti.

Toiminnalliset tavoitteet:

Palo- ja pelastustoimelle ei ole järkevää asettaa toiminnallisia tavoitteita. Sisäministeriö johtaa, ohjaa ja valvoo pelastustointia ja valmistelee sitä koskevan lainsäädännön. Lisäksi Pirkanmaan pelastuslaitoksella on toiminnassaan palvelutasopäätös. Nykyinen palvelutasopäätös on tullut voimaan 1.1.2020 ja on voimassa vuoden 2021 loppuun saakka.

3.5 Sivistyslautakunta

3.5.1 Sivistystoimen hallinto

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	40	0	0	0	0	0	0,0%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-212 722	-239 940	0	-239 940	-223 435	16 505	93,12%
TOIMINTAKATE	-212 682	-239 940	0	-239 940	-223 435	16 505	93,12%

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Toimintaympäristö

Sivistyslautakunnan alaisuuteen kuuluu varhaiskasvatusta, esi- ja perusopetus, muu opetus sekä kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi. Sivistystoimen hallinnossa työskentelee sivistysjohtaja, jota avustaa keskustoimiston palvelusihteeri. Sivistystoimen palvelusihteeri valmistelee oppilastilastot valtiosuusselvitystä varten, kotikuntakorvauslaskelmat sekä toimii koulukuljetusten yhteyshenkilönä koko kunnan osalta. Varhaiskasvatusta johtaja ja hyvinvointikoordinaattori vastaavat osaltaan asioiden valmistelusta lautakuntakäsittelyä varten.

Sivistystoimen hallinto vastaa toimialan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä toimialan ajankohtaisesta koulutuksesta.

Sivistysjohtaja, varhaiskasvatusta johtaja ja hyvinvointikoordinaattori osallistuvat aktiivisesti seutuyhteistyöhön. Tampereen seudun hyvinvointipalvelujen työryhmä, johon sivistysjohtaja kuuluu, kehittää sivistystoimialaa laaja-alaisesti ja vastaa varhaiskasvatusta, perusopetusta, toisen asteen koulutusta sekä vapaa-aikapalveluiden kokonaisuuksista seututasolla.

Vesilahti on mukana Tampereen seudun opetus- ja kasvatustalon henkilöstölle suunnatussa osaamisen kehittämispalvelu Osakkeessa, jonka kautta opetushenkilöstön ammatillinen jatko- ja täydennyskoulutus pääsääntöisesti toteutetaan.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Varhaiskasvatusta sekä koulutoimen toimintatapojen ja suunnitelmien yhtenäistämistyötä on tehty ahkerasti. Nivelvaiheita on kehitetty tukemaan eheää kasvun-, opin- ja hyvinvoinninpolkua. Monialaista yhteistyötä ja prosesseja on kehitetty jatkuvasti. Ennaltaehkäisevien ja matalan kynnyksen palvelujen sekä monialaisen työn kehittämistä on viety eteenpäin yhteistyöllä ja hankkeiden avulla. Strateginen johtaminen on ollut keskeistä, mutta uusien johtamisen työkalujen käyttöönotto siirtyi seuraavalle vuodelle.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	"Islannin mallin" toteuttaminen Mitä sinulle kuuluu? Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Hyvinvointisopimuksen luominen. Pirkkalan yhteistointialueen johdon kehittämistapaamisten käynnistäminen.	Ei toteutunut. Johdon tapaamiset on käynnistetty.
Vetovoimainen ympäristö	Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin	Hankehaussa ja projekteissa luonto- ja ympäristöteemat pyritään huomioimaan.	On huomioitu mahdollisuuksien mukaan.

Tunnusluvut

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Monialaisen toiminnan koordinoitavat tapaamiset	5	2	4
Asiakastyytyväisyyskysely	1	1	1

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset	1,2	1,2	1,2
- määräaikaiset	0	0	0

3.5.2 Peruskoulut

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	366 026	243 200	0	243 200	399 877	156 677	164,42%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 309 031	-6 302 224	-47 000	-6 349 224	-5 979 631	369 593	94,18%
TOIMINTAKATE	-5 943 005	-6 059 024	-47 000	-6 106 024	-5 579 754	526 270	91,38%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-6 617	-6 600	0	-6 600	-6 617	-17	100,27%

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Toimintaympäristö

Perusopetuksen tehtäväalueeseen kuuluvat esi- ja perusopetus.

Vesilahden kunnassa toimii kaksi vuosiluokkien 0-6 koulua ja yksi 0-9 vuosiluokkien yhtenäiskoulu. Syyslukukauden 2020 alussa esikoulussa aloitti 48 oppilasta ja 1-9 vuosiluokilla 623 oppilasta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Erityisopetuksen toimintamalleja ja rakenteita kehitettiin monialaisessa yhteistyössä. Toimintamalleja ja työkaluja, joilla tuetaan oppilaiden kasvua- ja oppimista sekä erityisesti arjen taitojen hallintaa ja tunne- sekä vuorovaikutustaitojen kehittymistä, otettiin käyttöön.

Vesilahden kunnan kouluissa lukuvuoden 2019 - 2020 teemana oli vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely sekä lukuvuonna 2020-2021 vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen.

Sivistystoimen visiosta nostettiin seuraavat asiat lukuvuodelle 2019-2020: aikaa sinulle lapsi ja nuori Vesilahdessa, Kohtaa ja arvosta sekä valinnan mahdollisuus ja vastuu. Lukuvuodelle 2020-2021 nostettiin kasvatus ja opetus sekä valinnan mahdollisuus ja vastuu.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen	Luodaan varausperiaatteet varattaville tiloille ja pyritään tehostamaan tilojen ulkopuolista käyttöä.	Kaikille sivistyspalveluiden vuokraamille tiloille on luotu varausperiaatteet ja -säännöt. Koronan takia tilojen ulkopuolista käyttöä ei ole voitu lisätä/tehostaa.

	<p>"Islannin mallin" toteuttaminen</p> <p>Mitä sinulle kuuluu?</p> <p>Hyvinvoinnin rakenteiden luominen</p>	<p>Kerhojen määrä.</p> <p>Vanhempainkahvilatoiminta jalkautuu joka koululle.</p> <p>Ennaltaehkäisevien rakenteiden toiminatamallin juurruttaminen.</p>	<p>Syksyllä pystyttiin toteuttamaan kuusi eri kerhoa.</p> <p>Ei ole toteutunut. Fyysiset kohtaamiset rajoitettu koronan vuoksi.</p> <p>Työ on aloitettu ja osa hyvinvoinnin työkaluista on otettu käyttöön.</p>
Vetovoimainen ympäristö	<p>Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin</p> <p>Ympäristön viihtyisyyden lisääminen</p>	<p>Luontokokemus viikottain.</p> <p>Koulu yhteisön vastuu lähiympäristöstä.</p>	<p>Toteutunut.</p> <p>Teemaa on käsitelty syksyn 2020 aikana.</p>

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Esiopetus, käyttömenot netto, €/oppilas	6 020	5 662	7 255
Perusopetus, käyttömenot netto, €/oppilas	8 517	8 746	8 414
Koulukohtaiset kustannukset			
Narvan koulu, €/oppilas	10 686	10 295	9 657
Ylämäen koulu, €/oppilas	7 705	8 291	8 128
Vesilahden yhtenäiskoulu	7 688	8 086	7 943

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Esiopetuksen oppilasmäärä	67	52	48
Perusopetuksen oppilasmäärä	639	635	623
Koululaisten iltapäivätoiminta	80	70	86
Esikoululaisten iltapäivätoiminta (koulun yhteydessä)	49	40	23

Kuljetusoppilaiden määrä	206	230	225
Perusopetuksen päättäneiden sijoittuminen jatko-opintoihin (% / 9.luokkalaiset)	100	100	100

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	74	74	77
- vakituiset	70	69	68
- määräaikaiset	4	5	9

3.5.3 Muu koulutus

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-66 240	-54 675	0	-54 675	-24 966	29 709	45,66%
TOIMINTAKATE	-66 240	-54 675	0	-54 675	-24 966	29 709	45,66%

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Toimintaympäristö

Taito Pirkanmaa ry / Vesilahden Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä antaa laajan oppimäärän mukaista käsityön taiteen perusopetusta. Vesilahden Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsässä annettiin vuonna 2020 opetusta kuudelle ryhmälle yhteensä 600 tuntia. Opiskelijoita oli yhteensä 48.

Vesilahden kunta ostaa kansalaisopistopalvelun Pirkan opistolta. Pirkan Opisto on Vesilahden, Lempäälän,

Pirkkalan ja Nokian yhteinen kansalaisopisto, jossa Nokian kaupunki toimii isäntäkuntana. Vesilahden kunnan tavoitteena on, että Pirkan opisto toimii kuntien välisen sopimuksen mukaisesti: "Pirkan opisto huolehtii alueellisesta tasa-arvosta ja palvelujen saavutettavuudesta järjestämällä opintopalveluita edelleen lähipalveluna opistojen nykyisissä opetuspaikoissa ja vastaavissa kuntien tiloissa."

Vesilahden kunnan alustava opetustuntitilaus Pirkan opistolta vuodelle 2020 oli yhteensä 3 830 tuntia ja kauden opetusmuodoittain: vapaa sivistystyö 2 000 tuntia, musiikin taiteen perusopetus 1 650 tuntia, muu taiteen perusopetus 180 tuntia. Toteutuneet tuntimäärät poikkesivat hieman tilauksesta. Opetustuntien toteuma oli yhteensä 3 250 tuntia, joista vapaa sivistystyö 1 491 tuntia, musiikin taiteen perusopetus 1 565 tuntia ja muu taiteen perusopetus 194 tuntia.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Yhteistyötä syvennettiin kirjaston, kulttuuritoimen, Pirkan opiston ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä. Kuntalaisten toiveiden kuunteleminen ja osallistuminen toiminnan kehittämiseen ei toteutunut suunnitellussa laajuudessa koronan johdosta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
------------	--------------------------	-----------------------------	--------------

Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen. Hyvinvoinnin rakenteiden luominen.	Pirkan opisto ja Näpsä osallistuvat tilojen varausperiaatteiden luontiin. Pirkan opiston ja Näpsän palveluiden saavutettavuutta arvioidaan.	Kaikille sivistyspalveluiden vuokraamille tiloille on luotu varausperiaatteet ja -säännöt. Koronan takia ei toteutunut.
Vetovoimainen ympäristö	Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin.	Järjestetään Pirkan opiston kanssa luontoaiheinen luento- tai tapahtumasarja.	Toteutui.

Tunnusluvut

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Käsityö- ja muotoilukoulun tuntimäärä	640	448	600
Pirkan opiston tuntimäärä	3 643	3 830	3 250

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	0	0	0
- vakituiset	0	0	0
- määräaikaiset	0	0	0

3.5.4 Varhaiskasvatus

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	400 558	357 500	0	357 500	334 003	-23 497	93,43%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 740 748	-2 837 524	0	-2 837 524	-2 624 684	212 840	92,5%
TOIMINTAKATE	-2 340 190	-2 480 024	0	-2 480 024	-2 290 681	189 343	92,37%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-1 655	-1 700	0	-1 700	-1 655	45	97,33%

Vastuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja

Toimintaympäristö

Varhaiskasvatuksen tulosalueeseen kuuluvat: varhaiskasvatus päiväkodeissa ja perhepäivähoito sekä lakisääteinen kotihoidontuki. Kunta maksaa lisäksi yksityisen hoidon tukea ja yksityisen hoidon tuen kuntalisää.

Varhaiskasvatusta säätelee 1.9.2018 voimaan tullut varhaiskasvatuslaki, jossa lapsen etu on keskiössä.

Varhaiskasvatusta järjestetään perhepäivähoidossa sekä Peiponpellon, Peuraniityn ja Satumetsän päiväkodeissa. Ahtialan päiväkodin toiminta kunnallisena varhaiskasvatuksena päättyi 31.7.2020.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on vähentynyt; varhaiskasvatuksessa oli 179 lasta 31.12.2020. Alle 3-vuotiaita toimintakauden alussa oli 17 % varhaiskasvatuksessa olevista lapsista.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä hoitoaikaperustainen 6-portainen palveluntarjonta.

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta kuuluu kunnille. Tampereen seutukunnassa on yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaukseen ja valvontaan käytössä yhtenevät kaavakkeet ja käytännöt.

Vesilahdessa työskentelee kaksi yksityistä perhepäivähoitajaa ja kunnassa on yksi yksityinen ryhmäperhepäiväkoti. Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluja käytti 16 lasta.

Tampereen kaupunkiseudulla varhaiskasvatuksessa on tehty aktiivisesti yhteistyötä mm. yhteisten tavoitteiden luomisessa (ns. Tiekartat) ja arvioinnin kehittämisessä, varhaiskasvatussuunnitelmatyössä, yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksessa ja valvonnassa sekä kustannusten seutuvertailussa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön täydennyskoulutus on toteutettu pääsääntöisesti Tampereen seudun osaamisen kehittämispalvelu Osakkeessa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Varhaiskasvatuksen tärkeimpänä tavoitteena on ollut Vesilahden varhaiskasvatussuunnitelman ja lapsen yksilöllisen varhaiskasvatussuunnitelman toteuttaminen.

Varhaiskasvatuksen painopistealueena ovat liikunta, leikki ja luonto. Vuoden 2020 aikana liikkumista, leikkimistä ja oppimista luonnossa on lisätty ja luontokasvatusta, luonnossa olemista ja oppimista on kehitetty kotapäivien ja säännöllisten luontoretkien avulla.

Toimintasuunnitelma on laadittu Vesilahden varhaiskasvatussuunnitelmaan, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelmaan Kesuun, Sivistyksen visioon sekä kunnan strategiaan pohjaten.

Sivistyksen visiosta on nostettu tavoitteita: Kiireetön läsnäolo, iloisia oivalluksia ja uuden oppimista. Toiminnan arvioinnissa käytettiin yhtenäisiä kaavakkeita. Arviointeja; lasten, huoltajien, toiminnan ja henkilöstön itsearviointeja on tarkasteltu säännöllisesti ja toimintatapoja on kehitetty arviointien perusteella. Keskustusta on painopisteiksi nostettu lisäksi digitaalisten oppimisympäristöjen asteittainen lisääminen sekä sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen.

Lapsen eheää kasvun-, opin- ja hyvinvoinninpolkua on tuettu kehittämällä nivelvaihetta varhaiskasvatuksesta esikouluun.

Henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa on kehitetty ja yhteistyötä koulun, sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä kolmannen sektorin kanssa on lisätty ja tiivistetty. Varhaiskasvatustilain tuomat muutokset mm. henkilöstörakenteeseen tulee jatkossakin huomioida kulujen kasvuna suunnitelmavuosina.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	"Islannin mallin" toteuttaminen	Varhaiskasvatuksen oma perhetyöntekijäkokeilu.	Varhaiskasvatuksessa on aloittanut projektiluonteisesti perheohjaaja 1.8.2020. Projekti jatkuu 31.7.2021 saakka

	Mitä sinulle kuuluu?	Moniammatillisen yhteistyön tiivistäminen neuvolan kanssa. Lapsen yhtenäisen kasvun- ja opinpolun nivelvaiheiden käytänteiden vahvistaminen.	Yhteistyötä on aloitettu. Korona on haitannut ja hidastanut uusien toimintakäytänteiden käyttöönottoa. Perheohjaaja on koordinoitunut yhteistyötä.
	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Avoimen päiväkotitoiminnan vakiinnuttaminen yhteistyössä seurakunnan ja MLL:n kanssa.	Avoim päiväkotitoiminta oli tauolla koronan vuoksi keväällä, mutta toiminta on jatkunut syyskuusta –marraskuuhun ulkokokoontumisina Narvan kodalla ja Pappilan pihassa.
Vetovoimainen ympäristö	Ympäristön yhteiskäytön varmistaminen Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin Luonto- ja vesireitistön kehittäminen Ympäristön viihtyisyyden lisääminen	Varhaiskasvatuksessa toteutetaan säännöllisesti luontopäiviä (2 päivää viikossa isommat lapset) ja luontoretkiä (pienemmät lapset 1 kerran viikossa) lähiympäristössä. Ollaan mukana suunnittelemassa matalan kynnyksen luontoreittejä.	Toteutunut toimintasuunnitelman mukaan. Varhaiskasvatus on ollut mukana Ylämäen kodan suunnittelussa. Ylämäen kodan hankintaprosessi on kesken.

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Hoitopäivämaksut	340 500	320 500	277 704
Ostopalveluvarhaiskasvatus			
- osto	59 700	17 000	28 200
- myynti	18 500	37 000	46 500

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Päiväkotihoido: hoitopäivät yhteensä	32 200	32 000	25 300
Kotona tapahtuva perhepäivähoito: hoitopäivät yhteensä	1900	1600	1 500
Käytössä olevat laskennalliset hoitopaikat 31.12.2021:			
Hoitoaikaperustainen varhaiskasvatus	235	220	179
Esikoululaisten aamuhoito	28	14	9
Ostopalvelupäivähoito			
-osto	2	2	4
-myynti	7	6	3

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	46	45	42
- vakituiset	36	42	40
- määräaikaiset	8	3	2

3.5.5 Liikunta- ja nuorisotoimi

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	75 500	0	75 500	62 299	-13 201	82,51%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-449 488	-40 000	-489 488	-413 822	75 666	84,54%
TOIMINTAKATE	-373 988	-40 000	-413 988	-351 523	62 465	84,91%

Vastuhenkilö: hyvinvointikoordinaattori

Toimintaympäristö

Liikunta- ja nuorisotoimen toimintaa ohjaavat valtakunnalliset linjaukset, kunnan hyvinvointisuunnitelma, kuntastrategia, sivistystoimen visio sekä vapaa-aikapalveluiden kehittämissuunnitelma. Edellä mainituissa ohjelmissa painotetaan kuntalaisten hyvinvointia sekä aktiivista yhteistyötä kolmannen sektorin ja kunnan eri hallintokuntien kanssa. Liikunta- ja nuorisotoimi toimii kunnassa tahona, joka organisoii ja kehittää vapaa-aikatoimintaa Vesilahden kunnan alueella terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ollessa entistä suurempana toimintona ohjaavana tekijänä.

Kunnan tehtävänä on luoda edellytykset kuntalaisten hyvinvoinnille, liikkumiselle ja mielekkäälle vapaa-ajan vieton. Kunta tukee seuratoimintaa sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Nuorisotyössä kunta tarjoaa nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä turvallisia aikuisia kohtaamaan ja kuulemaan nuoria.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Uudesta kuntastrategiasta sekä sivistystoimen visiosta on nostettu vapaa-aikapuolen kehittämissuunnitelmaan keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet. Suunnitelmasta tehdään tarkempi vuosittainen aikataulu. Alla mainittujen tavoitteiden lisäksi vuoden 2020 erityisenä tavoitteena oli kehittää kuntalaisia kuullen entistä mielekkäämpää, helpompaa ja parempaa vapaa-aikaa ja harrastusmahdollisuuksia.

Vuonna 2020 erityisenä painopisteenä olivat uuden kuntastrategian mukaiset laadukkaaseen, monipuoliseen ja tasapuoliseen vapaa-aikaan keskittyvät toimenpiteet, kuten Vesilahden Islannin mallin luominen ja käyttöönotto sekä hyvinvoinnin rakenteiden luominen.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimen tavoitteena on tukea kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja liikunnallista elämäntapaa elämänkaaren eri vaiheissa. Liikuntatoimen painopiste vuodelle 2020 oli monialaisen yhteistyön syventäminen ja juurruttaminen vakiintuneeksi osaksi kaikkien hallintokuntien toimintaa. Poikkihallinnollisen yhteistyön lisääminen tavoitteena oli, että liikunta ja ennaltaehkäisevä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ovat jatkossa tiiviinä osana eri hallinnonaloja. Poikkihallinnollinen yhteistyö luo mahdollisuuksia liikunnalliselle elämäntavalle sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kunta seurasi liikuntaseuratoimintaan osallistuvien kuntalaisten osuutta sekä liikuntapaikkojen käyttöastetta. Seuroja sekä yhdistyksiä kannustettiin järjestämään harrastustoimintaa jossa kilpailu ei ole pää tavoitteena, vaan esimerkiksi seura-avustusten jaossa harrastuskerhot huomioidaan seurojen toiminnan suunnittelua ja toteutusta arvioitaessa.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimen painopisteitä ovat kasvatuksellisuus, aktiivinen kansalaisuus ja koulunuorisotyö. Nuorisotyöllä halutaan edistää lasten ja nuorten hyvinvointia, tasapainoista kasvamista, sosiaalista vahvistumista sekä yhteisöllisyyden nostattamista ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamista.

Nuorisotyö on ennaltaehkäisevää, yhteisöllisiin toimintatapoihin perustuvaa työtä, jota ohjaa kasvatuksellisuus. Yhteistyö koulujen sekä oppilashuollon kanssa on tärkeää ja sitä korostetaan tulevaisuudessa entistä enemmän.

Uuden kuntastrategian mukaisesti nuorten aito kohtaaminen, nuorten kuuleminen sekä nuorten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen olivat kehittämisen painopisteenä vuonna 2020. Tavoitteena oli siis antaa nuorille aikaa ja tuoda aidosti välittäviä aikuisia jokaisen nuoren elämään myös kodin ulkopuolella, ja näin ollen tuoda hyvinvointia edistäviä vaikuttavia toimenpiteitä lähelle nuorten arkea.

Lisäksi ympäristön viihtyisyyden ja luontokokemusten yhdistäminen nuorisopalveluihin oli tavoitteena huomioida nuorisopalveluiden toiminnassa entistä paremmin. Pyrkimyksenä on ollut luoda luonnon avulla kuvaa kiireettömästä ja läsnäolevasta kunnasta, jossa nuoret kohdataan ja heitä kuunnellaan.

Nuorisovaltuusto / osallisuus

Nuorisovaltuusto kehittää toiminnallaan vesilahtelaisnuorten toimintamahdollisuuksia ja vaikuttaa aktiivisesti kunnalliseen päätöksentekoon nuoria koskevista asioista. Nuorisovaltuuston jäsenet edistävät nuorten ja päättäjien välistä vuoropuhelua. Nuorten toiveet ja mielipiteet huomioidaan kaikessa nuorisotoimen toiminnassa. Nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun sekä järjestämiseen. Vuonna 2020 painopisteenä olikin uusien osallisuutta edistävien toimintamallien kartoittaminen, kokeilu ja käyttöönotto.

Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön tavoitteena on auttaa nuoria pääsemään koulutukseen, edistää nuorten työllistymistä ja ehkäistä syrjäytymistä. Kunnissa etsivän nuorisotyön toteutumiseen tähtäviä työmuotoja ovat nuorisolain mukaiset etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta sekä monialainen yhteistyö. Etsivä nuorisotyö toimii yhdessä nuoren kanssa, silloin kun nuori ei itse tiedä, mitä tehdä tai miten saavuttaa tarvitsemansa palvelut. Vuonna 2020 pyrittiin tiivistämään yhteistyötä yläkoulun, toisen asteen ja työllisyyspalveluiden toimijoiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen	Nurkan ja muiden vapaa-aikapalveluiden tilojen käyttöasteen nostaminen ja käytön monipuolistaminen.	Ei toteutunut koronatilanteen vuoksi.
	”Islannin mallin” toteuttaminen	Vesilahden Islannin mallin luominen ja toimintojen toteuttamisen aloittaminen.	Malli suunniteltuihin valmiin ja toiminta käynnistynyt syksyllä 2020.
	Mitä sinulle kuuluu?	Vähintään yhden uuden osallistamisen toimintamallin käyttöönotto.	Toteutunut
	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Nuorten palvelupolkujen selkiyttäminen sekä niistä tiedottaminen ja käyttöön oh-	Työ on aloitettu. Työ kuitenkin vielä kesken,

		jaaminen. Hyvinvointikertomuksen ja siihen liittyvän työn uudistaminen sekä hyvinvointityön vastuutahojen nimeäminen.	sillä hidastunut koronatilanteen myötä huomattavasti.
Vetovoimainen ympäristö	Ympäristön yhteiskäytön varmistaminen	Yksi ympäristöön suuntautuva liikunta- tai nuoristoimen tapahtuma tai tempaus, joka järjestetään yhteistyössä paikallisen järjestötoimijan kanssa.	Toteutunut syksyllä 2020.
	Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin	Erlaisia lähiympäristöön suuntaavia retkipäiviä 3kpl/vuosi. Nuoret suunnittelevat toteutuksen, jolla luonto näkyy esim. sisustuksessa, tapahtumien mainoksissa tai toiminnan sisällöissä.	Osittain toteutunut pienryhmien toiminnassa. Laajemman kohderyhmän toiminnot siirtyneet koronatilanteen vuoksi.
	Luonto- ja vesireitistön kehittäminen	Liikuntapaikka- ja aluesuunnitelman tekeminen.	Ei toteutunut. Työ aloitettiin, mutta teko keskeytyi lopulta kokonaan koronatilanteen vuoksi. Työ aloitetaan uudelleen v. 2021 aikana.
	Ympäristön viihtyisyyden lisääminen	Yksi kestävän kehityksen teemalla järjestettävä tempaus.	Ei toteutunut koronatilanteen vuoksi.

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Kuntosalimaksut	21 042	20 000	14 081
Liikuntasalimaksut	13 580	14 000	8 980

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Kuntosalikäynnit / vuosi	11 691	12 000	4591
Nuorisotila Nurkka, käynnit	9 971	4 000	7 227

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	4	4	4,7
- vakituiset	4	4	3,9
- määräaikaiset	0	0	0,8

3.5.6 Kirjastotoimi

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	12 786	4 300	0	4 300	7 032	2 732	163,53%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-314 680	-304 678	0	-304 678	-287 866	16 812	94,48%
TOIMINTAKATE	-301 894	-300 378	0	-300 378	-280 835	19 543	93,49%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-3 489	-5 900	0	-5 900	-5 869	31	99,47%

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Toimintaympäristö

Vesilahden kirjasto on yksi Pirkanmaan PIKI-kirjastoista. Kirjastojen yhteiskäyttöä tukee kirjastojärjestelmä, joka kattaa kaikki Pirkanmaan yleisten kirjastojen toimipaikat. Uuden kirjastolain mukaan Tampereen kaupunginkirjastolla on laaja alueellinen kehittämisestä ja alueeseen kuuluu Pirkanmaan kirjastojen (PIKI) lisäksi Keski-Suomen kirjastot (KESKI). Lain mukaan kehittämisestä tuetaan toimialueen yleisten kirjastojen kehittämistä ja henkilöstön osaamista sekä edistetään yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa.

Kirjasto edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin. Se edistää tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa. Kirjasto antaa mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen.

Kirjasto on houkutteleva ja viihtyisä paikka, jossa järjestetään tapahtumia ja tilaisuuksia. Kirjasto tarjoaa kaikille yksilöllistä ja tasapuolista palvelua, ja toiminta on asiakaslähtöistä. Jokainen asiakas huomioidaan ja häntä opastetaan kirjaston käytössä.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Monipuolisilla toimintamuodoillaan kirjasto edistää osallisuutta ja tukee aiempaa vahvemmin varhaiskasvatuksen ja koulun toiminnan kehittämisen tavoitteita. Kirjaston Lähteellä - varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä kirjaston yhteistyösuunnitelmaa toteutettiin ja kehitettiin edelleen.

Uusi sivistystoimen visio on ohjannut toimintaa, mutta vapaa-aikapalveluiden kehittämissuunnitelman valmistuminen siirtyi vuodelle 2021. Lapsille, nuorille ja lapsiperheille suunnattua toimintaa oli tarkoitus lisätä, mutta koronan takia tavoite ei toteutunut.

Yhteistyötä syvennettiin kirjaston, kulttuuritoimen, Pirkan opiston ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen	Luodaan varausperiaatteet varattaville tiloille.	Toteutunut, kaikille sivistyspalveluiden vuokraamille tiloille

	<p>"Islannin mallin" toteuttaminen</p> <p>Mitä sinulle kuuluu?</p> <p>Hyvinvoinnin rakenteiden luominen</p>	<p>Lisätään perheille suunnattuja tapahtumia.</p> <p>Lisätään hyvinvointiin ja ihmisten kohtaamiseen liittyviä tapahtumia.</p> <p>Yksinäisyyden torjumiseksi käynnistetään luotsitoiminta.</p>	<p>luotu varausperiaatteet ja -säännöt.</p> <p>Ei toteutunut koronan takia.</p> <p>Toteutettiin hyvinvointiin liittyviä tapahtumia koronarajoitusten puitteissa.</p> <p>Ei ole käynnistetty koronan takia.</p>
Vetovoimainen ympäristö	Luontokokemuksen yhdistämisen sivistyspalveluihin	<p>Järjestetään Pirkan opiston kanssa luontoaiheinen luento- tai tapahtumasarja.</p> <p>Järjestetään vähintään kaksi luontoaiheista näyttelyä.</p>	<p>Ei toteutunut koronan takia.</p> <p>Toteutunut.</p>

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
toimintakulut/asukas	72,56	60,00	65,80
lainan hinta (kok.kulut/lainaus)	4,11	4,00	4,69
aineistohankinnat/asukas	7,37	9,00	6,42

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
kirjastoaineistohankinnat/1000 asukasta	334,6	350	303,73
kokonaislainaus/asukas	17,7	17	14,04
fyysiset käynnit/asukas	8,5	12	5,24

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	3,14	3	3
- vakituiset	3	3	3

- määräaikaiset	0,14	0	0
-----------------	------	---	---

3.5.6 Kulttuuritoimi

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	60						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-21 971	-21 942	0	-21 942	-17 291	4 651	78,81%
TOIMINTAKATE	-21 911	-21 942	0	-21 942	-17 291	4 651	78,81%

Vastuhenkilö: hyvinvointikoordinaattori

Toimintaympäristö

Kulttuuritoimi tukee kunnassa kulttuuripalveluja tarjoavien yhteisöjen ja muiden kulttuuritoimijoiden toimintaa jakamalla vuosittain yleisavustuksia ja avustamalla tapahtumien järjestämisessä kohdeavustuksilla. Kunnan kulttuuritoiminta on jatkossa enenevässä määrin kulttuuritarjonnan mahdollistamista muille toimijoille kuin kunnan itsensä järjestämää. Kulttuuritoimi siis mahdollistaa kolmannen sektorin toimijoiden tapahtumien järjestämisen muun muassa sekä tarjoamalla tiloja, että avustamalla tiedottamisessa niin vuosittaisten kuin yksittäisten tapahtumien kohdalla.

Lisäksi kulttuuripalveluiden painopiste keskittyy jatkossa vieläkin enemmän kulttuurista saataviin hyvinvointia edistäviin tekijöihin.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Kulttuuritoimen ensisijainen tehtävä on mahdollistaa yhdenvertainen kulttuurin saavutettavuus ja näin edistää kuntalaisten hyvinvointia.

Vuonna 2020 pääpainopisteenä oli kulttuurin ottaminen kiinteäksi seurattavaksi osaksi kunnan hyvinvoinnin edistämisen rakenteita.

Lisäksi vuonna 2020 kehittämisaalueena oli Kulttuuriluotsi -toiminnan käynnistäminen ja erityisesti osallistuminen Tampereen ja seudun Kulttuuripääkaupunki2026 -hankehakuun mahdollisilla vesilahtelaisilla kulttuuritapahtumaideoilla.

Uudesta sivistystoimen visiosta on nostettu vapaa-aikapuolen kehittämissuunnitelmaan keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet. Suunnitelmasta tehdään tarkempi vuosittainen aikataulu.

Yhteistyötä pyrittiin syventämään koko vapaa-aikapalveluiden, Pirkan opiston ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen	Luodaan varausperiaatteet varattaville tiloille.	Toteutunut, kaikille sivistyspalveluiden vuokraamille tiloille luotu varausperiaatteet ja -säännöt.

	"Islannin mallin" toteuttaminen	Yksi uusi kulttuuriaiheinen harrastus nuorille (iltapäiväkerho, kurssi tms.).	Ei toteutunut koronan takia vielä vuonna 2020.
	Mitä sinulle kuuluu?	Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen kulttuurin avulla, kulttuuriluotsi -toiminnan käynnistäminen.	Ei ole käynnistynyt vielä vuonna 2020 koronan takia.
	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Kulttuurin hyvinvointivaikutusten (kulttuurihyvinvointi) huomioiminen, suunnittelu ja toteuttaminen näkyvänä osana kunnan hyvinvointityötä.	Työ on aloitettu, mutta valmistuminen viivästynyt koronan vuoksi.
Vetovoimainen ympäristö	Ympäristön yhteiskäytön varmistaminen	Ympäristön ja luonnon esille tuominen kulttuuritoiminnan tilana.	Ei toteutunut koronan takia vielä vuoden 2020 aikana.
	Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin	Luonto näkyy kulttuuritapahtumissa.	Järjestettiin kuvauskurssi, joka sisälsi luontokuvusta.
	Luonto- ja vesireitistöön kehittäminen	Metsäpolun kylttien uusiminen ja polun markkinointi.	Työ on aloitettu. Kyltit uusittu, mutta asennus ja markkinointi jäivät tulevalle vuodelle.
	Ympäristön viihtyisyyden lisääminen	Kulttuuria kylänraitille, kulttuuriteos osaksi ympäristöä.	Ei toteutunut koronan vuoksi.

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Kulttuuriavustukset euroa/asukas	2,30	1,60	1,60
Muut avustukset yht. euroa/asukas	1,15	1,10	1,14

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Kulttuuritoimen yleisavustuksen saaneet yhteisöt	4	8	7
Kulttuuritoimen kohdeavustuksen saaneet toimijat	8	10	10
Vuosittaiset kuntalaisille tarjottavat kulttuuritapahtumat	10	8	12

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	0,2	0,2	0,1

- vakituiset	0,2	0,2	0,1
- määräaikaiset	0	0	0

3.6 Rakennus- ja ympäristölautakunta

3.6.1 Rakennusvalvonta

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	88 937	93 000	0	93 000	113 209	20 209	121,73%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-128 274	-120 490	0	-120 490	-126 463	-5 973	104,96%
TOIMINTAKATE	-39 337	-27 490	0	-27 490	-13 254	14 236	48,22%

Vastuhenkilö: rakennustarkastaja

Toimintaympäristö

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena, maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena sekä ympäristönsuojelulain 156 d §:n mukaisena viranomaisena.

Rakennusvalvonnan päätehtäviä ovat kunnalle säädetyt lakisääteiset viranomaistehtävät sekä rakentamisen neuvonta, valvonta ja lupapalvelut. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan lakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä tai määräyksiä. Kunnan rakennusvalvontaviranomainen valvoo kaavojen toteutumista ja huolehtii kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Lisäksi erityislaeissa säädetään tehtäviä, joissa rakennusvalvonnan rooli on erilaisten hallintoriitojen ensiasteen ratkaisija.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Tavoite on edistää kestävä, terveellistä ja turvallista rakentamista tarkastelemalla rakennusten elinkaaren aikaisia energiankäyttöratkaisuja, keskittyä parempaan kosteudenhallintaan ja yrittää luoda mahdollisimman laaja rajapinta hankkeeseen ryhtyviin ohjauksen tehostamiseksi.

Rakennusvalvonnan toiminta painottuu erityisesti ennakkoneuvontaan lupamenettelyn ja hankkeen suunnittelun alkuvaiheen ennakko-ohjauksen (kaavat, rakennustapaohjeet) sekä suunnittelun (suunnitelmat, asiakirjat, lausunnot) ja valvonnan (työnjohdon pätevyysvaatimukset) laadun parantamiseksi.

Seutuyhteistyönä kaupunkiseudun rakennusvalvontojen kanssa yhteisiä kehitettäviä rakennusvalvonnan toiminnallisia tavoitteita koko suunnitelmakaudelle ovat:

- 1) rakentamisen edistäminen nopeuttaen päätöksentekoa, hyvän ympäristön syntymistä ja tasapuolista hakijoiden kohtelua
- 2) sähköisten palvelujen kehittäminen ja käyttö
- 3) lupaprosessien sujuvoittaminen
- 4) rakennusjärjestyksen seudullisen malliasiakirjan käyttöönotto

5) rakennuslupataksojen valtakunnallisten tavoitteiden eteneminen

Aiempien vuosien paperiarkistoidut luvat 2000 - 2019 on tarkoitus digitoida sähköiseen arkistoon neljän vuoden kuluessa. Rakennusvalvonnan käytössä olevaan sähköiseen asiointipalveluun Lupapisteeseen on hankittu arkistointiosio joka mahdollistaa myös skannatun materiaalin arkistoinnin onkaloon sähköisenä tulleiden hakemusten lisäksi.

Tavoitteena on, että suunnitelmavuosien aikana päästään rakennusvalvonnan osalta siihen, että rakennusvalvontamaksuilla katetaan rakennusvalvontatehtävien hoidosta aiheutuvat kulut. Rakennusvalvonnan tak-
saa tarkastetaan vuosittain.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toiminta-suunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
4500 asukasta vuonna 2024	Monimuotoisen asumisen mahdollistaminen	Myönnettyjen rakennuslupien määrä kaava-alueiden ulkopuolella. Muiden kuin omakotitalo ja yrityslupien määrä	Toteutunut. Rakennuslupia on myönnetty kaava-alueiden ulkopuolelle 4 kpl.
Kunnasta löytyy monipuolinen yritystonttitarjonta	Neuvova ohjaus maankäytössä	Lupapisteessä kysytyjen neuvojen määrä	Ei toteutunut. Lupapisteeseen on tullut vuoden 2020 aikana 27 kpl neuvontapyyntöjä, mutta ei yhtään yritystontteihin liittyvää. 2019 lupapisteeseen tuli 7 rakentamiseen liittyviä neuvontapyyntöä.

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Kokonaiskustannukset (toimintakate)	-39 337	-27 490	-13 254

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Luvat	105	150	148
Jatkoajat	16	30	9
Ilmoitukset	26	70	8
Katselmukset	199	400	232
Poikkeaminen/suunnittelutarve	7	15	6
Lausunnot	69	15	98

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset	1,3	1,3	1,0
- määräaikaiset	0	0	0,3

3.6.2 Yksityistiet

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-78 186	-78 700	-45 318	-124 018	-122 315	1 703	98,63%
TOIMINTAKATE	-78 186	-78 700	-45 318	-124 018	-122 315	1 703	98,63%

Vastuhenkilö: rakennustarkastaja

Toimintaympäristö

Rakennus- ja ympäristölautakunta hoitaa yksityistielaisissa tielautakunnalle määrättyjä tehtäviä.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Suunnitelmakaudella jatketaan yksityisteiden avustamista kunnossapidon ja kiireellisen peruskorjauksen osalta. Vesilahden kunnanvaltuusto on hyväksynyt 8.11.2010 § 56 perusteet ja periaatteet yksityistieavustusten jakamisesta Vesilahden kunnassa. Näillä periaatteilla avustuksia jaetaan ja neljän vuoden välein (tietojenkeruu 2018) pyydetään tilinpäätöstiedot hakemuslomakkeen liitteenä.

Yksityisteiden hallinnon vastuuhenkilöitä pyritään ohjaamaan teiden oikeaan ja oikea-aikaiseen hoitoon, jolla pyritään välttämään kalliita peruskorjaustoimia.

Toiminnalliset tavoitteet: Yksityisteille ei aseteta toiminnallisia tavoitteita.

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP 2019	MTA2020	TP 2020
Kokonaiskustannukset	-78 186	-124 018	-122 315

Toiminnallisuus	TP 2019	MTA2020	TP 2020
Kunnossapitoavustusta saavat tiekunnat	104	105	105
Kiireellistä avustusta saavat tiekunnat	1	1	0
Yksityistielain mukaiset tehtävät	0	1	0

Henkilöstö	TP 2019	MTA2020	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset	0,2	0,2	0,2
- määräaikaiset	0	0	0

3.6.3 Ympäristönsuojelu

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma 1-12 / 2020	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	21 906	7 500	0	7 500	5 227	-2 273	69,69%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-52 574	-51 340	0	-51 340	-48 669	2 671	94,8%
TOIMINTAKATE	-30 668	-43 840	0	-43 840	-43 442	398	99,09%

Vastuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö (Lempäälä)

Toimintaympäristö

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja lisäksi lautakunta hoitaa muita sille hallintosäännössä määrättyjä lupa- ja viranomaistehtäviä. Ympäristönsuojelun viranhaltijatehtäviä hoitavat sopimusperusteisesti Lempäälän kunnan ympäristönsuojelun viranhaltijat.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Ympäristönsuojelun tehtävät painoutuivat lupa- ja muihin viranomaistehtäviin. Ympäristönsuojelun edistämisen puolella keskityttiin erityisesti kunnan ilmastotavoitteiden ja toimenpiteiden suunnitteluun ja koordinoitiin kunnan eri toimialojen kesken. Loppuvuodesta hyväksyttiin Vesilahden kunnalle tiekartta kohti hiilineutraalisuutta 2030. Hajajätevesiasetuksen määräajan päättymisen aiheutti ennakoitua vähemmän lisätyötä. Jätevesijärjestelmien uusimisen tahi oli samaa luokkaa aiempien vuosien kanssa. Ympäristönsuojelun valvontaohjelman ja edistämishjelman mukaiset tavoitteet täyttyivät täysimääräisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Vetovoimainen ympäristö	Luonto- ja vesistöreittien kehittäminen	Ympäristönsuojelun edistämishjelman 2020 mukaiset toimenpiteet, mm. paikkatietopohjainen kysely kuntalaisillesuosituimmista luonto- ja virkistyskohteista	Toteutunut. Kysely toteutettu kesällä 2020 ja raportti tuloksista julkaistu syyskuun alussa.
	Ympäristön viihtyvyyden lisääntyminen	Ilmastohanke tavoitteesta toiminnaksi - kohti hiilineutraalia kuntaa 2030 – Toteutetut toimenpiteet	Toteutunut. Ilmastotietoutta lisätty nettisivuille, luotu HINKU-teams-sivut ilmastotyön koordinoitiin, pidetty henkilökunnan työpaja – Kohti hiilineutraalia Vesilahtea tiekartta (42 toimenpidettä) hyväksytty KH 7.12.2020.
	Kestävän ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän edistäminen	Ilmastohanke tavoitteesta toiminnaksi – kohti hiilineutraalia kuntaa 2030 - Toteutetut toimenpiteet	Toteutunut. Kohti hiilineutraalia Vesilahtea 2030 osoittaa yhteensä 7 toimenpidettä vuosille 2021-2030 eheän maankäytön ja kestävän liikenteen edistämiseksi.

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Kokonaiskustannukset (toimintakate)	-30 668	-43 840	- 43 442
Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Lausunnot rakennus- ja toimenpidelupahakemuksiin	16	55	46

Ympäristö- ja maa-aineslupapäätösten määrä vuodessa	2	1	0
Rekisteröitävien toimintojen (jätelaki ja ympäristönsuojelulaki) käsittelyn lukumäärä	0	1	0
Valvontaohjelman mukaisten valvontakäyntien määrä	10	7	8

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit			
- vakituiset	0,7	0,7	0,7
- määräaikaiset			

3.6 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä satunnaiset erät.

	Alkup. TA 2020	TA muutokset	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama eur	Poikkeama %
Toimintatulot	5 850 410	-75 000	5 775 410	5 399 575	-375 835	-6,5 %
Myyntitulot	2 841 360	-40 000	2 801 360	2 566 252	-235 108	-8,4 %
Maksutulot	522 700	0	522 700	478 337	-44 363	-8,5 %
Tuet ja avustukset	187 000	-20 000	167 000	200 948	33 948	20,3 %
Muut toimintatulot	2 299 350	-15 000	2 284 350	2 154 038	-130 312	-5,7 %
Toimintamenot	-30 800 601	16 682	-30 783 919	-29 376 615	1 407 304	4,6 %
Henkilöstömenot	-8 303 001	-77 000	-8 380 001	-8 085 902	294 099	3,5 %
Palvelujen ostot	-18 748 660	179 000	-18 569 660	-17 638 287	931 373	5,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 449 890	-2 000	-1 451 890	-1 297 181	154 709	10,7 %
Avustukset muille	-501 200	-83 318	-584 518	-585 406	-888	-0,2 %
Muut toimintamenot	-1 797 850	0	-1 797 850	-1 772 839	25 011	1,4 %
Toimintakate	-24 950 191	-58 318	-25 008 509	-23 977 040	1 031 469	4,1 %
Verotulot	18 065 000	-280 000	17 785 000	17 941 545	156 545	0,9 %
Valtionosuudet	7 843 540	1 300 000	9 143 540	9 149 888	6 348	0,1 %
Rahoitustulot ja -menot	-188 300	0	-188 300	-27 374	160 926	85,5 %
Korkotulot muilta	500	0	500	5 668	5 168	1033,6 %
Muut rahoitustulot muilta	27 600	0	27 600	86 841	59 241	214,6 %
Korkomenot	-216 100	0	-216 100	-71 892	144 208	66,7 %
Muut rahoitusmenot	-300	0	-300	-47 992	-47 692	-15897,3 %
Vuosikate	770 049	961 682	1 731 731	3 087 019	1 355 288	78,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 631 900	0	-1 631 900	-1 521 697	110 203	6,8 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 631 900	0	-1 631 900	-1 521 697	110 203	6,8 %
Tilikauden tulos	-861 851	961 682	99 831	1 565 322	1 465 491	1468,0 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	39 100	0	39 100	39 122	22	0,1 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-822 751	961 682	138 931	1 604 444	1 465 513	1054,8 %

Verotulojen erittely

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	16 226 000	-300 000	15 926 000	16 183 526	257 526
Osuus yhteisöveron tuotosta	553 000	20 000	573 000	574 537	1 537
Kiinteistövero	1 286 000	0	1 286 000	1 183 481	-102 519

Taulukko: Verotulot

Tuloveron määräytyminen	2020	2019	2018	2017	2016
Tuloveroprosentti	22,00	21,50	21,50	21,50	21,50
Maksuunpantua kunnallisveroa vastaavat verotettavat tulot		71 844 642	69 801 000	67 103 353	69 416 544
Muutos %		2,93	4,0	-3,3	1,5
Asukkaat	4369	4355	4393	4359	4462
Verotettava tulo/as		16 497	15 889	15 394	15 557

Taulukko: Tuloveron määräytyminen, lähde Kuntaliitto

Kiinteistöveroprosentit	2020	2019	2018	2017	2016
Yleinen	1,25	1,20	1,20	1,20	1,00
Vakituinen asuinrakennus	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55
Muut asuinrakennukset	1,40	1,30	1,30	1,30	1,15
Rakentamattomat rakennuspaikat	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

Taulukko: Kiinteistöveroprosentit

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	8 755 458	-674 388	8 081 070	8 081 071	1
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-911 918	-18 314	-930 232	-922 925	7 307
Verotulomenetysten korvaus	0	1 992 702	1 992 702	1 991 742	-960
<i>Yhteensä</i>	7 843 540	1 300 000	9 143 540	9 149 888	6 348

Taulukko: Valtionosuudet

4 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Muut pitkävaikutteiset menot							
Mt 301 Keihonen-Kilpala maantien parantaminen, kunnan	-380 000	0	-100 000	-100 000	-100 000	100,0 %	
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä		0	-100 000	-100 000	-100 000	100,0 %	
Osakkeet							
Keskuspuhdistamo Oy:n SVOP	-120 980	-36 294	0	-36 294	-36 294	100,0 %	
Monetra Pirkanmaa Oy		0	0	0	-21	-	
Osakkeet yhteensä		-36 294	0	-36 294	-36 315	100,1 %	
Maa- ja vesialueet							
Maa-alueet		-500 000	224 000	-276 000	-275 822	99,9 %	
Maa-alueet/tonttien myyntihinnat		400 000	-270 000	130 000	104 786	80,6 %	
Maa-alueet yhteensä		-100 000	-46 000	-146 000	-171 036	117,1 %	
Kiinteistöhankeet							
Koulukeskuksen kunnostustarpeet		-30 000	0	-30 000	-32 743	109,1 %	
Ylämäen alatalon kunnostus, keittiö ja pesutilat		-30 000	0	-30 000	-18 764	62,5 %	
Narvan tekninen toimisto, vesikatto		-45 000	45 000	0	0	-	
Yhtenäiskoulun lukitusten uusiminen		-110 000	0	-110 000	-65 048	59,1 %	
Kiinteistöhankeet yhteensä		-215 000	45 000	-170 000	-116 555	68,6 %	
Kaavateiden rakentamiskohteet							
Ämmänhaudanmäki/kaavatiet		-320 000	-220 000	0	-220 000	-89 793	40,8 %
Kunnan osuus Savelanmetsänhelmen kunnallistekniikasta		-300 000	-100 000	100 000	0	0	-
Kalalahden Rimmintien asuinalue, tiet, kunnallistekniikka		-220 000	-20 000	20 000	0	0	-
Kalalahden yritysalue kunnallistekniikka/tiet		-440 000	-40 000	0	-40 000	-28 720	71,8 %
Kiiskan ja Kalsin alueen tiet					-15 818	-	
Lammasniemen ja lähialueiden rakentaminen		-210 000	-10 000	0	-10 000	0	0,0 %
Palvelukeskusalueen kunnallistekniikka		-150 000	-150 000	0	-150 000	-29 796	19,9 %
Veikkolanrinteen kunnallistekniikka/tiet		-30 000	-30 000	0	-30 000	-77 433	258,1 %
Tievalaistus			-20 000	0	-20 000	-22 275	111,4 %
Kaavateiden päällystäminen			-50 000	0	-50 000	-66 821	133,6 %
Kaavatiet yhteensä		-640 000	120 000	-520 000	-330 656	63,6 %	
Puistot, leikkikentät ja muut yleiset alueet							
Anttilanvuoren pururadan kunnostus		-20 000	-10 000	0	-10 000	-13 124	131,2 %
Anttilanvuoren pururadan kunnostus			0	0	0	4 000	-
Lammasniemen vierasvenelaituri		-13 000	-10 000	0	-10 000	-8 778	87,8 %
Puistot, leikkikentät ja muut yleiset alueet yhteensä			-20 000	0	-20 000	-17 902	89,5 %

	Kokonaiskustannusarvio	TA 2020	TA muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteuma	Tot. %
Vesihuoltolaitos						
Ämmänhaudanmäki/kunnallistekniikka (vesi- ja viemäri)	-300 000	-200 000	0	-200 000	-47 614	23,8 %
Kunnan osuus Savelanmäen kunnallistekniikasta (Vesi- ja viemäri)	-300 000	-100 000	100 000	0	0	-
Kalalahden Rimmintien kunnallistekniikka	-20 000	-10 000	10 000	0	0	-
Kalalahden yritysalue kunnallistekniikka (vesi ja viemäri)	-220 000	-20 000	0	-20 000	0	0,0 %
Lammasniemen kunnallistekniikka (vesi ja viemäri)	-110 000	-10 000	0	-10 000	0	0,0 %
Palvelukeskusalueen kunnallistekniikka (vesi ja viemäri)	-50 000	-50 000	0	-50 000	-66 975	133,9 %
Vesi- ja viemärintyhteys Kurjen tilalle	-130 000	-110 000	110 000	0	0	-
Jätevesipumppaamot	-120 000	-20 000	0	-20 000	-20 311	101,6 %
Vesihuollon mittarit	-80 000	-30 000	0	-30 000	-10 449	34,8 %
Vesihuollon paikallisautomaation uudistaminen	-60 000	-20 000	0	-20 000	-16 820	84,1 %
Vesihuollon paikallisautomaation laajentaminen/pumppaamot	-90 000	-30 000	0	-30 000	-10 495	35,0 %
Veikkolanrinteen kunnallistekniikka					-54 558	-
Siirtoviemäri	-253 455	-253 455	0	-253 455	-239 137	94,4 %
Muut/kunnallistekniikka		-30 000	0	-30 000	-30 601	102,0 %
Vesihuoltolaitos yhteensä		-883 455	220 000	-663 455	-496 960	74,9 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä		-1 543 455	340 000	-1 203 455	-845 518	70,3 %
Investointimenot		-2 294 749	509 000	-1 785 749	-1 378 210	77,2 %
Investointitulot		400 000	-270 000	130 000	108 786	83,7 %
Investoinnit yhteensä, netto		-1 894 749	239 000	-1 655 749	-1 269 424	76,7 %

Valtuustoon nähden sitovat talousarvion määrärahat toteutuivat seuraavasti:

Investointihanke	TA 2020 sitovat eurot	TA muutokset	TA muutoksen jälkeen	Toteuma	Tot. %
Muut pitkävaikutteiset menot	0	-100 000	-100 000	-100 000	100,0 %
Osakkeet	-36 294	0	-36 294	-36 315	100,1 %
Maa- ja vesialueet, ostot	-500 000	224 000	-276 000	-275 822	99,9 %
Maa- ja vesialueet, myyntihinnat	400 000	-270 000	130 000	104 786	80,6 %
Kiinteistöhankeet	-215 000	45 000	-170 000	-116 555	68,6 %
Kaavateiden rakentamiskohteet	-640 000	120 000	-520 000	-330 656	63,6 %
Puistot, leikkikentät ja yleiset alueet	-20 000	0	-20 000	-17 902	89,5 %
Vesihuoltolaitos	-883 455	220 000	-663 455	-496 960	74,9 %
Yhteensä	-1 894 749	239 000	-1 655 749	-1 269 424	76,7 %

Investointimenot toteutuivat vuonna 2020 77,2 prosenttisesti. Suurimmat investointeja koskevat euromääräiset poikkeamat olivat Ylämäen alatalon kunnostuksen, Yhtenäiskoulun lukituksen, Ämmänhaudanmäen kunnallistekniikan, Palvelukeskusalueen teiden, Veikkolanrinteen kunnallistekniikan ja vesihuollon mittareiden sekä vesihuollon paikallisautomaation laajentamisen investoinneissa.

Investoinneista korona vaikutti Ylämäen alatalon kunnostukseen ja vesihuollon mittareiden euromääräiseen toteutumiseen. Ylämäen alatalon kunnostus voitiin tehdä omana työnä ja vesihuollon mittareita ei voitu koronan vuoksi käydä vaihtamassa asiakkailta. Ämmänhaudanmäen kaavateiden ja vesihuollon kolmatta vaihetta ei päästy aloittamaan vuoden aikana muuta kuin suunnitelmien korjaamisen osalta. Rahaa käytettiin toisen vaiheen loppuun saattamiseen ja kolmannen vaiheen suunnitelmien korjaamiseen nykyisen lainsäädännön mukaiseksi. Palvelukeskusalueen tiet oli osittain rakennettu, joten investointiin ei

tarvittu sille kokonaan varattua määrärahaa. Veikkolanrinteen kunnallistekniikan kustannusarvio ylittyi ylimääräisen louhinnan vuoksi, jota jouduttiin tekemään suunnitelmien vajavuuden vuoksi. Yhtenäiskoulun lukituksen uusimisesta tekninen lautakunta ohjeisti 13.5.2020 kokouksessaan, että yhtenäiskoulun ulko-ovien ja kriittisten väliovien lukitukset uusitaan ja muita lukituksia ei uusita tässä yhteydessä. Tämä vaikutti investoinnin toteumaan. Vesihuollon paikallisautomaatiolle varattua määrärahaa ei tarvittu kokonaisuudessaan, loput pumppaamot saatiin vuoden aikana liitettyä automaatioon.

5 RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	770 049	961 682	1 731 731	3 087 019	1 355 288
Tulorahoituksen korjaukset	-150 000	15 000	-135 000	-96 999	38 001
	620 049	976 682	1 596 731	2 990 020	1 393 289
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 294 749	509 000	-1 785 749	-1 348 488	437 261
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	4 000	4 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	400 000	-270 000	130 000	104 786	-25 214
	-1 894 749	239 000	-1 655 749	-1 239 702	416 047
Toiminta ja investoinnit, netto	-1 274 700	1 215 682	-59 018	1 750 318	1 809 336
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 000 000	-4 500 000	7 500 000	7 500 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 530 000	0	-1 530 000	-1 096 666	-433 334
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 000 000	500 000	-9 500 000	-10 000 000	-20 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	763 477	763 477
Rahoituksen rahavirta	470 000	-4 000 000	-3 530 000	-2 833 189	310 143
Rahavarojen muutos	-804 700	-2 784 318	-3 589 018	-1 082 871	2 506 147

6 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

	Määrärahat (tEUR)						Tuloarviot (tEUR)						Sitovuus, brutto	Sitovuus, netto	Sitovuus, tilikauden tulos	Toteuma
	Alkup. TA	TA muutokset	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama	(Poikkeama %)	Alkup. TA	TA muutokset	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama	(Poikkeama %)				
KÄYTTÖTALOUSOSA																
keskusvaalilautakunta																
vaalit	-1	0	-1	0	1	100 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
tarkastuslautakunta																
tarkastuslautakunta	-11	0	-11	-11	0	0 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
kunnanhallitus																
luottamushenkilöhallinto	-353	0	-353	-367	-14	-4 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
yleishallinto	-1 117	0	-1 117	-1 173	-55	-5 %	81	0	81	78	-3	-4 %		x		
tukipalvelut	-1 533	0	-1 533	-1 396	137	9 %	1 587	0	1 587	1 414	-173	-11 %		x		
elinkeinotoimi	-136	-80	-216	-169	46	22 %	0	0	0	1	1	-		x		
kaavoitus	-143	0	-143	-127	15	11 %	0	0	0	4	4	-		x		
maa- ja metsätilat	-23	-33	-56	-54	2	4 %	205	-55	150	-130	-20	-14 %		x		
maaseutu- ja sosiaali- ja terveystoimen hallinto	-56	0	-56	-57	-1	-3 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
sosiaali- ja terveystoimen hallinto	-212	-38	-250	-237	13	5 %	50	-20	30	31	1	3 %		x		
sosiaali- ja terveystoimi, yhteistoiminta-alue	-14 076	300	-13 776	-13 707	68	0 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
ympäristöterveydenhuolto	-107	0	-107	-107	0	0 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
sotiemme veteraanit	-10	0	-10	-9	-1	12 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
tekninen lautakunta																
tekninen hallinto	-160	0	-160	-149	11	7 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
kiinteistötoimi	-1 377	0	-1 377	-1 014	363	26 %	2 370	0	2 370	2 005	-365	-15 %		x		
liikenneväylät ja yleiset alueet	-174	0	-174	-158	16	9 %	79	0	79	60	-18	-23 %		x		
vesi- ja viemärilaitos	-517	0	-517	-441	76	15 %	699	0	699	755	57	8 %			-136	56
palo- ja pelastustoimi	-335	0	-335	-331	3	1 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
sivistyslautakunta																
sivistystoimen hallinto	-240	0	-240	-223	17	7 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
peruskoulut	-6 302	-47	-6 349	-5 980	370	6 %	243	0	243	400	157	64 %		x		
muu koulutus	-55	0	-55	-25	-30	54 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
varhaiskasvatus	-2 838	0	-2 838	-2 625	213	8 %	357	0	357	334	-23	-7 %		x		
liikunta- ja nuorisotoimi	-449	-40	-489	-413	76	16 %	76	0	76	62	-13	-18 %		x		
kirjasto- ja kulttuuritoimi	-305	0	-305	-288	17	6 %	4	0	4	7	3	64 %		x		
kulttuuritoimi	-22	0	-22	-17	5	21 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
rakennus- ja ympäristölahtakunta																
rakennusvalvonta	-120	0	-120	-126	-6	-5 %	93	0	93	113	20	22 %		x		
yksitystiet	-79	-45	-124	-122	2	1 %	0	0	0	0	0	0 %		x		
ympäristönsuojelu	-51	0	-51	-49	3	5 %	8	0	8	5	-3	-30 %		x		
TULOSLASKELMAOSA																
verotulot							18 065	-280	17 785	17 942	157	1 %	x			
valtionosuudet							7 844	1 300	9 144	9 150	6	0 %	x			
rahoitustulot ja -menot	-216	0	-216	-120	96	-44 %	28	0	28	93	64	230 %			-188	-27
RAHOITUSOSA																
antolainojen muutokset	0	0	0	0	0	0 %										
lainakannan muutokset																
pitkäaikaisten lainojen lisäys							12 000	-4 500	7 500	7 500	0	0 %	x			
pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 530	0	-1 530	-1 097	433	-28 %				-1 097				x		
lyhytaikaisten lainojen vähennys	-10 000	500	-9 500	-10 000	-500	5 %				-10 000				x		
INVESTOINTIOSA																
Muut pitkävaikuttavat menot	0	-100	-100	-100	0	100 %								x		
Osakkeet	-36	0	-36	-36	0	100 %								x		
Maa- ja vesialueet, ostot	-500	224	-276	-276	0	100 %								x		
Maa- ja vesialueet, myyntihinnat							400	-270	130	105	-25	19 %	x			
Kiinteistöhankeet	-215	45	-170	-117	53	31 %								x		
Kaavateiden rakentamiskohteet	-640	120	-520	-331	189	36 %								x		
Puistot, leikkikentät ja yleiset alueet	-20	0	-20	-18	2	10 %								x		
Vesihuoltolaitos	-883	220	-663	-497	166	25 %								x		

7 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1 Tuloslaskelma

	2020		2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 540 635,67		1 444 790,64	
Maksutuotot	478 337,26		569 350,68	
Tuet ja avustukset	200 948,37		231 544,08	
Muut toimintatuotot	710 300,14	2 930 221,44	765 449,51	3 011 134,91
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-6 522 893,52		-6 614 858,41	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 380 373,42		-1 416 805,76	
Muut henkilösivukulut	-179 635,24		-179 407,82	
Palvelujen ostot	-16 618 786,76		-16 702 761,27	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 291 064,57		-1 340 361,48	
Avustukset	-583 055,70		-466 236,80	
Muut toimintakulut	-331 451,84	-26 907 261,05	-269 074,40	-26 989 505,94
Toimintakate		-23 977 039,61		-23 978 371,03
Verotulot		17 941 544,67		16 960 632,51
Valtionosuudet		9 149 888,00		8 515 140,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	5 668,08		3 693,24	
Muut rahoitustuotot	86 841,36		103 835,65	
Korkokulut	-71 891,56		-60 570,74	
Muut rahoituskulut	-47 992,09	-27 374,21	-2 872,51	44 085,64
Vuosikate			1 541 487,12	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 521 696,56	-1 521 696,56	-1 566 508,55	-1 566 508,55
Tilikauden tulos		1 565 322,29		-25 021,43
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		39 122,20		39 122,20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		1 604 444,49		14 100,77

7.2 Tase

VASTAAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	25 129 496,77	25 322 991,88
I Aineettomat hyödykkeet	143 616,42	197 511,96
1. Muut pitkävaikutteiset menot	143 616,42	197 511,96
II Aineelliset hyödykkeet	22 098 424,95	22 235 871,52
1. Maa- ja vesialueet	3 946 118,42	3 680 917,94
2. Rakennukset	13 431 826,55	14 401 271,18
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 218 504,97	3 836 198,16
4. Koneet ja kalusto	51 853,39	100 976,04
5. Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	450 121,62	216 508,20
III Sijoitukset	2 887 455,40	2 889 608,40
1. Osakkeet ja osuudet	2 887 455,40	2 889 608,40
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	57 833,34	57 968,34
1. Muut toimeksiantojen varat	57 833,34	57 968,34
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 447 486,90	5 836 299,60
I Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	538 858,00	673 572,00
1. Muut saamiset	538 858,00	673 572,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 410 639,21	1 587 808,79
1. Myyntisaamiset	325 059,39	540 112,87
2. Muut saamiset	258 878,34	213 511,99
4. Siirtosaamiset	826 701,48	834 183,93
II Rahat ja pankkisaamiset	2 497 989,69	3 574 918,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	29 634 817,01	31 217 259,82

VASTATTAVAA	2020	2019
A OMA PÄÄOMA	10 957 172,69	9 352 728,20
I Peruspääoma	8 683 376,26	8 683 376,26
II Edell. tilikausien yli-/alijäämä	669 351,94	655 251,17
III Tilikauden yli-/alijäämä	1 604 444,49	14 100,77
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	17 585,71	56 707,91
1. Poistoero	17 585,71	56 707,91
C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	58 540,05	61 232,27
1. Muut toimeksiantojen pääomat	58 540,05	61 232,27
D VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen	13 840 807,83	7 704 989,83
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 196 668,00	6 083 334,00
2. Liittymismaksut ja muut velat	1 644 139,83	1 621 655,83
II Lyhytaikainen	4 760 710,73	14 041 601,61
1. Joukkovelkakirjalainat	0,00	10 000 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 286 666,00	996 666,00
4. Ostovelat	2 019 390,89	1 678 291,72
5. Muut velat	138 395,62	132 723,44
6. Siirtovelat	1 316 258,22	1 233 920,45
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	29 634 817,01	31 217 259,82

7.3 Rahoituslaskelma

	2020		2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 087 018,85		1 541 487,12	
Tulorahoituksen korjaukset	-96 998,61	2 990 020,24	-132 365,97	1 409 121,15
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 348 488,42		-834 912,44	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 000,00		2 400,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	113 285,58	-1 231 202,84	218 670,00	-613 842,44
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 758 817,40		795 278,71
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 500 000,00		4 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 096 666,00		-1 110 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 000 000,00	-3 596 666,00	0,00	2 890 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset			-153,73	
Saamisten muutos	311 883,58		-479 159,26	
Korottomien velkojan muutos	449 035,90	760 919,48	-488 960,23	-968 273,22
Rahoituksen rahavirta		-2 835 746,52		1 921 726,78
Rahavarojen muutos		-1 076 929,12		2 717 005,49
Rahavarat 31.12.	2 497 989,69		3 574 918,81	
Rahavarat 1.1.	3 574 918,81	-1 076 929,12	857 913,32	2 717 005,49

7.4 Konsernituloslaskelma

	1.1.2020-31.12.2020	1.1.2019-31.12.2019
Toimintatuotot	10 140 698,55	9 861 779,53
Toimintakulut	-33 727 100,17	-33 451 813,45
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	18 681,17	8 201,60
Toimintakate	-23 567 720,45	-23 581 832,31
Verotulot	17 941 544,67	16 960 632,51
Valtionosuudet	9 149 888,00	8 515 140,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	6 584,38	5 104,97
Muut rahoitustuotot	90 085,23	107 749,57
Korkokulut	-108 650,04	-84 097,31
Muut rahoituskulut	-64 269,38	-34 301,61
Vuosikate	3 447 462,41	1 888 395,82
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 873 199,87	-1 817 649,28
Omistuksen eliminointierot	10,68	-784,20
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	1 574 273,23	69 962,33
Tilinpäätössirrot	73,58	-2 133,57
Tilikauden verot	-36 486,42	-11 337,51
Laskennalliset verot	-352,03	-1 572,35
Vähemmistöosuudet	-69 363,32	-19 308,74
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 468 145,03	35 610,17

7.5 Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	28 569 312,35	28 598 145,83
Aineettomat hyödykkeet	340 432,04	377 998,09
Aineettomat oikeudet	18 281,56	17 414,60
Muut pitkävaikutteiset menot	298 916,36	339 071,76
Ennakkomaksut	23 234,12	21 511,73
Aineelliset hyödykkeet	26 184 812,42	26 216 136,62
Maa- ja vesialueet	4 050 975,67	3 779 872,23
Rakennukset	16 699 625,01	16 756 039,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 394 473,30	3 953 418,85
Koneet ja kalusto	437 664,25	390 297,12
Muut aineelliset hyödykkeet	3 199,52	2 094,46
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	598 874,67	1 334 414,29
Sijoitukset	2 044 067,89	2 004 011,12
Osakkuusyhteisöosakkeet	89 063,86	46 655,12
Muut osakkeet ja osuudet	1 948 956,91	1 944 256,39
Lainasaamiset	0,00	6 920,70
Muut saamiset	6 047,12	6 178,91
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	109 363,72	103 001,39
Valtion toimeksiannot	51 530,38	45 033,05
Muut toimeksiantojen varat	57 833,34	57 968,34
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 108 275,64	7 131 454,18
Vaihto-omaisuus	90 107,98	80 021,21
Aineet ja tarvikkeet	90 107,98	80 021,21
Saamiset	2 799 362,63	2 808 361,64
Pitkäaikaiset saamiset	551 689,50	689 379,70
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Laskennalliset verosaamiset	1 142,55	1 418,12
Muut saamiset	540 404,54	675 515,58
Muut siirtosaamiset	10 142,41	12 446,01
Lyhytaikaiset saamiset	2 247 673,13	2 118 981,94
Myyntisaamiset	1 022 353,48	929 682,86
Lainasaamiset	314,65	80,78
Laskennalliset verosaamiset	8,48	8,37
Muut saamiset	332 377,14	299 579,42
Siirtosaamiset	892 619,38	889 630,52
Rahoitusarvopaperit	12 125,61	16 287,98
Joukkovelkakirjasaamiset	12 125,61	16 287,98
Muut arvopaperit	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	3 206 679,42	4 226 783,36
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 786 951,71	35 832 601,41

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA	11 235 684,33	9 767 612,88
Peruspääoma	8 683 376,26	8 683 376,26
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1 510,62	1 510,62
Arvonkorotusrahassto	2 220,30	2 220,30
Muut omat rahastot	1 793,42	1 867,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 078 638,70	1 043 028,54
Tilikauden yli-/alijäämä	1 468 145,03	35 610,17
VÄHEMMISTÖOSUUDET	191 314,06	122 181,72
PAKOLLISET VARAUKSET	183 405,68	191 047,75
Eläkevaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	183 405,68	191 047,75
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	126 502,34	124 534,73
Lahjoitusrahastojen pääomat	16 431,78	18 269,41
Muut toimeksiantojen pääomat	110 070,56	106 265,32
VIERAS PÄÄOMA	23 050 045,30	25 627 224,33
Pitkäaikainen	16 723 700,79	10 130 931,82
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 826 690,50	7 194 138,56
Lainat julkisyhteisöiltä	1 572,85	2 073,31
Lainat muilta luotonantajilta	1 229 573,38	1 284 050,98
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 663 917,12	1 648 359,33
Laskennalliset verovelat	1 946,93	2 309,63
Lyhytaikainen	6 326 344,51	15 496 292,51
Joukkovelkakirjalainat	0,00	10 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 434 074,60	1 090 963,91
Lainat julkisyhteisöiltä	500,45	464,71
Lainat muilta luotonantajilta	70 918,19	46 265,25
Saadut ennakot	2 008,13	3 963,47
Ostovelat	2 430 375,68	2 021 014,26
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	233 719,26	292 961,95
Siirtovelat	2 137 785,80	2 024 135,84
Laskennalliset verovelat	16 962,38	16 523,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 786 951,71	35 832 601,41

7.6 Konsernirahoituslaskelma

	2020		2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 447 462,41		1 888 257,87	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tilikauden verot	-36 486,42		-11 337,51	
Tulorahoituksen korjaukset	-125 178,23	3 285 797,76	-225 537,13	1 651 383,23
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 846 934,46		-1 515 225,54	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 000,00		2 400,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	114 372,41	-1 728 562,05	233 089,67	-1 279 735,87
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 557 235,71		371 647,36
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainauksen lisäys	0,00		-1 689,44	
Antolainauksen vähennys	1 610,72	1 610,72	768,97	-920,47
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 178 500,30		4 615 942,58	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 248 474,83		-1 213 469,13	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 067 324,40	-3 137 298,93	859,59	3 403 333,04
Oman pääoman muutokset		-230,99		2 511,85
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 837,51		-14 491,67	
Vaihto-omaisuuden muutos	-10 086,78		-2 930,79	
Saamisten muutos	3 848,19		-228 960,14	
Korottomien velkojen muutos	562 493,28	554 417,18	-511 922,92	-758 305,51
Rahoituksen rahavirta		-2 581 502,02		2 646 618,90
Rahavarojen muutos		-1 024 266,31		3 018 266,26
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 218 805,03		4 243 071,34	
Rahavarat 1.1.	4 243 071,34	-1 024 266,31	1 224 667,12	3 018 404,21

8 LIITETIEDOT

8.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

8.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno-noon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 29.10.2012 poistosuunnitelman muutoksen 1.1.2013 alkaen. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukais-ten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno-noon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perustana on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotantoon.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Johdannaiset sisältää koronavaihtosopimuksen, joka on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on suojannut lainansa vaihtuvan koron koronavaihtosopimuksella. Alkuperäinen sopimus on tehty toukokuussa 2015. Sen voimassaolo alkoi 13.5.2020 ja päättymispäivä olisi ollut 12.5.2045. Korkokustannusten alentamiseksi sopimusta on järjestelty marraskuussa 2020 uusiksi siten, että alkuperäinen sopimus on päätetty ennenaikaisesti. Sopimuksen tilalle on otettu uusi tehostettu koronavaihtosopimus, jonka voimassaolo alkoi 13.11.2020, päättyy 13.5.2045 ja laskennallinen pääoma on 5,0 miljoonaa euroa. Tehostetun koronavaihtosopimuksen lisäksi on otettu korkolattiasopimus, jonka alkamispäivä oli 13.11.2020 ja päättymispäivä on 13.11.2023. Tarkemmat tiedot on esitetty liitetietojen kohdassa Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.

8.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa on jaettu poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset omaan pääomaan.

8.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6

Toimintatuotot	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	702 168	798 701	653 930	733 123
Sosiaali- ja terveystoimet	7 193 084	6 827 468	30 845	41 006
Opetus- ja kulttuuripalvelut	740 912	783 989	740 912	783 989
Yhdyskuntapalvelut	1 442 236	1 370 577	1 442 236	1 370 577
Muut palvelut	62 299	82 440	62 299	82 440
Toimintatuotot yhteensä	10 140 699	9 863 175	2 930 222	3 011 135

Liitetieto 7

Verotulojen erittely		
	2020	2019
Kunnan tulovero	16 183 527	15 175 008
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 183 481	1 260 184
Kiinteistövero	574 537	525 441
Verotulot yhteensä	17 941 545	16 960 633

Liitetieto 8

Valtionosuuksien erittely		
	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	8 081 071	9 427 058
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	2 001 248	2 091 720
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	600 000
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-922 925	-911 918
Verotulomenetysten korvaus	1 991 742	0
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	9 149 888	8 515 140

Liitetieto 9

Palvelujen ostojen erittely		
	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	13 690 905	13 445 681
Muiden palvelujen ostot	2 927 882	3 257 080
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	16 618 787	16 702 761

Liitetieto 11

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet		
Tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	2 vuotta
Muut pitkävaikuttaiset menot	Tasapoisto	2 vuotta
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20-30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Muut rakennukset/talusrakennukset	Tasapoisto	10 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15-20 %
Sillat, laiturit, uimalat	Menojäännöspoisto	15-25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	8-10 %
Viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	8-10 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaisinlaitteet	Menojäännöspoisto	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet ja autot	Tasapoisto	4 vuotta
Kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta
Mittauslaitteet ja optiset instrumentit	Tasapoisto	3 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	
Kuntayhtymäosuudet	ei poistoa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

Liitetieto 12

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	188 625	268 234	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	7 480	79 609	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	181 145	188 625	0	0
Muut pakolliset varaukset 1.1.	2 423	4 879	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	162	2 456	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	2 260	2 423	0	0

Liitetieto 13

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialuoiden luovutusvoitot	101 664	119 357	101 664	119 357
Rakennusten luovutusvoitot	0	13 009	0	13 009
Koneet ja kalusto luovutusvoitot	34			
Osakkeet luovutusvoitot	1 155			
Muut luovutusvoitot	899			
Luovutusvoitot yhteensä	103 752	10 812	101 664	132 366
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen luovutustappiot	0	2	4 665	0
Osakkeiden luovutustappiot	14	0	0	0
Koneiden ja kaluston luovutustappiot	173	0	0	0
Muut myyntitappiot	42	0	0	0
Luovutustappiot yhteensä	229	2	4 665	0

Liitetieto 15

Muiden rahoitustuottojen erittely		
	2020	2019
Osinkotuotot muista yhteisöistä	57 538	69 339
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	25 676	25 681
Muut rahoitustuotot	3 627	8 816
	86 841	103 836

8.3 Tasetta koskevat liitetiedot

8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet								
	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					
	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	197 512	197 512	3 680 918	14 401 272	3 836 198	100 976	216 508	22 235 872
Lisäykset tilikauden aikana			275 822	18 764	818 441		1 198 739	2 311 766
Rahoitusosuudet tilikaudella								0
Vähennykset tilikauden aikana			-10 622	-12 231	-12 817			-35 669
Siirrot erien välillä							-965 126	-965 126
Tilikauden poisto	-53 896	-53 896		-975 979	-423 317	-49 122		-1 448 418
Poistamaton hankintameno 31.12.	143 616	143 616	3 946 118	13 431 826	4 218 505	51 854	450 121	22 098 425
Kirjanpitoarvo 31.12.	143 616	143 616	3 946 118	13 431 826	4 218 505	51 854	450 121	22 098 425

Pysyvien vastaavien sijoitukset			
	Osakkeet ja osuudet		
	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 034 940	1 854 668	2 889 608
Lisäykset tilikauden aikana		21	
Vähennykset tilikauden aikana	-2 174		
Siirrot erien välillä			
Hankintameno 31.12.	1 032 766	1 854 689	2 887 455

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	42 477	42 477	29 946	29 946
Muut maa- ja vesialueet	4 008 500	3 737 396	3 916 173	3 650 972
Maa- ja vesialueet yhteensä	4 050 975	3 779 872	3 946 118	3 680 918

Liitetieto 21

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot, kuntayhtymät					
	kotipaikka	omistusosuus	kunnan osuus omasta pääomasta	kunnan osuus vieraasta pääomasta	kunnan osuus tilikauden alijäämästä
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	0,68 %	1 280 250	4 451 661	-101 630
Pirkanmaan Liitto	Tampere	0,55 %	9 576	7 391	1 722
Tampereen kaupunkiseudun ky	Tampere	1,13 %	6 620	4 422	322

Liitetieto 23

Saamisten erittely	Kunta	
	2020	2019
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Siirtosaamiset	25 676	25 676
Yhteensä	25 676	25 676

Liitetieto 24

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	25 676	0	25 676	25 676
Kelan korvaus työterveyshuollosta	105 893	60 146	92 400	41 600
Yhteistoiminta-alueen ja pelastuslaitoksen palautus	366 833	751 302	366 833	751 302
Vesi- ja viemärlaitoksen tuottotilitys	270 000	0	270 000	0
Pirkan opiston palautus	30 062	0	30 062	0
Muut tulojäämät	94 155	64 692	41 730	15 606
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	892 619	876 140	826 701	834 184

8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	8 683 376	8 683 376	8 683 376	8 683 376
Lisäykset/Vähennykset	-	-	-	-
Peruspääoma 31.12.	8 683 376	8 683 376	8 683 376	8 683 376
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 1.1.	1 511	1 511	-	-
Lisäykset/Vähennykset	-	-	-	-
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 31.12.	1 511	1 511	-	-
Arvonkorotusrahasto 1.1.	2 220	2 220	-	-
Lisäykset/Vähennykset	-	-	-	-
Arvonkorotusrahasto 31.12.	2 220	2 220	-	-
Muut omat rahastot	1 867	1 906	-	-
Lisäykset/Vähennykset	-74	-39	-	-
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 793	1 867	-	-
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 078 639	1 042 339	669 352	655 251
Ed. tilikausien ylijäämän muutos	-	690	-	-
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 078 639	1 043 029	669 352	655 251
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 468 145	35 610	1 604 444	14 101
Oma pääoma yhteensä	11 235 684	9 767 613	10 957 172	9 352 728

Liitetieto 27

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöh. kuin viiden vuoden kuluttua		
	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 800 004	3 466 667
Yhteensä	7 800 004	3 466 667

Liitetieto 29

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksu	181 145	188 625	-	-
Muut pakolliset varaukset	2 260	2 423	-	-
Muut pakolliset varaukset yhteensä	183 405	191 048	-	-

Liitetieto 31

Sekkitililimiitti		
	2020	2019
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	500 000	500 000
käyttämättä oleva määrä	500 000	500 000

Liitetieto 32

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat yhteensä				
Liittymismaksut	1 644 140	1 621 656	1 644 140	1 621 656
Muut velat yhteensä	19 777	26 703	0	0
Muut velat yhteensä	1 663 917	1 648 359	1 644 140	1 621 656

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät erät, jolleivät ne ole epäolennaisia	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	211 821	72 801	144 881	70 937
Menojäämät				
Palkkojen ja sivukulujen jaksotukset	1 633 462	1 641 834	1 035 323	1 034 729
Korkojaksotukset	41 311	21 430	35 669	21 430
Muut menojäämät	251 192	284 056	100 385	106 824
Muut velat yhteensä	2 137 786	2 020 121	1 316 258	1 233 920

8.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Liitetieto 34 - 35**

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	37 404	42 651	-	-
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	158 481	158 481	-	-
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	108 560	108 560	-	-
Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	10 178	10 178	-	-
Panttaussitoumukset	169	169		

Liitetieto 38

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Tilojen vuokravastuut	2 358 882	2 106 366	1 463 810	1 550 969
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	303 165	443 752	255 016	382 407
Vuokravastuut yhteensä	2 662 047	2 550 118	1 718 826	1 933 376
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	416 616	497 599	232 338	275 524

Liitetieto 40

Vastuositoumukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 033 177	1 063 176	1 033 053	1 063 052
Jäljellä oleva pääoma	272 259	344 919	272 250	344 796

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2 020	2 019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	29 050 544	26 447 154
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	18 101	17 400

Liitetieto 41

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maankäytösopimuksista kunnalle aiheutuvat veloitteet	2 920 000	2 120 000	2 920 000	2 120 000
Sopimukseen liittyvät lunastusveloitteet	99 201	101 757	-	-
Potilasvakuutusvastuu	0	1 502	-	-
Arvolisäveron palautusvastuu	20 391	21 805	-	-

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	2 020	2 019
Koronvaihtosopimus, tehty suojaustarkoituksessa		
Pääoma	5 000 000	5 000 000
Sopimusta on muutettu tilikaudella 2020. Sopimuksen alkamispäivä 13.11.2020		
Sopimuksen päättymispäivä 13.5.2045		
Vaihtuva korko: 6 kk Euribor		
Mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alittaa tai on yhtä suuri kuin 2,50 % p.a., korkojakson korko on 1,55 % p.a., muutoin viitekorko vähennettynä 0,95 prosenttiyksiköllä.		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-2 185 415	-207 593

8.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2020	2019
Yleishallinto, elinkeinotoimi	10	12
Tukipalvelut	26	26
Sivistystoimi	149	144
Tekninen toimi, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	7	10
Yhteensä	192	192

Liitetieto 44

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetut luottamushenkilömaksut	2020	2019
Keskustan Vesilahden kunnallisjärjestö	1 140	1 316
Vesilahden Kokoomus	2 383	3 037
Lempäälän-Vesilahden KD	576	644
Vihreä liitto	572	680
Vesilahden perussuomalaiset	284	246
Vesilahden Sosialidemokraatit	280	336
Yhteensä	5 234	6 259

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot		
BDO Audiator Oy	2020	2019
Tilintarkastuspalkkiot	7 603	7 513
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	1 702	3 340
Muut palkkiot	0	1 300
Yhteensä	9 305	12 153

Liitetieto 46 - Tiedon kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kunnan luottamushenkilöissä on yritystoiminnassa mukana olevia henkilöitä. Kaikki mahdolliset hankinnat tehdään tavanomaisilla ehdoilla ja hankintalakia ja kunnan hankintaohjeita noudatetaan.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus.

9 VESILAHDEN VESIHUOLTOLAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

9.1 Toimintakertomus

Vesilahden vesihuoltolaitos on luonteeltaan kirjanpidollinen taseyksikkö, joka on eriytetty kunnan kirjanpidossa. Taseyksikkö noudattaa tasejatkuvuutta ja se pidetään kuitenkin talousarviossa kunnan muiden tehtävien yhteydessä.

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on turvata kuntalaisille hyvä ja laadukas juomavesi sekä varmistaa ympäristön puhtaus pumppaamoiden toiminnalla ja toimittamalla jätevesi asianmukaiseen käsittelyyn Lempäälään. Vesihuoltolaitoksen toiminta oli rauhallista, talousvesiputkiston vuotoja ei vuoden aikana ollut ja korjauksia ei jouduttu suorittamaan kiireellä. Vuoden takaiset pumppaamoiden korjaukset näkyivät tuloksessa ja siinä, ettei pumppaamoita tarvinnut huoltaa varattujen määrärahojen suuruudessa. Koskenkylässä oleva talousveden laadulle riskinä oleva ilmanpoistokaivo saatiin korjattua vuoden aikana, tämä vähentää merkittävästi talousveden laadullisia riskejä.

Talouden osalta vesihuoltolaitoksen tuotot ylittyivät ja kulut vastaavasti alittuivat. Tulos oli 56 537 euroa eli 141,6 prosenttia parempi kuin talousarviossa. Säästöt saatiin osittain viime vuonna tehtyjen toimenpiteiden ansiosta. Suuria pumppaamoiden korjauksia ja vesiputkien rikkoutumisesta aiheutuneita ongelmia ei vuoden aikana ollut. Palveluiden ostoissa säästettiin 28,3 prosenttia, mikä on 84 362 euroa. Vesilaskutus sovittiin siirrettäväksi Lempäälän alaisuuteen ennen sopeutumiskauden loppua. Vesilaskutuksen siirtyminen Lempäälän Vesi Oy:lle ja Lempäälän veden aktiivinen muistutus- ja perintään laittokäytäntö edesauttoivat tuloksen parantumisesta myyntitulojen kasvaessa 8,1 prosenttia.

9.1.1 Hallinto ja organisaatio

Vesilahden vesihuoltolaitos on kunnan omistama vesihuoltolaitos ja kuuluu osaksi Vesilahden kuntaa. Vesihuoltolaitoksen asiat päätettiin Vesilahden kunnan teknisessä lautakunnassa ja on osa teknisen toimen yksikköä. Toimintaa myös ohjaa vuoden 2018 lopussa kirjoitettu sopimus Vesilahden kunnan vesihuollon operoinnista, mikä tulee siirtämään toiminnan Lempäälän Vesi Oy:n vastuulle. Vesilahden vastuulle jää uusien verkostojen investointi ja verkoston ylläpito investoinnit.

Henkilöstö

Vesilahden vesihuoltolaitoksella on vakituisessa toiminnassaan 0,5 henkilöä. Vesihuollon päivystysringissä on 4 henkilöä. Vakituinen toiminta kattaa vesimittareiden vaihtamisen, verkoston ja pumppaamoiden valvonnan. Vesihuoltolaitoksen toiminta tulee vuoden 2020 jälkeen olemaan Lempäälän veden hallussa ja Vesilahden osalta vesihuoltolaitos ei enää tarvitse omaa henkilöstöä toiminnassaan. Vesilahden vapautuva henkilöstöresurssi ohjataan teknisten palveluiden kiinteistöhuoltoon.

9.1.2 Olennaiset tapahtumat ja muutokset toiminnassa ja taloudessa

Vesihuollon operointisopimuksessa on sovittu 2 vuoden sopeutumiskaudesta. Sopeutumiskauden aikana Vesilahden vesihuoltolaitoksen on tarkoitus saattaa vesihuoltoverkosto samalle tasolle kuin Lempäälän vesihuoltoverkosto. Tärkeimpinä kehittämistoimina sopimukseen on kirjattu

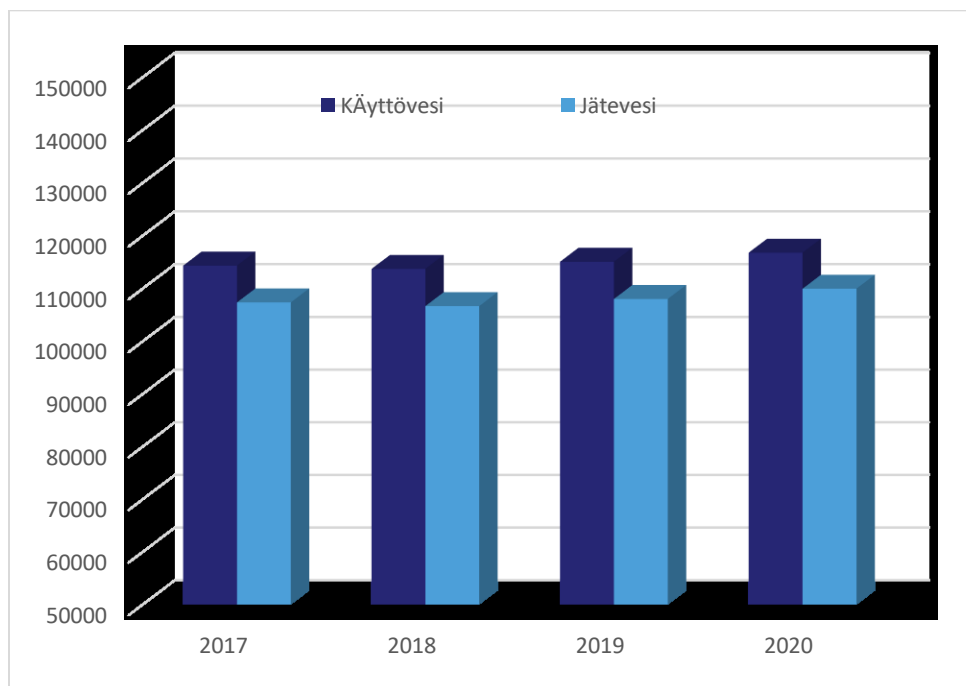
automaatiojärjestelmän uusinta, vesimittareiden uusinta, verkoston sulkemissuunnitelma ja sen mukaisten venttiileiden tarkistus ja tarvittaessa uusinta ja asiakassopimusten saattaminen ajan tasalle. Operointi tulee siirtymään Lempäälän veden toiminnaksi vuonna 2021. Operointisopimus käsiteltiin Vesilahden kunnan päätöksenteossa loppuvuoden aikana. Sopimus pysyi ennallaan operoinnin osalta, mutta Vesilahden kunnanvaltuusto esitti sopimukseen seuraavaa tarkennusta. Sopimukselle tarkennetaan tarkastelujaksoksi kahden vuoden määräaika.

Vesimittareita vaihdettiin vuoden aikana 161 kpl ja loput pumppaamot on saatettu automaatiovalvonnan piiriin. Korona vaikeutti vesimittareiden vaihtamista ja mittareiden vaihtamisessa ei päästy sovittuun lopputulokseen. Loppujen vesimittareiden vaihdosta ja niiden aikataulutuksesta sovietaan erikseen vuoden 2021 aikana.

Pumppaamoiden korjaukset ja vesiputkien rikkoutumisesta aiheutuneita ongelmia ei vuoden aikana ollut. Tästä johtuen palveluiden ostoissa säästettiin 28,3 prosenttia, mikä on 84 362 euroa. Lisäksi vesilaskutuksen siirtyminen Lempäälän Vesi Oy:lle ja Lempäälän veden aktiivinen maksamattomien laskujen muistutus ja perintään laitto edesauttoi tuloksen parantamista myyntituotosten kasvaessa 8,1 prosenttia.

Verkoston kunnan parantamiseen panostettiin vuoden aikana. Vesijohtoverkoston tehtiin merkittäviä toimintaa parantavia toimenpiteitä venttiileiden korjauksien muodossa ja talousveden laadun vaarantavan ilmanpoistokaivon uusimisella. Viemäriverkostossa saneerattiin vuotovesiselvityksen mukaisia kaivoja huleveden pääsyn estämiseksi verkostoon.

		2017	2018	2019	2020
Vesilaitos					
	Laskutettu käyttövesimäärä	114 347	113 723	115 069	116 791
Vesilaitos					
	Laskutettu jätevesimäärä	107 374	106 678	108 032	109 976

Mydyt vesimäärä m³

9.1.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sopeutumiskausi päättyy vuoden 2020 jälkeen ja operointi siirtyy Lempäälän Vesi Oy:n hoidettavaksi. Lempäälän Vesi Oy sitoutuu hoitamaan Vesilahden vesihuoltolaitoksen vesihuoltojärjestelmää ja –palvelua samalla tasolla kuin omaansa. Laskuttamattoman veden osuus alle 10 prosenttia ja jäteveden osuus alle 30 prosenttia. Laskuttamattoman vedenosuuteen pääsy vaatii Vesilahden kunnan vesihuoltolaitokselta korjausinvestointeja ja korjausten suunnittelua. Laskuttamattoman jäteveden osuus on 33,7 vuonna 2020. Talousveden osalta todellinen vuotoprosentti on vielä selvityksessä.

Vesihuoltolaitoksen verkosto on mallinnettu ja mallinnuksessa on tullut esiin talousveden toiminnan kannalta haasteellisia alueita. Haasteelliset alueet sijoittuvat Kalalahden kaava-alueelle ja metsämantereen kaava-alueelle. Mikäli näille kaava-alueille halutaan runsaasti vedenkäyttöä vaativaa teollisuutta tai asutusta, tarvitsee verkostoa lähteä laajentamaan veden saatavuuden riittämiseksi.

Operointisopimukseen on kirjattu vesihuoltomaksujen määräytyvän Vesilahden alueella sovittavalle kertoimella Lempäälän maksuista. Kertoimet on ollut tarkoitus määritellä sopeutumiskauden loppuun mennessä ja viedä päätettäväksi Vesilahden valtuustoon. Kertoimia ei päätetty loppuvuoteen mennessä, vaan Afry Oy:ltä tilattiin Vesilahden ja Lempäälän vesihuoltolaitosten talousmallinnukset. Talousmallinnuksen tarkoituksena on selvittää taksankorotustarpeet ja taksakertoimen määrittely. Vesilahden kunnan päätöksenteolle taksakertoimen määrittely tulee vuoden 2021 aikana.

9.1.4 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä vesilaitoksen muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Pitkä kuiva kausi ja vesivarantojen yllätyksellinen vähentyminen ovat Vesilahden vesihuollolle merkittävä riski. Vesilahden vesihuoltolaitoksella ei ole omaa vesilähdettä, eikä varavesisäiliötä, vesihuoltolaitos on Lempäälän veden ja Hämeenlinnan seudun veden varassa. Vesivarantojen varmuuden varmistamiseksi Vesilahden kunnan vesihuoltolaitos on mukana Eteläisen Pirkanmaan vesihuollon toimintavarmuus ja varavesiyhteydet työssä. Tarkoituksena Lempäälän, Vesilahden, Tampereen, Valkeakosken ja HS-veden alueilla vesihuoltolaitosten toimintavarmuuden varmistaminen.

9.1.5 Tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä

Selonteko sisäisen valvonnan, riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä on kunnan varsinaisen tilinpäätöksen yhteydessä.

9.1.6 Ympäristötekijät

Lempäälän vesi toimittaa Vesilahdelle yhdessä HS- veden kanssa talousveden. Vesilahden verkostosta otetaan talousvesinäytteet suunnitelmallisesti. Juomavedelle annetut määräykset toteutettiin vuoden aikana jokaisessa talousvesinäytteessä. Pumppaamoiden toimintaa valvottiin vuodenaikana säännöllisesti ja riskiä saatiin vähennettyä pumppaamoiden saattamisella automaatioon. Vuoden 2020 aikana aloitettiin Vesilahden verkoston riskienhallinnan kartoitusta ja se jatkuu vuoden 2021 aikana, jolloin päivitetään Vesilahden vesihuoltolaitos osaksi Lempäälän veden valmiussuunnitelmaa.

9.2 Talousarvion toteutuminen

9.2.1 Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Vastuhenkilö: kunnaninsinööri

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %
Liikevaihto	680 051	698 600	0	698 600	755 446	56 846	8 %
Materiaalit ja palvelut							
Aineet, tarvikkeet ja tavarat							
Ostot tilikauden aikana	-201 199	-174 500	0	-174 500	-198 446	-23 946	-14 %
Palvelujen ostot	-302 349	-298 040	0	-298 040	-213 678	84 362	28 %
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-47 536	-35 441	0	-35 441	-16 097	19 344	55 %
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-8 178	-5 968	0	-5 968	-2 771	3 197	54 %
Muut henkilösivukulut	-1 283	-1 095	0	-1 095	-442	653	60 %
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-263 714	-317 600	0	-317 600	-258 077	59 523	19 %
Liiketoiminnan muut kulut	-3 487	-1 900	0	-1 900	-9 394	-7 494	-394 %
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-147 695	-135 944	0	-135 944	56 541	192 485	142 %
Rahoitustuotot ja -kulut							
Muut rahoituskulut	-634	0	0	0	-4	-4	
Tilikauden yli-/alijäämä	-148 329	-135 944	0	-135 944	56 537	192 481	142 %

Toimintaympäristö

Teknisen toimen tehtävänä on turvata asukkaiden puhtaan veden saanti ja laatu, sekä järjestää jäte- ja hulevesien ohjaus verkostoihin.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisaalueet

Vuoden 2020 aikana valmistaudutaan saattamaan verkostot, mittalaitteet ja verkoston valvonta Lempäälän verkostoa vastaavaan kuntoon. Siirtymäajan jälkeen Lempäälän vesilaitos vastaa päivittäisestä toiminnasta yhteistyösopimuksen mukaisesti. Vesilahdelle jää jatkossa vastuulleen uuden verkoston rakentaminen ja suurempien korjausten kustannukset.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Vetovoimainen ympäristö	Ympäristön viihtyvyyden lisääntyminen	Jätevedenpumppaamoiden häiriöiden määrä	Jätevedenpumppaamoiden häiriöiden kokonaismäärä on vähentynyt, mittari on toteutunut.
Vetovoimainen ympäristö	Kestävän ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän edistäminen	Jätevedenpumppaamoiden sähkönkulutuksen vähentäminen	Ei toteutunut. Vesihuoltolaitoksen osalta sähkönkulutuksessa havaittiin kulutuksen kasvua.
Vetovoimainen ympäristö	Kestävän ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän edistäminen	Automaatioon liitettyjen jätevedenpumppaamoiden osuus on 90 % kaikista pumppaamoista.	Jätevedenpumppaamoiden liittäminen automaatioon toteutui. Kaikki jätevedenpumppaamot

			on liitetty automaatioon ja uudet liitetään mahdollisimman pian rakentamisen jälkeen.
--	--	--	---

9.3 Tilinpäätöslaskelmat

9.3.1 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

eur	TP 2020	TP 2019
Liikevaihto	755 446,20	680 051,36
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-198 445,66	-201 199,10
Palvelujen ostot	-213 677,81	-302 348,52
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-16 096,91	-47 535,95
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 770,98	-8 177,53
Muut henkilösivukulut	-442,24	-1 283,46
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-258 076,69	-263 714,00
Liiketoiminnan muut kulut	-9 394,15	-3 488,14
Liikeylijäämä (-alijäämä)	56 541,76	-147 695,34
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	-5,16	-634,01
Tilikauden yli-/alijäämä	56 536,60	-148 329,35

9.3.2 Vesihuoltolaitoksen tase

eur		
VASTAAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Muut pitkävaikutteiset menot	77 327,05	117 230,72
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 597 674,93	2 526 460,81
2. Koneet ja kalusto	8 376,00	20 448,94
3. Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	363 349,41	131 410,64
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	135 326,71	135 326,71
	<u>3 182 054,10</u>	<u>2 930 877,82</u>
B VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	244 020,38	449 887,92
2. Saamiset kunnalta	0,00	14 887,36
3. Muut saamiset	36 552,72	37 967,02
4. Siirtosaamiset	270 000,40	342,70
	<u>550 573,50</u>	<u>503 085,00</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>3 732 627,60</u>	<u>3 433 962,82</u>
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	1 435 589,31	1 435 589,31
IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	-1 355 491,46	-1 207 162,11
V Tilikauden yli-/alijäämä	56 536,60	-148 329,35
	<u>136 634,45</u>	<u>80 097,85</u>
B VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
1. Korottomat velat kunnalle	1 685 389,86	1 660 939,51
2. Liittymismaksut ja muut velat	1 644 139,83	1 621 655,83
	<u>3 329 529,69</u>	<u>3 282 595,34</u>
II Lyhytaikainen		
2. Ostovelat	254 844,94	46 494,22
4. Siirtovelat	11 618,52	24 775,41
	<u>266 463,46</u>	<u>71 269,63</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>3 732 627,60</u>	<u>3 433 962,82</u>

9.3.3 Hulevesiasiat

Vesilahden kunnan taloushallinnon hierarkiassa hulevedet ovat olleet osa vesi- ja viemärlaitoksen taloutta.

Ennen hulevesiin liittyvää lakiuudistusta (22.8.2014/681) hulevesien hallinta oli osa vesihuoltoa ja vesihuoltolaitos vastasi siitä viemäroinnin ja vesihuollon ohella kunnan määräämää yhdyskuntakehitystä vastaavalla tavalla. Eduskunta hyväksyi maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain muutokset siten, että lait tulivat voimaan 1.9.2014. Maankäyttö- ja rakennuslakiin lisättiin uusi luku 13 a. Lukuun on sisällytetty hulevesien hallintaa koskevat säännökset, jotka sisältävät uusia tehtäviä kunnalle. Vastuu hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueilla on ollut tästä eteenpäin kunnalla. Vesihuoltolakiin lisättiin uusi luku 3 a, jota noudatetaan vesihuoltolaitoksen huolehtiessa huleveden viemäroinnistä. Kunta voi päättää vesihuoltolaitoksen kanssa neuvoteltuaan, että vesihuoltolaitos huolehtii huleveden viemäroinnistä. Muutosten taustalla on edistää hulevesien kokonaisvaltaista hallintaa sekä selkeyttää vastuita. Vesilahdella valtuusto on 20.02.2017 päättänyt maankäyttö- ja rakennuslain 13 luvun pykälän 103 mukaisen hulevedenviranomaiseksi teknisen lautakunnan, lisäksi tekninen lautakunta valvoo maankäyttö- ja rakennuslain 13 a luvun säännöksiä. Vesihuoltolain luvun 3 a pykälän 17 a mukaista päätöstä ja sopimusta hulevesien hoitamisesta vesihuoltolaitoksen kanssa ei ole tehty.

Huleveden vuosien 2019-2020 tuloslaskelmaluvuista voidaan todeta hulevesiin liittyvä euromääräinen tulosvaikutus. Hulevesien kirjanpidollinen käsittely on muutettu vuoden 2021 talousarvioon ja se tullaan jatkossa käsittelemään osana teknisiä palveluita.

	TP 2020	TP 2019
Liikevaihto	371	310
Tuet ja avustukset kunnalta		
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	-2 540	0
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 637	0
Henkilösivukulut	-2 196	0
Eläkekulut	-376	0
Muut henkilösivukulut	-65	0
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-45 783	-49 764
Liiketoiminnan muut kulut		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-50 589	-49 454
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut		
Tilikauden yli-/alijäämä	-50 589	-49 454

9.4 Muut eriytetyt laskelmat

Muita eriytettyjä laskelmia voivat olla esimerkiksi kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma kunnan taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla. Kilpailulain edellyttämän tuloslaskelman yhteydessä esitetään myös lain edellyttämä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista. Pienimuotoinen toiminta (liikevaihto alle 40 000 euroa vuodessa) rajataan eriyttämisvelvollisuuden ulkopuolelle.

Vesilahden kunnan toiminta ylittää pienimuotoisen toiminnan rajan vain hieman. Kunnalla on kaksi kiinteistöä, jossa on yritysvuokralainen ja lisäksi kunnalla on mahdollisuus henkilöstöruokailuun. Erillistä eriytettyä tuloslaskelmaa ei ole laadittu. Ohessa on kuitenkin esitetty pääpiirteet toimitilojen vuokraamisen ja henkilöstöruokailun tulosvaikutuksesta:

- Vuokratuotot ja henkilöstöruokailun tuotot vuonna 2020 yhteensä 44 914 euroa.
- Vuokrattaviin kiinteistöihin kohdistuvat suorat kulut vuonna 2020 yhteensä 16 057 euroa
 - o Kiinteistöjen kustannuspaikoille on kirjattu kaikki kustannukset ml. teknisten palveluiden hallinnon kustannukset
 - o Vuokralaskutus ja maksujen valvonta tapahtuu kunnan keskushallinnossa. Kunnassa ei ole määritetty keskimääräisiä palveluihin liittyviä hallinnon kustannuksia.
- Henkilöstöruokailun hinnoittelu perustuu verohallinnon antamiin vuosittaisiin ohjeisiin, joiden perusteella kunnanhallitus päättää ateriahinnoista.
- Henkilöstöruokailun tuottamiseen liittyviä keskimääräisiä ateriakustannuksia ei ole laskettu johtuen tukipalveluissa tapahtuneesta organisaatiomuutoksesta. Henkilöstöruokailun laskutus tapahtuu vuokralaskutuksen tapaan keskushallinnossa. Kunnassa ei ole määritetty keskimääräisiä palveluihin liittyviä hallinnon kustannuksia.

10 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Vesilahdessa maaliskuun 29. päivänä 2021

Vesilahden kunnanhallitus

Pertti Uusi-Erkkilä, pj

Kristiina Pispala, vpj

Aura Elliott

Ari Perämaa

Tapani Pietilä

Miia Rajala

Harri Tapanainen

Tuomas Hirvonen
kunnanjohtaja

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vesilahdessa päivä kuuta 2021

BDO Audiator Oy

11 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT JA TOSITELAJIT

Kirjanpitokirjat	säilytys
Pääkirja atk-tiedosto	10 v
Päiväkirja atk-tiedosto	10 v
Tilinpäätös sidottu	pysyvästi
Tase-erittelyt arkistomapissa	10 v
Tositelajit ja käytetyt tositenumerot	

		<u>Alkunro</u>	<u>Viim</u>
1	Alkusaldot	1001	1003
2	Talousarvio	2001	2003
3	Lisämääräraha	3001	3012
10	Muistio, ulkoinen	10001	10565
20	Muistio, sisäinen	20001	20041
31	Vyörytys		
34	Käyttöomaisuus	34001	34036
35	Sisäiset laskut ProELask	35001	35019
40	Sisäiset laskut Rondo	40001	40030
48	KOM muistiot	48000	48001
96	Budjetoitintositteet	96000	96010
101	Pankin tiliote	101001	
102	Palkat	100001	100032
100	Myyntilaskut 10	10000001	10000520
110	Myyntilaskut 11	11000001	11000173
140	Myyntilaskut 14	14000001	14000097
150	Myyntilaskut 15	15000001	15000038
511	Manuaalisuoritukset	5110001	5110177
520	Myyntilaskut 52	52000001	52000921
521	Viitesuoritukset	5210001	5210251
530	Myyntilaskut 53	53000001	53001757
531	Hyvityslaskujen kuittaus	5310001	5310043
541	Tileistä poisto	5410001	5410004
730	Myyntilaskut 73	73000001	73000161
801	Ostolaskut	8000001	8005082
899	Ostomaksut	8990001	8990304
LT	Liitetietotosite		